

Spopad na življenje in smrt

Po splošni sodbi se je pričela na zahodnih bojiščih najbolj krvava bitka v dosednji zgodovini — Luksemburška zasedena po Nemcih — Holandci in Belgijci branijo svoje meje — Silna letalska in padalska aktivnost

CURIH, 11. maja. Ass. Press. NEMŠKA AKCIJA PROTI LUKSEMBURGU SE JE POPOLNOMA POSREČILA. NEMŠKE ČETE SO DRŽAVICO HITRO ZASEDLE. LUKSEMBURŠKA VLADA JE POBEGNILA V FRANCIJO. HOLANDCI IN BELGIJCI SO DOSLEJ ZADRŽALI NEMŠKO PRODORANJE IN STOJE V OBRAMBI NA SVOJIH UTRJENIH LINIJAH, PRI ČEMER JIM ŽE POMAGAJO ANGLEŠKE IN FRANCOŠKE ČETE. POVSOD SE RAZVIJAJO IZREDNO KRVAVI BOJI. NENAČAKOVNO AKTIVNOST SO POKAZALI NEMCI S PADALCI, KATERIH NAMEN JE BIL DESORGANIZIRATI OBRAMBO V ZALEDJU IN DEMORALIZIRATI PREBIVALSTVO. TODA DOSLEJ NISO PADALCI DOSEGLI ŠE NOBENIH TRDNIH USPEHOV. V ZRAKU SE BIJEJO NEPRENEHOMA SRDITI BOJI, V KATERIH PADA NA OBEH STRANEH VELIKO ŠTEVILO LETAL. PO SPLOŠNI SODBI JE TO PRIČETEK NAJBOLJ KRVAVEGA SPOPADA V SVETOVNI ZGODOVINI.

Intenzivna akcija nemških padalcev

Na ozemlje Belgije in Holandije so spustili Nemci cele roje padalcev, s katerimi so se razvili silno krvavi boji

PARIZ, 11. maja. United Press. Po poročilih iz Belgije in Holandije se je Nemcem posrečilo spustiti s padali znatne oddelke svojih čet posebno pri Bruslju v Belgiji in Rotterdamu v Holandiji. Ti oddelki so vdrli tudi v mesto, kjer so se jim postavile nasproti belgijske, oziroma holandske čete. Razvili so se srđiti boji, o katerih izidu pa trenutno še ni podrobnih poročil. Drugod so bili Nemci, ki so

se spustili s padali na belgijsko ali holandsko ozemlje, po večini postreljeni ali pa zajeti. Le še neznatne skupine se upirajo, a so obkoljene. Po drugih poročilih so se Nemci spustili s padali tudi 12 milj pred Haagom, dočim so se pojavili na reki Waal v čolnih iz gumija. V obrambo proti padalcem je organizirano tudi vse civilno prebivalstvo.

je napadalni načrt akcije padalcev v okolici Rotterdamu povsem ponesrečil, nemške posadke so likvidirane.

POIZKUSI SE NADALJUJEJO

LONDON, 11. maja. Reuter. Po zadnjih vesteh so se Nemci tekom vsega včerajšnjega dne na raznih krajih Holandske spuščali v rojih s padali. Sledil je val za valom. Celo Nemci sami priznavajo, da je bilo takih izkrcavanj včeraj več sto. Zlasti na gosto so pristajali nemški padalci o okolici Dordrechta (jugovzhodno od Rotterdamu), ki so imeli namen zasedeti most pri Nordykeu, ki je važen železniški vozel med severom in jugom Nizozemske. Davi od 6. ure dalje se spuščanje nemških padalcev nadaljuje, vendar pa holandske čete povsod z motornimi oddelki padalce takoj obkoljujejo. Tako se vrše lokalne bitke v notranjosti na več krajih.

PADALCI PRI VALSBERGU

NEW YORK, 11. maja. Reuter »Colum

bian Corporation« poročevalska družba javlja, da se je rano zjutraj spustilo 16 velikih nemških bombnikov na letališče blizu poletne rezidence kraljice Viljemine pri Valsbergu. Vsako teh letal je izkrcalo 20 mož, oboroženih z avtomatičnimi puškami. Druga skupina nemških padalcev se je spustila pri Delftu, 7 km južno od Haaga. Bitke pri Valsbergu še trajajo. Isto poročilo pravi, da so Holandci sestrelili 10 do 16 nemških letal.

BELGIJCI DEMANTIRAJO

LONDON, 11. maja. Reuter. Na odločujočem mestu zanikajo trditve v tujini, da so Nemci zasedli pet belgijskih letališč. Tu naglašajo, da se Nemcem ni posrečilo, polastiti se niti enega letališča na belgijskih tleh. Padalci so bili povsod takoj obkoljeni in zajeti. Do 18. ure je bilo včeraj sestreljenih 10 nemških letal. Prebivalstvo je priredilo angleškim četam ob prihodu na belgijska tla navdušene manifestacije. Angleški polki so dvignili povsod samozavest in odločnost naroda.

LONDON, 10. maja. Reuter. Potrjuje se vest da ni nobeno belgijsko letališče padlo doslej Nemcem v roke. Razven ene ga, ki pa so ga belgijske čete takoj zopet zavzele.

Nemški napad na Rotterdam

ROTTERDAM, 11. maja. Nemškim padalcem se je posrečilo pristati na letališču, od koder so predrli v središče mesta ter so začasno zasedli glavni most. Holandska obramba je postavila v okoliskih ulicah barikade, nakar so se vnele za kratek čas ostre pušične borbe, v teku katerih so bili nemški padalci pobiti oz. ujeti.

KRVAVO DEJANJE

ROTTERDAM, 11. maja. Reuter. — V

okolici Rotterdamu se je spustilo na letališča blizu 400 nemških padalcev, katerim so se, kakor trdijo, takoj pridružili neki državljani iz mesta. Del padalcev, blizu sto mož, se je moral takoj vdati. Vrgli so jih iz zaklonišč in premagali. Druga skupina padalcev se je zavarikadirala v nekem večjem poslopju. Toda Holandci so brez pardona hišo zažgali in posadko prereševali s strojnimi, v kolikor se ni hotela vdati. Računajo, da se

Pričel se je največji spopad

LONDON, 11. maja. Exchange Telegraph. Holandski poslanik v Washingtonu je izjavil, da se bo Holandija branila do zadnjih možnosti. Ta spopad pa bo pomenil največje krvoprelitje, ki ga pozna zgodovina. Holandija je ravna kakor miza. Na kvadratnem kilometru živi 186 ljudi, zato si je lahko zamisliti učinke bomb iz letal. Kljub temu gleda holandski narod z zaupanjem v bodočnost, odločen braniti svojo domovino do zadnje

kaplje krvi.

BERLIN, 11. maja. DNB. V pozivu, ki ga je naslovil minister dr. Toth, graditelj nemških zahodnih utrd na delavce, naglašajo med drugim: »Zdaj je prišel čas, ko se bo vaše dveletno delo izkazalo. Zdaj bo govorilo nemško orožje. Pripravljeni pa morate biti, zgraditi Nemcem nov trdnjavski pas na sovražnih tleh. Prepričani smo v zmago, našo nalogo bomo častno rešili z vztrajnostjo nas vseh.«

Nagla pomoč zavezniških čet

PARIZ, 11. maja. Havas. Francija je mirno in junsko sprejela pričetek velikega spopada s sovražnikom. Včerajšnji prvi letalski napadi so pomenili sicer malo presenečenje, ker je doslej vladal povsod relativno popoln mir, toda francoska obramba se je hitro znašla in sestrelila veliko nemških letal. V nekaj urah je pa bila vsa obramba v popolni pripravljenosti tudi za največje napade. Povsod krožijo tudi obrambna letala, da lahko vsak trenutek napadejo sovražna, ako se kje pojavijo. Francoske čete, ki so bile takoj včeraj zjutraj poslano na pomoč Belgiji, so že despete na bojišče in se ramo obrami z belgijsko vojsko postavile Nemcem v bran. Prav tako so prispeji tudi že Angleži, katerih glavna naloga je pomagati Holandcem. Skupno prevladuje

prepričanje, da se je pričel največji bojni spopad v človeški zgodovini.

LONDON, 11. maja. Reuter. Posebni dopisnik agencije piše kot očividec, da je belgijsko prebivalstvo priredilo od meje dalje francoskim in angleškim četam velikanske manifestacije. Vse ceste so polne nepretrganih kolon polkov, kamionov, malih in velikih tankov, oklopnih avtomobilov in drugih motoriziranih oddelkov, ki hitro proti nemški meji Belgije. Na obrazih vseh zavezniških vojakov je čitati navdušenje in krepko voljo, pogledati sovražniku v oči in se boriti do zmage.

LONDON, 11. maja. Reuter. Angleški ekspedicijski korpus je prišel v Belgijo in se združil z belgijskimi četami.

nemška letala presenetila z nenadnimi napadi in jih poškodovala. Nastali so mnogi požari, letališča Saint Omer, Vitry le François in Metz so razdejana. Ko sta Belgija in Holandija poklicali angleške in francoske čete na pomoč, so nemške letalske sile napadle tudi njuna letališča. Aerodroma pri Rotterdamu in Bruslju sta popolnoma razdejana. Nemškim četam se

je posrečilo zavzeti neko belgijsko utrdbo. Pri tem se je posebno izkazal kapitan Koch in nadporočnik Witzig, ki sta prejela visoka odlikovanja. Nad Temso so nemška letala sestrelila angleški bombnik, Maastricht in Malmedy, mesti, ki ležita izven utrjenega pasu vzhodne Holandije in Belgije, so nemške čete zasedle.

Francosko vojno poročilo

PARIZ, 11. maja. Havas. (Avala). Komunikacije vrhovnega poveljstva javlja, da so francoske zračne sile in protiletalske baterije sestrelile od včeraj do danes 44 nemških bombnikov. Holandsko vrhovno poveljstvo poroča, da so holandske obrambne baterije in letala sestrelila 70 nemških letal. Točno število nemških letal, ki so jih spravili na tla Belgijci, še ni znano. Prihajajo poročila ob bombardiranih letališčih in delavskih naselbinah Holandske in Belgije. V nekem industrijskem okolišču sta bila težko ranjena dva delavca, dva pa ubita. Padlo je 20, v dru-

gem delavskem okraju 40 bomb. V prišanišču Dunkerque je bilo vrženih več bomb, precej oseb je ranjenih. Nemci so bombardirali več krajev v Pikardiji, ki so povsem nezaščiteni. Eksplozivne in zažigalne bombe petih nemških letal so povzročile požare. Zgorelo je 10 hiš, 6 oseb je ubitih, 4 ranjene. V Ardenih je padlo 20 bomb, tu žrtev ni bilo, sestreljeno pa eno nemško letalo. Dva člana posadke sta bila ranjena, en ubit, četiri ujeti. V Alzaciji so Nemci bombardirali Colmar, tri bombe so zadele občinsko poslopje.

Holandska vojna poročila

HAAG, 11. maja. Havas. Drugi komunikacije Holandske vrhovne komande se glasi: Vzdrževanje celotne napadene vzhodne meje nudijo naše čete odličan odpor. V teku včerajšnjega dneva smo onesposobili za borbo 4 nemške oklopne vlake. Od tega smo enega zažgali na mostu pri Wenlowu. Doslej smo zbili na tla 70 nemških letal. Čim naša obramba opazi nemške padalce jih takoj povsod obkoli in uniči. Pri tem se nemški padalci poslužujejo holandskih ujetnikov kot ščitov.

ke holandske vrhovne komande javlja: Od ujetnikov nemških častnikov je bilo izvedeti, da ti do zadnjega niso bili informirani o predstoječi invaziji Holandske. Doslej smo zbili na tla 100 nemških letal. Zopet smo zasedli vsa letališča, ki so jih Nemci včeraj začasno zasedli razven ene-ga. Doslej smo zasedli 14 nemških velikih letal za prevažanje čet, nepoškodovanih, Nemški častnik je zagrozil ujetim Holandcem, da jih bo dal takoj postreliti čim bi naše čete odprle ogenj na njegovo letališče.

HAAG, 11. maja. Havas. Tretji komuni-

Nadaljevanje na 2. strani!

Nemško vojno poročilo

BERLIN, 11. maja. DNB. Nemške letalske sile so startale v zori včerajšnjega dne na polet v Holandsko in Belgijo, kjer

so zasedle več letališč, izkrcale čete in se zavarikadirale v okolici. Letališča na vzhodnem in srednjem Francoskem so

Odmev novega položaja v Ameriki

Izredno odločna izjava prezidenta Roosevelta — Izolacionizem je doživel v Zedinjenih državah hud udarec

WASHINGTON, 11. maja. Na sinočnjem panameriškem znanstvenem kongresu je prevzel besedo prezident Roosevelt, rekoč, da so člani prišli na sejo stisnjenih src, kajti zopet je človeštvo priča krute invazije treh narodov. Jaz sem pacifist, je rekel Roosevelt, toda vi kakor jaz ste pripravljeni braniti civilizacijo. Agresija, ki se širi v Evropi, predstavlja nevarnost tudi za Ameriko. USA motrijo dogodke sicer hladnokrvno, zavedajo pa se končnega cilja, ki mora biti dosežen.

WASHINGTON, 11. maja. Reuter. Vpad nemških čet na holandska tla je izzval globok vtis v vseh krogih. Računajo, da bo to dejanje imelo velike posledice v nadaljnji politiki USA. V prvih 24 urah se čujejo povsod komentarji: »To bo vse, kakor vplivalo na izpremembo naše nevtralnosti!«

WASHINGTON, 11. maja. Reuter. Roosevelt je izdal na prebivalstvo poziv, naj zbira za nesrečne državljane napadenih držav Belgije in Holandije in naj se čim

številneje odzove klicu Rdečega križa.

WASHINGTON, 11. maja. Havas. Komentirajoč zadnje dogodke so člani kongresa dali svoja menja. Senator King je za takojšnjo pomoč zaveznikom, razen vojaške. Senator Glasvorn je priporočil čim izdatnejšo pomoč Franciji in Angliji, razen ekspedicijskega korpusa. Senator Pittman je opozoril z ozirom na vpad Nemcev v Holandijo in Belgijo, da mora biti USA budno na straži v vodah Tihga oceana.

Reorganizacija sovjetske vojske

Poveljstva so postala neodvisna od političnih komisarjev — Poziv na popolno spravo — Madžarsko mnenje o zaslugi Rusije za Balkan

MOSKVA, 11. maja. United Press. Z ozirom na poostreni mednarodni položaj je bila podeljena vojaškim oblastvom popolna oblast in odgovornost. Izdan je bil tudi razglas na rdečo vojsko, v kateri se poziva, da pozabi na vse prejšnje spore in nesoglasja, ki so obstajala med poveljniki in političnimi komisarji. Vso odgovornost in iniciativo za vojne operacije

prevzamejo poveljniki. Obenem je bila uvedena nova razporeditev, ki daje častnikom popolno avtoriteto.

BUDIMPEŠTA, 11. maja. United Press. Tukajšnji diplomatski prognoze so trdno prepričani, da je Sovjetska Rusija preprečila akcijo Italije na Balkanu ter odvrnila tako zaveznike kakor tudi Nemce in Italija-

ne, da bi spravili Balkan v vojno. Še sedaj ni jasno, ali je bila vojna propaganda, ki je bila zadnje čase usmerjena proti Balkanu, samo bluf, pri katerem je igrala glavno vlogo Italija, da bi odvrnila pozornost zaveznikov od nemških namer proti Holandiji in Belgiji, ali pa se je za njo skrivalo kaj drugega, bolj resnega.

Churchill na čelu angleške vlade

LONDON, 11. maja. Reuter. Vlada ministrskega predsednika Nevillea Chamberlaina je včeraj odstopila. Kralj je odstop sprejel in poveril mandat za sestavo nove vlade dosedanjemu mornariškemu ministru Winstonu Churchill, ki se je takoj lotil dela, da izvrši svoj mandat. Pričakuje se, da bo nova vlada sestavljena še tekom današnjega dneva. V novi vladi bodo tudi zastopniki liberalcev in laburistov, ki so bili doslej v opoziciji. V vladi bo ostal tudi Chamberlain kot član vojnega kabineta. Chamberlain je odstopil potem, ko se je prepričal, da je on ovira za sestavo koncentracijske vlade. Obe opozicijski stranki sta namreč odklonili vstop v vlado, kateri bi stal še dalje on na čelu. Angleška javnost je z zadovoljstvom vzela na znanje mandat Winstonu Churchill, ker vidi v tem najboljše garancije, da se bo po koncu vodila vojna z vso odločnostjo.

LONDON, 11. maja. Ves današnji jutranji tisk soglasno pozdravlja Winston Churchill kot pravega moža na čelu nove vlade. Tako pozdravlja spremembo vlade tudi ves laburistični tisk in liberalni »News Chronicle« izjavlja, da bo imel novi premier popolno podporo liberalne stranke. »Daily Telegraph« pravi: Dobili smo končno vlado zmage. Churchill je zaenkrat pridržal vse dosedanje ministre na dosedanjih mestih, pa tudi odstopivši premier Neville Chamberlain je sprejel mesto člana ožjega vojnega kabineta.

LONDON, 11. maja. Reuter. Ves angleški tisk pozdravlja prihod Churchilla na mesto predsednika vlade. Listi izražajo zadovoljstvo, da bo preizkušeni mož lahko izvedel celokupno organizacijo narodne obrambe proti sovražniku. Dosedanji nedostatki se morajo popraviti in storiti vse za končno zmago.

Napadi na nezaščitena mesta

PARIZ, 11. maja. Reuter. Poročila, ki so dospela v Pariz, javljajo, da so Nemci bombardirali vse vojaške in civilne objekte po mnogih mestih severne Francije. Posebno so vzeli za cilj letališča, tovarne in rudniške naprave. Precej ljudi je ubitih. Močno bombardirana so bila mesta Nancy, Metz, Lille, Calais.

BERLIN, 11. maja. DNB. Sovražna letala so napadla mesto Freiburg, ki nima vojaških objektov. Nemčija bo znala odgovoriti na to dejanje. Vsak napad na nemška nezaščitena mesta bo našel odgovora v nemškem napadu na sovražna mesta.

LONDON, 11. maja. Reuter. Sinoči sta angleška in francoska vlada objavili komunikacije, v katerem izjavljata, da se z ozirom na nemško bombardiranje odprti

mest vladi Anglije in Francije ne smatrati več vezani na svoječasno z njune strani dani tozadevni zagotovili.

BRUSELJ, 11. maja. Reuter. Kljub zagotovilom spoštovanja do nevojakega položaja Bruslja so nemški napadi na belgijsko prestolnico terjali doslej 41 mrtvih in 82 ranjenih. Znak za alarm je bil dan sinoči še ob 22.55.

PARIZ, 11. maja. Havas. Nemški bombniki, ki so včeraj bombardirali Lille, Colmar, Lyon, Nancy so bili z velikimi izgubami pregnani.

PARIZ, 11. maja. Letalsko ministrstvo javlja: Več eskadrilj francoske vojne zračne sile je ponoči bombardiralo važne nemške objekte v zapadni Nemčiji. Naloga je bila izvršena. Vsa letala so se davi nepoškodovana vrnila v svoje baze.

Koncentracijska vlada v Franciji

PARIZ, 11. maja. Havas. Včeraj je ministrski predsednik Paul Reynaud rekonstruiral svojo vlado, v katero sta vstopila zastopnika desnice Marin in Ibarne-garay, ki sta postala oba tudi člana ožjega vojnega kabineta. Sedanja vlada je vlada narodne koncentracije, ker delujejo v njej vse stranke. Obenem je bilo

zmanjšano število državnih podtajnikov. Vstop zastopnikov desnice v Reynaudovo vlado je bil sprejet v Franciji z odobravanjem, ker težnja sedanjega časa neobhodno terja, da prevzamejo odgovornost za vodstvo države in vojne prav vse politične skupine, ki predstavljajo v parlamentu francoski narod.

Nadaljevanje s 1. strani

Belgijsko vojno poročilo

BRUSELJ, 11. maja. Stefani. Obrambni minister je v belgijskem parlamentu poudaril, da je sistem belgijskih mostov in poti pripravljen, da so ustavili sovražnika še pred glavnimi utrdбами ob meji. Vsi napor nemških čet, da bi prebili glavno trdnjavo črto, so zaman. Belgijska vojska se odlično brani, pokazala je ne-

zmanjšano število državnih podtajnikov. Vstop zastopnikov desnice v Reynaudovo vlado je bil sprejet v Franciji z odobravanjem, ker težnja sedanjega časa neobhodno terja, da prevzamejo odgovornost za vodstvo države in vojne prav vse politične skupine, ki predstavljajo v parlamentu francoski narod.

LONDON, 11. maja. Nemške čete so Luxemburg takoj zasele, toda na belgijski in francoski meji so bile takoj ustavljene.

Razna vojna poročila

PARIZ, 11. maja. Havas. Holandske in belgijske čete so se v svojih utrdbah postavile uspešno v bran sovražniku. Vzdušje vse glavne obrambne črte, od Rena do severne meje, so Holanci porušili vse mostove in se umaknili v utrjene zakope. Rečna korita in kanali so visoko preplavljeni, tako tudi ozemlje v okolici.

LONDON, 11. maja. Belgijske protiletalske baterije so sestrelile do sinoči 10 nemških letal. Glavni napad nemških letal na angleške aerodrome v Franciji je bil izveden v rani zori. Letala so prišla čez francosko mejo v veliki višini. Kljub težkim bombam je škoda minimalna.

Francoska protiletalska baterija, okrog 6. ure zjutraj pa lovski letala, so odločno posegla vmes in prisilila Nemce k umiku. Več nemških letal je bilo sestreljenih in poškodovanih. En sam francoski letalec se je spustil v boj s petimi nemškimi ter se boril do zadnjega izstrelka municije.

HAAG, 11. maja. Holandska vrhovna komanda javlja: Davi je bil prvič vzpostavljen kontakt med holandskimi in zavezniki četami, t. j. z angleškimi, francoskimi in belgijskimi četami. Tudi v zraku imenovane vojne sile že uspešno sodelujejo.

Proklamacija belgijskega kralja

BRUSELJ, 11. maja. Havas. Ponoči ob 1. uri je objavil belgijski radio proklamacijo kralja Leopolda na narod, v kateri poudarja med drugim, da »je bila Belgija materialno napadena od one Nemčije, ki je dala najsvečanejšo obljubo, da bo spoštovala njeno nevtralnost. Do zadnjega trenutka smo upali v nedotakljivost svoje nevtralnosti. Zdaj se je Belgija znašla v složni obrambi domovine. Moj bratski pozdrav velja vsem borcem, ki se bodo umeli postaviti v bran še vse drugače kakor 1914. Velika Britanija in Francija sta nam obljubili vso pomoč in njih divizije že prihajajo. Boj bo težak, toda kakor moj oče trdno verujem v končni izid. Na čelu vseh borcev se bom boril za bodočnost naše dece v veri, da bo Belgija triumfirala v končni zmagi pravice.«

ZAHVALA HOLANDSKE KRALJICE

PARIZ, 11. maja. Holandski radio javlja: Holandska kraljica Viljemina je poslala holandski vrhovni komandi poslanico, v kateri izraža občudovanje nad sijajnim odporom, ki ga nudijo holandske čete. Kot posledica tega je nemški vdor ustavljen.

HOLANDIJA V VOJNEM STANJU

HAAG, 11. maja. Holandska telegrafska agencija javlja, da se smatra Holandska z Nemčijo v vojnem stanju.

ANGLEŠKI POZIV PROTI PADALCEM

LONDON, 11. maja. Notranje ministrstvo je sinoči izdalo sledeči komunikacije: Poziva se vsak Anglež da nemudoma javi vsako eventualno izkrcaje nemških padalcev najbližji policijski postaji. Pri tem opozarja občinstvo, da je možno, da se sovražni padalci pojavijo v angleških uniformah kakor so se na Holandskem v holandskih.

SPOPADI NA NORVEŠKEM

STOCKHOLM, 11. maja. Norveško vrhovno poveljstvo javlja, da so norveške čete odbile nemške napade pri Lej-

gastingu. Prednje čete so se spopadle v oblasti Mosjena.

BELGIJSKA NOTA NEMČIJI

LONDON, 11. maja. Reuter. Belgijski poslanik v Berlinu je izročil vladi Nemčije protestno noto, v kateri pravi med drugim: »Belgijska vojska bo z vso svojo silo in neustrašeno voljo branila svojo zemljo, polna prepričanja v zmago pravične stvarli.«

Mariborska napoved: Spremenljivo oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj najvišja temperatura 20.0, danes najnižja 8.2, opoldne 20.0.

Po vdoru v Holandsko, Belgijo, Luksemburško

Glavno dejanje drame za novo lice sveta

Tri dežele, tri Pepelke na kočljivem stratezičnem stikališču treh velesil — Industrijska, gosto poseljena Belgija, s kanali prepredena Holandska, pritlikava Luksemburška

Med Francijo, Severnim morjem, odposno Anglijo in Nemčijo leži svet, ki je postal v zadnjih dneh prizorišče nadaljnega dejanja v razmahu sedanje evropske vojne. Blizu 900 km obale med francosko mejo pri Dunkirchem in dalje gori do nemške meje pri Emdenu, v zalivu Emze, tvori okno v svet dvema visoko kulturnima državama, Belgiji in Holandski. Komaj 130 do 290 km globoko v notranjost se razteza ozemlje teh dveh držav, ki sta kakor skromni Pepelki prislonjeni ob evropski trup, v stikališču interesnih področij treh velesil. In vendar sta ti dve, po površinski gradnji in kulturi precej različni pokrajini umeli dvigniti blagostanje naroda do zavirljive višine ter ponesti ime domovine tudi v prekomorska posestva.

Globoko razčlenjeno ustje veletoka Rena je bilo že od nekdaj privlačna točka za trgovinsko podjetnost. Od tod se odpirajo vrata globoko v bogato industrijsko zaledje Porurja in Posaarja, tu je pljuskal v široki svet mogočen promet treh modernih držav. In kar niso zmogle prometa reke same, so pospešili moderno urejeni kanali in železniška mreža, ki prihaja pač tu šele v drugi vrsti v poštev. Belgija, še bolj pa seveda Holandska, sta tako rekoč na morju ležeči deželi, plovnost po vodah je povezala morje globoko v notranjost. Zato je naravno, da se je pri marljivih narodih že zgodaj razvila visoka kultura in dvignil standard naroda, kakor le redkokje v Evropi.

Boj, ki se je vnel včeraj, predstavlja začetek faze glavnega spopada, ki naj odloči dokončno zmago med obema taborama. Vdor v Belgijo, Holandsko in Nizozemsko jasno priča že ob samem pogledu na zemljevid, da gre tu za dalekosežna dejanja. Belgija in Holandija sta tako rekoč hišni prag Velike Britanije, odskočna deska za glavni spopad, ofenzivni sunek na Anglijo, Nemčijo, ki je s posestjo Danske in Norveške krepko približala svoje operativne baze Velikobritanskemu otočju, bi v primeru nadvlade belgijskega in holandskega ozemlja dobila dalekosežne možnosti za glavni sunek proti Angliji. Saj je od Bruslja in

Rotterdamu komaj nekaj nad 200 km zračne črte do Londona, od njune obale do angleške pa komaj 80 do 150 km. Še večjega pomena je eventualni uspeh Nemcev za Francijo, ki bi jo predor skozi Belgijo lahko presenetil s severne strani. Francozi so sicer tudi na tej meji z Belgijo postavili močne utrdbe, prihiteli Belgijcem na pomoč ter bodo storili vse, da se drama iz l. 1914 na flandrijskih tleh spet ne obnovi.

Holandska vlada se je že jeseni odločila, da bo v primeru vojne nevarnosti poplavlila one dele zemlje, ki so v primeru vojne najbolj izpostavljeni vdoru z vzhoda. Predvsem je zdaj prišel pod vodo južnovzhodni del države, v Limburgu, kamor je bil po starem nemškem načrtu generala Eppa tudi usmerjen eventualni sunek operacij. Severno od tod kaže puščica na eno najbolj kočljivih točk Holandske, na mostišče pri Nijmegenu, kjer vstopa Ren v Holandsko. Tu so Nemci že lani zgradili dva stratezično važna mosta, ki bi naj pospešila prehod vojske. Da-

lje proti zahodu, med Brede in Amersfoortom ob Zuiderskem izsušenem jezeru je nova vodna pregrada kot obrambni pas onega ozemlja Holandske, kjer so osredotočena največja središča države, Haag in Rotterdam, Dordrecht in Utrecht. Tu se vleče v loku široka vodna cesta, ki naj zadrži nagel prehod motoriziranih čet. Nemci so očividno hoteli parirati to pregrado s tem, da so z letali in padalci naskočili ves sektor med to vodno oviro in morjem. Pikičaste točke ob holandski meji kažejo utrjeni pas države, ki so ga zgradili v zadnjih mesecih pod strokovnim vodstvom preizkušenih strategov.

Belgija

Kraljevina Belgija meri 30.420 km² in šteje blizu 8 milijonov ljudi. Povprečno biva 257 duš na 1 km². Prebivalstvo se deli na francosko govoreče Valonce in Flamce z nemškim narečjem. Nad petino ljudi prebiva v vlemestih Anvers, Bruslju in Gentu, šestina pa v premogovnih revirjih Maas - Sambre - Haine.

Visoko razvita belgijska industrija spada med prve na svetu. Že od nekdaj je znana železna industrija v valonski Belgiji, tekstilna industrija v Flandriji in čipkarstvo v Brabantu. Tudi volnena industrija je starejšega izvora. Ko so po 1830 odprli velike premogovnike, so se jele na jugu države naseljevati steklarne pri Charleroi, v Hennegauu, Liègeu in Namurju. Činka izvažajo nad 85% produkcije. Deželo prepreza nad 12.000 železnic in 2600 km kanalov. Glavno prometno središče je Anversa (Antwerpen), velika izvozna luka.

Trdnjavski sistem Belgije je obsegal do svetovne vojne trdnjavi Liège in Namur ob Mozeli ter močno utrjeno mostišče Anverso. Slednje je tudi pomagalo, da se je belgijska vojska jeseni 1914 v redu umaknila, ko sta Liège in Namur podlegla 30,5 in 42 centimetrovskim možnarjem. Zdaj so Belgijci zabetonirali mejo v podaljšku od Maginotove čete na sever in strokovnjaki so trdili, da je utrjeni pas najmoderneje urejen.

Belgijska prestolnica Bruselj je lepo, snažno mesto, po katerem vrvi ogromen promet. Mesto se ponaša z lepim številom palač, galerij in muzejev, kjer so razstavljene umetnine Rubensa, Jordansa, Crespija, Rodina itd. Belgijci so znani prijatelji umetnosti. Razkošen je botanični vrt s prekrasno revijo rastlin in cvetlic. Mogočna justična palača je stala 45 milijonov frankov, impozantni stavbi sta »Maison du Roi« in »Hotel de Ville«.

Belgija je bila svojčas pod francosko vlado, pozneje združena s Holandsko, od 1831 dalje je pa samostojna kraljevina. Kralj Leopold II. (1865—1909) je vodil na lastno pest kolonialno politiko v Afriki

ter v l. 1881—85 pridobil državi obsežno kolonialno posest, Belgijski Kongo, ki ima 2,385 km zemlje, blizu 16.000 belcev in nad 9 milijonov domačinov. Njegov naslednik, kralj Albert I. je moral v svetovni vojni prestat hudo preizkušnjo. Izprazniti je moral pred Nemci velik del dežele, na čelu svoje vojske se je postavil ob stran zaveznikov in boril v flandrijskih zakopih. Po zmagi je spet vkorakal v Bruselj, pred leti pa je nasledil sedanji kralj Leopold III.

Holandska

Površinsko povsem ploska Holandska meri 34.222 km² in šteje nekaj nad 8 milijonov prebivalcev. Nekateri kraji na južnem Holandskem so še gosteje naseljeni kakor Belgija. Tu je zgoščenih na 1 km² blizu 650 ljudi, severno holandsko okrožje šteje 530 duš na 1 km². Najvišja točka leži komaj 107 m nad morjem, visoki nasip varuje deželo, da je ne preplavi morje. Marljivi narod je z izsušenjem velikega dela Zuiderskega jezera pridobil mnogo plodne zemlje ter izpremenil deželo v vrt in travnike. Blizu 8000 km rek je plovnih, železnica je le nekaj nad 3700 km. Ribništvo, vrtnarstvo, živinoreja in industrija so živahno razviti v deželi, ki je prav za prav le nanos Rena in Skalde.

Morje je največji prijatelj, pa tudi sovražnik Holandcev. Voda namaka polja in travnike, pospešuje promet, a izpodjeda kopnino, stavbe in nasipe. Dvakrat v zgodovini je vdrlo morje v notranjost in požrlo več naselij s sto tisoči ljudi. Žilavi narod se je znova opomogel in v najnovejši dobi uporabil izkušnjo morja za obrambo domovine. Po načrtu naj bi prišel velik del južnovzhodne države pod vodo, da bi tako preprečili sovražniku prodiranje k morju.

Holandska je domovina kolesarjev, kjer se vozi staro in mlado vseh stanov. Ljubitelji narave goje krasne tulipane in hiacinte. Bivališča so bela in snažna, poživljajo jih tipični mlinci na veter. Hiše so skromne in tesne, kakor da bi vanje

prenesli pomorci življenje iz ladijskih kajut.

Glavno holandsko mesto Amsterdam ima vse znake svoje dežele. V obliki podkve se vrste ogromni kanali okrog mesta, ob njem so postavljene snažne, bele hiše. Na trgu Dam je mogočna borza, tod pljuska kupčijsko življenje vsega sveta. Krasen živalski vrt je najprihljubljenejši izprehajališče meščanov, tu je zbrana favna in flora daljne kolonije, Holandske Indije.

Holandsko podeželje je zelo enolično, poživljajo ga posamezne vasi, vrtovi in borovi gozdiči. Miroljuben narod se lahko pohvali, da ima na vodstvu države žensko, katere avtoriteta je popolna. Državni posli se razvijajo normalno. — Kraljica Viljemina pa ni le energična potrpežljiva vladarica, nego tudi izvrstna gospodinja. Skromna dama ne kopiči nase bogastva.

Kakor njena hči, prestolonaslednica Julijana, je velika prijateljica planin. Je stalna obiskovalka Švice. Na počitnicah najraje slika ali fotografira. Velik del življenja prebije v samotnem gradu Hét Loo, daleč od Haaga, sredi preprostih kmetij.

Vladarica se redno udeležuje vseh vojaških manevrov ter je v zadnjih mesecih energično poskrbela za dvig narodne obrambe. Pogostoma je inspicirala utrdbena dela, vojne naprave in ladje, potopila se je celo s podmornico pod vodo. Na seje se vozi vedno v stari kočiji, vsako leto osebno prečita tradicionalni prestolni govor.

Njeni izleti na deželo veljajo običajni napredku kmetijstva, gradnji cest in paroplovstvu. Ljudstvo ji je vdano, ker se počuti z demokratičnim vladanjem počaščenega.

Bogastvo Holandske izvira v mnogo-

čem od njenih dragocenih kolonij v Vzhodni Indiji. Holandsko kolonialno ozemlje na jugu Azije meri 1,900.134 km² ter šteje nad 60 milijonov duš. Z usodo domovine se odpira glede te kolonije na daljnem vzhodu novo poglavje v kolonialni politiki, kajti ni bilo malo glasov o japonskem apetitu po bogatih otokih.

Luksemburška

Tretja država, ki jo je zajel vihar vojne plesa, je mala kneževina Luksemburška. Šteje 2587 km² zemlje in 300.000 duš. Prebivalstvo se bavi 30% s poljedelstvom, 39% z indust. in obrtjo, ostali del s trgovino in javnimi poklici. Deželci, ki ima le 400 mož posadke in 17 častnikov, načeljuje veliki knez. —ine.

„Ne smemo dovoliti, da se spet vrnejo okupatorji!“

»Ne zaradi sedanjega slabega ekonomskega stanja ne zaradi krajevnega strankarskega nezadovoljstva, ne smemo nastopati proti programu HSS. Nasprotno, biti moramo zanj, za našega predsednika in narodni sporazumi, ki je nadvse potreben. Potreben je bolj kakor doslej, ko moramo budno stati na naših mejah proti vsakemu napadalcu. Ne smemo dovoliti, da se spet vrnejo okupatorji!« (»Seljački Dom«).

Slovenci in Kmetско-demokratska koalicija

Nekaj spominov na mogočno politično gibanje l. 1928

V Sloveniji doslej še ni bilo političnega gibanja, ki bi vse napredne Slovence, ne glede na njihovo strankarsko pripadnost, tako povežalo, kakor se je to posrečilo l. 1928 kmetско-demokratski koaliciji. Prav tako doslej še ni bilo v Sloveniji političnega gibanja, ki bi tako globoko in široko zajelo napredne množice slovenskega ljudstva kakor KDK. Če bi ne bilo šestojanuarskega režima, ko so politični voditelji naprednih Slovencev zapustili KDK, bi danes ne vladal v vrstah naprednih Slovencev popoln političen kaos. Slovenija, politično združena v KDK, bi lahko bila prav tako sodočujoča in zmagovita kakor je postala KDK odločujoč političen faktor v banovini Hrvatski, in s tem v državi. V času ko se pripravljala zopetna upostava kmetско-demokratske koalicije v Sloveniji, more biti široki javnosti samo v korist, ako jo opozorimo na politično preteklost in z njo na mogočno gibanje KDK v Sloveniji l. 1928. Zaradi zanesljivosti podatkov se poslužujemo za priobčenje teh spominov dnevnika »Jutro«, ki je bilo l. 1928 glasilo KDK. Iz njega posnemamo:

Pod celostranskimi naslovi: »Za preurojeno državo enakosti in svobode« — »Nezlomljiva solidarnost Hrvatov, prečanskih Srbov in naprednih Slovencev« — priobčuje »Jutro« 2. avgusta 1928 zgodovinsko važno deklaracijo poslanskega kluba KDK ter politični referat Sv. Pribečevića na seji poslanskega kluba v Zagrebu, ki se je vršila 1. avgusta 1928.

»Jutro« od 4. avgusta 1928 priobčuje na uvodnem mestu razgovor z nar. poslancem dr. Žerjavom o zagrebskih posvetovanjih. Dr. Žerjav je izjavil med drugim: »V Zagrebu smo Slovenci kakor doma. Tam se je rodila jugoslovenska ideja in morda ni slučaj, da se ta ideja vrača v svoji pravi vsebini in obliki pod okrilje Zagreba.« — »Zagrebska resolucija je znova dokazala, da vodi kmetско-demokratsko koalicijo ves čas njenega obstoja in tudi v sedanjih odločilnih dneh skrb za državo in njen obstoj.«

V isti številki poroča »Jutro«, da sta bila v poslovni odbor KDK od Slovencev izvoljena dr. Žerjav odnosno dr. Kramer in Ivan Pucelj, v akcijski odbor pa poslanec dr. Pivko.

»Jutro« od 23. avgusta 1928 pozdravlja v uvodniku ljubljansko sejo KDK, ki je bila naslednji dan. Med drugim piše: »V slovenski prestolnici se vrši jutri važna seja vodstva KDK. Gre sicer za redni sestanek vrhovnega izvrševalnega odbora velike slovensko-hrvatsko-srbske armade, ki bide boj za boljšo bodočnost celokupnega naroda... Ljubljanska seja bo le znova pokazala, da je ni sile, ki bi mogla razdvojiti vrste KDK in da solidarnost v KDK koaliranih strank ne le ne popušča, temveč da postaja trdnjša od dne do dne. Veliko delo nesmrtnega učitelja in voditelja Stjepana Radića ne ginja naroda pri srcu, smatrajo za svojo najsvetejšo dolžnost, da to delo nadaljujejo, da ga izgradijo in venčajo z uspehom ter se tako izkažejo vredne historične mislije, ki so jo prevzeli, vredni ideje, za katero je umrl Stjepan Radić... Ljubljanska seja govori vsemu narodu, kako globoko se KDK zaveda, da je njena mislija v složenem delu Slovencev, Hrvatov in Srbov za skupne velike narodne interese. Preko tega pa določitev Ljubljane še posebej dokazuje, koliko važnost polaga KDK baš na sodelovanje Slovencev v boju za velike cilje in kako neomajno je zaupanje Hrvatov in Srbov v poštenost in treznost slovenskega naroda. Reči smemo, da to zaupanje Hrvatov in Srbov ne bo razočarano. A kar se posebej še Ljubljane tiče, je naša slovenska prestolnica od prvega trenutka z največjim navdušenjem bila v taboru KDK.«

»Poslanci, ki tvorijo vodstvo KDK v Sloveniji, niso nepoznani možje. Njihova imena predstavljajo tudi pri nas avtoritete in vzbujajo splošno zaupanje. S posebnim zaupanjem pa pozdravljamo napredna in zavedna Ljubljana v svoji sredi poleg Svetozarja Pribičevića novega predsednika KDK dr. Vladka Mačka, ki slovi kot moder, lojalni in bister politik, je mož, v katerem vidi tudi naša javnost podane vse garancije, da bo čuval in množil veliko dediščino svojega učitelja in prijatelja Stjepana Radića... Ljubljana

na in z njo ves slovenski narod pristrčno pozdravlja oba predsednika in vse člane vodstva KDK z iskreno željo, da bi današnja seja rodila veliko sadu za narod, ki v odločni borbi KDK vidi edino garancijo boljši bodočnosti in bo — o tem smo uverjeni — z vsemi silami podprli svoje voditelje, da ga popeljejo do popolne zmage.«

Pod naslovom: »Manifestacija solidarnosti in borbenosti KDK« poroča »Jutro« 24. avgusta 1928 o celodnevni seji vodstva KDK v Ljubljani. Uvodoma piše: »Zopet je za nami velik političen dogodek. V Ljubljani sta se vršili dve historični seji KDK. Enodušnost, ki se je manifestirala na včerajšnji seji v Zagrebu, kjer je bilo ponovno osvojeno in potrjeno stališče, naj KDK v vseh vprašanih svoje akcije nastopa kot nerazdružljiva enota, je dobila na današnji seji vodstva KDK v Ljubljani svojo definitivno obliko.«

»Jutro« v isti številki poroča, da je predsednik dr. Maček na začetku seje spregovoril: »Otvorjam sejo vodstva KDK in pri tej priliki poudarjam zlasti okolnost, da je to prva seja, ki se vrši v Ljubljani. Okolnost, da se vrši ta seja v Ljubljani, je važna zlasti zaradi tega, ker se vidi, da v borbi združenih Hrvatov in prečanskih Srbov sodeluje tudi Slovenija, čeprav je danes dr. Korošec zvezan z našimi nasprotniki. Najvažnejše pa je končno to, da stoji ob boku našega pokreta tudi prestolnica Slovenije bela Ljubljana.«

»Ljubljana navdušeno pozdravlja voditelje KDK!« Velike manifestacije v Zvezdi, po mestu in na kolodvoru — pod temi naslovi poroča »Jutro« v isti številki, kako je več tisoč ljudi prirejalo vodstvu KDK manifestacije pred kazino in na poti na kolodvor. Manifestanti so dvignili na ramena predsednika dr. Mačka in njega in Svetozarja Pribičevića v velikanski povorki spremili na kolodvor

med prepevanjem rodoljubnih pesmi in neprestanim vzklikanjem KDK in njenim predstavnikom.

»Jutro« priobčuje v isti številki tudi govor poslanca dr. Kramerja pri kosilu vodstva KDK. Med drugim je govoril: »Ni še dolgo, kar smo baš na tem mestu slavili triumi naših koalicijskih idej in dvigali na ramena svojega predsednika Pribičevića in nesmrtnega Stjepana Radića, ki bo ostal za vedno zapisan tudi v srcih Slovencev. Danes se nahajamo sredi borbe, ki smo jo takrat proglasili. Mi Slovenci, navajeni na borbo tudi v težkih časih, ne oklevamo. Mi vam obljubljamo, da gremo kakor en mož za vami. Mi nimamo danes druge prošnje in druge želje, kakor da ostanemo v delu za skladnost interesov Srbov, Hrvatov in Slovencev v tej državni složni in borbeni in y zavesti končne zmage...«

Pod naslovom »Slovenci in KDK« citira »Jutro« 22. avgusta 1928 zagrebske »Novosti«: »KDK ima zlasti velik pomen za Slovenijo. Potom nje je ustvarjen stari ideal vseh iskrenih slovenskih naprednjakov: napredni blok in tu so napredni Slovenci enodušni z brati Hrvati in prečanskimi Srbi v njihovi upravičeni borbi za enakost in ravnopravnost vseh delov države. In končno v težnji za tako uređitev države, ki bo zagotovila tako stanje.«

Pod naslovom »Mogočna manifestacija napredne Slovenije na Bledu« — 12.000 ljudi manifestiralo za idejo KDK — Odločnost in samozavest pristašev KDK« poroča »Jutro« 9. septembra 1928 med drugim: »Današnje slavlje kmečke demokracije na Bledu bo ostalo tisočem in tisočem, ki so mu prisostvovali, v trajnem spominu... Skoro v vsaki gorenjski vasi je vladalo že od sinoči živahno vrvenje in pripravljanje na kmečki praznik na Bledu. Skoraj dve uri je trajal slavnostni sprevod. Bilo je navzočih okrog 12.000 ljudi. Nikdar še ni bil blejski pra-

znik tako mogočen in kar videlo se je, kako je koalicijska ideja podvignila samozavest in odločnost naroda... V tem oziru so bili tudi karakteristični razni napisi, med katerimi se je zlasti na kmečkih vozeh vedno ponavljaj napis »Živela KDK!« Ljubljanski poslanec dr. Kramer je pozdravil kmečki praznik v imenu prestolnice Slovenije, ki bo vedno v prvih vrstah vztrajala v boju za enakost in svobodo. Poslanec dr. Kramer veliča solidarnost enotne napredne fronte, ki je porok, da bo kmečka demokracija tudi v Sloveniji zmagovita.«

»Jutro« od 30. oktobra 1928 poroča pod naslovi »Krasna manifestacija KDK v Celju« — Ogromna udeležba — Zastopano vse celjsko okrožje — Borbenost in navdušenje tisočev udeležencev — Višarne ovacije voditeljem KDK«: Slika, ki jo je v nedeljo ves dan nudilo Celje, je podajala neovrgljiv dokaz, da se zelena Štajerska složno in navdušeno pridružuje pokretu kmečke demokracije. — Celjski zbor je bil dostojen naslednik vseh dosedanjih manifestacij KDK. Zelo močna je bila udeležba od vseh strani, tako od šentjurske kakor tudi laške, s Posavja in od Vojnika. Glavni kader je postavila Savinjska dolina s Saleško vred. Prišli so tudi ljudje iz mislinjskih in gornjesavinjskih krajev, z dalekih štajerskih pogorij, pa celo iz Gornjega grada in Slovenjgradca.

Na shodu je med drugimi govoril poslanec Ivan Pucelj tole: »Postavil sem si vprašanje: Ali smo Slovenci v KDK na pravi poti?« (Viharni klic: Smo!) In ali je ves slovenski narod na tej pravi poti ali ni? In sem dobil odgovor, da je samo oni pravi sin slovenskega naroda, ki hodi po poti KDK. Kakor hoče ves narod na Hrvatskem svobodo, tako hočemo tudi mi Slovenci svobodo.«

Tako je bilo leta 1928.

In kako je bilo pozneje?

Senator Večeslav Vilder (na konferenci SDS v Ljubljani 25. IV. t. l.) pravi: »V težkih časih je prišlo do razcepa. Vsi so nas zapustili, dr. Korošec je šel v vladu kot notranji minister, slovenski demokrati so pristali na diktaturo. Vse smo podvzeli, da jih pridobimo za politiko Zagreba in da se z nami strnejo, braneči demokracijo proti diktaturi. Zapustili so nas. Niti pri volitvah leta 1935, niti 1938 niso bili Slovenci ideološko z nami, kljub temu, da so resolucijo l. 1937 podpisali vsi demokrati elementi v Srbiji t. j. Aca Stanojević, Ljuba Davidović in Joca Jovanović. Tako se je moglo zgoditi, da so ob zgodovinskem dnevu 26. VIII. 1939, ko je bil med predsednikom vlade in dr. Mačkom t. j. KDK podpisan sporazum, bili Slovenci eliminirani.

S tem, da so Slovenci pristali na diktaturo, so se izločili iz politike, ker diktatura ni politika. Mi smo bili tisti, ki smo držali nacionalno linijo naprej, četudi v velikem trpljenju in brez pomoči tistih, ki so bili prej s tolikim navdušenjem za nacionalne ideje z nami.

Nagrado smo dobili ml, ker je nam dal čas prav, a njih danes ni.«

Voditelji slovenskega dela KDK, ki so smatrali l. 1928 za svojo najsvetejšo dolžnost, da se izkažejo vredne historične mislije KDK in vredne ideje, za katero je umrl Stjepan Radić, so krenili s poti KDK, čeprav so še pravkar proglasili to pot za edino pravo, odločno borbo KDK pa za edino garancijo boljši bodočnosti. Prisega na nezlomljivo solidarnost, enodušnost in nerazdružljivost do popolne zmage je postala kriva prisega. Neomajno zaupanje Hrvatov in prečanskih Srbov, ki so polagali toliko važnost na sodelovanje Slovencev v KDK, je bilo strahno razočarano nad zvestobo in poštenostjo slovenske politike.

Potom KDK je bil ustvarjen stari ideal vseh iskrenih slovenskih naprednjakov: napredni blok — kakor je pisalo »Jutro« l. 1928 — politični vrhovi pa so sami začeli drobiti ta blok, dokler ga niso izpremenili v popolno razsulo.

Deset in desetisoč Slovencev, ki so se l. 1928 navdušeno pridružili velikim kmečkim demokracijam, pa imajo v srcih še vedno zapisan spomin na mogočno politično gibanje tedanjih časov in na manifestacije, ko so Slovenci v trumf koalicijah idej na ramena dvigali voditelje KDK. ONI SAMO ČAKAJO. DA SE ZOPET POVRNEJO NA PRAVO POT KDK.

Senator Vilder o slogi pri občinskih volitvah na Hrvatskem

V »Novi Riječi« piše prvak SDS senator Vilder med drugim: »Od početka sporazuma smo stalno zagovarjali potrebo volitev, hoteč predvsem dober volilni red in zdravo volilno atmosfero. Narodni prvaki naj stopijo pred volivce pomirjeni, složni, z idejo, da bo vsak ne-pismeni in lačen vedel, za koga glasuje. Za volitve so izšli trije proglasi, ki zagovarjajo duh solidarnosti. Toda, diktatorski zli duh, ki je vladal celih deset let, se še ne more pomiriti. Tako rovarijo proti samostojnežem, v Zagrebu in Beogradu. Delajo tako, kakor da sta dr. Maček in dr. Budisavljević predstavnika politike Zagreba, Cvetković pa Beograda. Srbi na Hrvatskem da naj se »zedinijo« in slede instrukcijam Beograda, ki ga predstavlja Cvetković kot predsednik vlade. Ali more biti še večji absurd? To v času, ko se obeta potek volitev na

Hrvatskem v največjem soglasju. Podpredsednik HSS, inž. Košutić je na zborovanju glavnega odbora SDS 1. maja sam naglasil: »Hrvatska more uživati svojo polno svobodo in napredek samo tedaj, če obstaja tesno sodelovanje med strankama Srbov in Hrvatov. Vi samostojni demokrati imate nalogo, da izdžite napade z mnogih strani. Obstoj KDK pa pomeni obstoj Jugoslavije. Napadi na SDS so nam za merilo, kdo je prav za prav za sporazum, kdo ne. Kdo le misli, da s slabljenjem samostojnih demokratov lahko doseže patriotske rezultate za Srbe in Hrvate? Solidarnost, ki se je pokazala v najtežjih dneh, mora biti ohranjena proti vsem nasprotnikom narodnega obstanka. Ta Košutićev govor se sklada s proglasom SDS kakor zobje dveh zobčastih koles stroja.«

Po sporazumu v Moskvi

Kakor poročajo iz Moskve je predsednik sveta narodnih komisarjev in komisar za zunanje zadeve Molotov sprejel našo trgovinsko delegacijo, ki jo tvorijo Milorad Gjorgjević, dr. Obradović, dr. Mičić, dr. Bičanić, Avsenek, Marković v triurni audienci. Po veselih »United Pressa« bo jugoslovansko-sovjetska pogodba v treh dneh podpisana. — »Exchange Telegraph« in po njem »Hrvatski Dnevnik« piše s tem v zvezi, da bo zračna in

pomorska zveza z Jugoslavijo skoro otvorena. Rusija bo tudi opustila zahteve, da se vrne zlato, ki ga je bil svojčas vzel general Wrangel seboj s Krima v Beograd. Na beograjskem velesojmu bo Moskva postavila lasten paviljon. Trdi se, da bo general Vojin Maksimović, ki je zadnje čase prinašal v »Politiki« obširne članke o odnošajih Rusije do Srbije, v kratkem odpotoval z drugo delegacijo Jugoslavije v Moskvo.

Hrvat pomočnik zunanjega ministra

Za novega pomočnika zunanjega ministra je imenovan dr. Mija Jukić. Rodil se je 1901 v Dolnjem Svilaju v okraju Gradačac na Hrvatskem. V Parizu je dovršil politično pravne nauke. Služboval je v zunanjem ministrstvu, pri londonskem poslanstvu. Z Vilderjem je izdajal po povratku v Jugoslavijo 1934 politično revijo »Pogledi«, pozneje je bil zunanji politični urednik »Hrvatskega Dnevnika«, kabinetni šef dr. Mačka, v februarju le-

tos pa imenovan za poslanika v Čileju.

»Se krepkejšo prijateljstvo«

V rimskih političnih krogih je v zadnjih dneh glede odnošajev do Jugoslavije zavladal nov optimizem. Dopisniki italijanskih listov iz Beograda javljajo, da vlada v Jugoslavijo med popolno pomirjenje in da je prijateljstvo med Rimom in Beogradom kljub vsem nasprotnim manevrom močno.

Novice

Sv. Pankracij na Kozjaku – zaščitnik vinogradov

Med redke postojanke Slovenskega planinskega društva na Kozjaku moramo prištevati nad 900 m visoki Vrh sv. Pankracija – zaščitnika vinogradov. Le žal, da je posebno zadnja leta ta, daleč na okoli priljubljena postojanka s krasnim razgledom, popolnoma zapuščena. O cerkvi sami ni v kroniki navedenega nič posebnega, saj je komaj preživela »Abraham«. Okoličani so jo zgradili z velikimi žrtvami, saj so morali »nositi« kameenje na strmino, da so jo sezidali in poklonili sv. Pankraciju – zaščitniku njih vinogradov. Med posetniki pa odslej niso bili več le romarji, ki bo tako zvanih »lepih nedeljah« ali »shodih« pohite k »Pungracu«, temveč je iz leta v leto narasčalo število pravih turistov. Kako lepe spomine so odnesli od Sv. Pankracija na svoje domove najzgovorneje pričajo

opombe, ki so vpisane v spominsko knjigo. Tako tudi najdemo med drugim krajšo pesmico, ki jo je ob slovesu spisal domačin, ki se je odpravil v širni svet, kot da se je ločil od najdražjega, a se žal ni več živ vrnil:

Minulih let spomin,
me vleče na planine,
Pankracij na višini,
me kliče iz davnine.

Na čast, patron ti vinski,
sem često ti napil,
saj bil ti kriv si vedno
da sem dnarcev se znebil.

Čez leta se spominjam
nate, višavski sin,
v tujini zdaj samevam,
spet k tebi si želim.

Usoda napotila,
me je v širni svet,
za vedno razdružila.
pa vidimo se spet.

Žal se želja teh vrstic ni uresničila in je končal žalostne smrti v Franciji, kjer ga je zasul rov v rudniku, toda »Pungrac« je še vedno stari, vedno dobre volje, kot so vsi oni, kateri srkajo na njem sladko kapljico pri »Ajti« ali pa pri »Koranku«.

Želja nas mejašev je, da nas izletniki v bodoče česče posečajo, saj ne zasluži naš »Pungrac«, da ga v njegovi častitljivi starosti ignoriramo. (Na binkoštni ponedeljek bo maša ob 10. uri pri Sv. Pankraciju).

Kozjačan.

Celje

Obrtniško zborovanje v Celju

Slovensko obrtno društvo v Celju je zborovalo v dvorani Obrtnega doma. Podpredsednik društva g. Lečnik se je uvodoma spomnil pokojnega društvenega predsednika in častnega člana g. Vinka Kukovca, ki ga bo društvo ohranilo v častnem spominu. Nato je poročal o društvenem delovanju v preteklem letu. Iz tajniškega poročila je posneti, da šteje društvo 154 članov. Priredilo je številne sestanke, seje in družabne večere ter vsestransko zastopalo obrtniške težnje in potrebe. Poročilo blaginje izkazuje okrog 70.000 din društvenega premoženja.

Podpredsednik je nato omenil, da je postalo nujno vprašanje nakupa Obrtnega doma v Celju, ki je last Zbornice za TOI po Obrtnem društvu v Celju, ker zahteva obrtništvo, da se mu Obrtni dom vrne. V debati je g. Stojan Holobar poudaril nujno potrebo in dolžnost članstva, zlasti pa novega odbora, da dela z vsemi sredstvi na to, da se Obrtni dom v Celju zopet vrne obrtništvu. Grajal je stališče Zbornice za TOI v Ljubljani, ki je v nekem dopisu sporočila, da ni v interesu Zbornice, da bi v tem času prodajala realitete. Vrednost Obrtnega doma znaša okrog 700.000 din, medtem ko je Zbornica pred leti prevzela samo dolg v znesku 280.000 din. Ker pa je naloga zbornice, da pomaga obrtnikom ustanavljati odnosno graditi obrtne domove, se zbornica gotovo tudi s celjskim Obrtnim domom ne namerava okoristiti. Morda čaka ugodne prilike, da bi izročila dom celjskemu obrtništvu proti mali odškodnini. To bi bila lepa gesta in ugodna prilika, da si pridobi zbornica več naklonjenosti tudi med celjskim obrtništvom.

Pristop Obrtnega društva v Celju k zadrugi Celjska razstava, je bil po deba-

STAVKA V LIBOJAH

V keramični tovarni v Libojah pri Petrovčah je izbruhnila stavka. Delavstvo zahteva obnovo letos odpovedane kolektivne pogodbe, zvišanje mezd za 1 din na uro, povišanje za akordno delo in zopetni sprejem odpuščenih delavcev. Podjetje je ponudilo dnevno 6 din draginske doklade, s čimer pa se delavstvo ni zadovoljilo ter zato nadaljuje s stavko. Stavka okoli 150 delavcev, akcijo vodi splošna strokovna delavska zveza.

c Glavna tobačna zaloga v Celju ima sedaj svoje prostore v Razlagovi ulici 8.

c Umrli je v bolnišnici 56 letni zasebnik Oto Janežič iz Celja.

c Zdravniško dežurstvo za člane OUZD imata: jutri zdravnik dr. Jos. Cerin, Prešernova 1, v ponedeljek zdravnik dr. Drago Mušič, Cankarjeva 7.

c Materinski dan kola Jugosl. sester v Celju je preložen na nedeljo, 19. t. m.

c Celjske brivnice bodo jutri ves dan zaprte, v ponedeljek pa od pol 8. do 11. dopoldne odprte.

c Na Aškerčovo svečanost v Veliko Sirje nad Rimskimi Toplicami, se bodo Celjani odpeljali v ponedeljek ob 11. z vlakom do Rimskih Toplic, nakar bodo krenili z udeleženci iz drugih krajev Slovenije v tričetrt ure oddaljeno Veliko Sirje, kjer se bo ob 12.30 pričela slovesnost.

c Občni zbor Delavskega godbenega društva v Celju bo v sredo, 22. t. m., ob 18. v gostilni Belaj na Polulab.

c Majniški sokolski izlet bo v nedeljo, 19. t. m. ker se minulo nedeljo zaradi dežja ni mogel vsiti.

ti, v katero je poseglo več obrtnikov, odklonjen.

V odbor so bili pri volitvah izvoljeni sledeči gospodje: Stojan Holobar, Franc Žohar, Anton Lečnik, Ivan Vozlič, Majerič, Slavko Kukovec, Franjo Frajle, Josip Kos, Karol Jezernik, Franjo Vehovar in Karol Golob. Za namestnike pa gg.: Andrej Rozman, Anton Oražem, Drago Gams, Franc Kerin, Anton Uršič in Riko Grobelnik in za pregledovalca računov gg.: Konrad Gologranc in Karol Perc. Uprava se bo konstituirala na prvi seji, ki bo v torek, 14. t. m.

Zaradi tajnih volitev se je občni zbor zelo zavlekel. Potekel pa je v zadovoljstvo vseh, ker je bila s temi volitvami slednjič zaključena dolgoletna borba med dvema taboroma obrtništva. Sedaj so dan vsi pogoji za čim uspešnejše, složno in pozitivno delo za napredek obrtništva, ki bo vsemu celjskemu okraju v čast in ponos.

Ali se je obnesla rez v zeleno?

Pomenek z Andrejem Zmavcem o naslednjih letošnje zimske pozebe zlasti po naših goricah

Znano mi je, da je trsna rez eno izmed najbolj važnih opravil vinogradnika. Vem tudi to, da obrazujejo trsje pri nas v splošnem čimprej konec zime, v februarju, dokončavajo pa to delo po možnosti najpozneje sredi marca. Tu pa tam sem videl, da so obrezovali vinsko trto tudi že pred pravo zimo. Vi ste pa letos priporočali pozno trsno rez, namreč odložitev tega dela – razen glavnega čiščenja – vse dotlej, dokler trsje ne ozeleni, dokler ne požene, in sicer baje radi lažje presoje škode po zimski pozebi in možnosti čim bolj ustrezne dokončne trsne rezi.

Gospod ravnatelj, ali je bilo letos treba tolikšne previdnosti? Kakšni so naslednji letošnje zimske pozebe zlasti po naših goricah? Ali je kdo rezal po Vaših navodilih, odnosno s kakim uspehom?

Vi ste pa res jako radovedni, gospod urednik! Nameravate nemara kupiti kako gorico in zameniti svoje uredniško delo z vinogradniškim? To pa že kar odsvetujem. No, konec jeseni, začetek zime bi bilo res dovolj časa za trsno rezanje, a je v naših podnebni razmerah ne moremo redno tvegati, ko pa ne veš, kako bo zima gospodarila po goricah. Pri nas obavljam trsno rez redno kot prvo delo konec zime, v času, ki ste ga sami pravilno navedli.

Letošnja zima je bila huda in dolga. Bojazen, kako bo prezimilo naše rastlinstvo, je bila navzlic debeli snežni odeji splošna in upravičena. Zadnja, približno enako huda zima je bila pred 11 leti, torej leta 1929.

Veste, gospod urednik, baš takrat, ko so me bili že konec leta 1928. predčasno upokojili in sunili v zapeček, sem imel kajpak več časa ko kdaj prej. Pa sem znašel rožje od različnih trsnih vrst, preiskal očesa, mejice, stržen, les. Stotine in stotine oces sem prerezal itd. Zanesljive ugotovitve so bile bolj pičle, sicer pa jako različne. Hitro sem se odločil za umetno siljenje določenih delov rož in določenih trsnih vrst,

Delo je šlo počasi naprej, šlo pa je vendar. Tako sem imel v skromni, a stalno kurjeni sobici silnici nekaj zimski trsni rastlinjak, ki je bil drugače seveda prav majhen in reven. V pravi silnici bi šlo vse brže in bolje od rok. Za določeno syrvo pa je za enkrat tudi to zadostovalo. Hotel sem na ta preprosti način dognati, katera očesa so pozebla, katera pa so ostala živa, zdrava.

O tem sem prinesel sliko in poročal v takratnih »Naših goricah«, ki sem jim sam urejeval. Iz ugotovitev sem napravil sklep, zaključek, kako naj režemo. Meni ni znano, da bi bil kdo pri nas ali drugod prej kaj takega izpregovoril ali napisal in svetoval, namreč nekako trsno rez v zeleno. Kdor je poslušal, se je lahko okoristil na tem. Takim so potem rekli, da so vinarji revolucionarji, in še letos so pisali o njih, menda v »Kmetovalcu«, da so to bili junaki. Želel sem, da bi i letos bilo več takih revolucionarjev in junakov. Podžigal sem jih k temu v »Edinosti« od 29. februarja, potem še v »Večerniku« od 16. marca in 6. aprila.

Letošnja škoda po zimski pozebi je ponekod, zlasti v nižjih in bolj mokrotnih legah ogromna, težko preračunljiva in še teže popravljiva. Naletiš tu in tam tako rekoč na trsna pokopališča, kjer ni pravega življenja, ko bi ga moralo biti največ v veseli pomladni rasti. Premnogi trsi si ne bodo več mogli opomoči, najmanj pa tisti invalidi iz leta 1929. Počasno, mučno umiranje... Drugod je zopet mnogo boljše. Med drugim, vplivajo na vse to lega sveta, odpornost trsnih vrst in posameznih trsov iste vrste, potem kakovost zemlje in obdelave, načini trsne vzgoje i. dr.

Rez v zeleno bi bila marsikaj rešila že za letošnje trgatve ko za bodočo rast. Toda »mnogi so obrali že z rezjo«, namreč z običajno rezjo, kakor je Vaš ptujski donisnik poročal v »Večerniku« od 6. maja. Tudi sadijarji in vrtnarji, kakor kmetovalci sploh bodo v marsičem razo-

Lilas kremo

za dan in noč izdeluje samo lekarna Mr. L. GAYER, ZAGREB, Hica 79. Lilas kremo, sigurno odstranjuje sončne in jetrne pege, katere se sedaj spomladi pojavljajo in so zelo neprijetne. Že pri prvi uporabi bode opazili nepričakovan uspeh. Koža vam bo postala čista in mehka.

Z Ljutomer!

Jutri, v nedeljo, 12. t. m., bo na cven-skem dirkališču pri Ljutomeru ob pol 15. velika dirkalna priredba, ki jo organizira Kolo jahačev in vozačev. Prireditelj je organizirana v širokem obsegu ter zasluži kar največjo pozornost. K že objavljenim točkam programa moramo še omeniti, da bo na dirkališču tudi totalizator, kjer se bodo sprejemale stave na konje zmagovalce pri posameznih dirkah.

RUŠILEC »LJUBLJANA« DVIGNJEN

V šibeniški luki so včeraj dvignili prednji del rušilca Ljubljana ter pričakujejo, da ga bodo že v ponedeljek odpeljali v popravilo. Dela vodijo italijanski baron Banfield ter strokovnjaki naše mornarice pod vodstvom admirala Paviča. Reševalnim delom prisostvujejo množice, posamezne faze reševalnih del filmajo s hidroavionov.

mer, Mursko Soboto in Dolno Lendavo v četrtek 16. maja v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj, Narodni dom.

p Danes vsi v gledališče, kjer bo ob 20. uri zanimiv nastop gluhotonih iz Ljubljane.

p Rdeči križ v Ptuj ima na Telovo v Ljudskem vrtu veliko prireditev, na katero okrajni odbor in drugi odbori društev RK v Ptuj že sedaj vse vabijo.

p Zvočni kino Ptuj predvaja na binkoštno nedeljo »Ciganske melodije«. Življenje v ciganskem taborišču s 60 članskim cig. orkestrom. Na binkoštni ponedeljek pa »Rože velemlasta«. Ljubavni film.

p Ogenj. Neka zločinska roka je podtaknila ogenj pri kočarju Francu Releu v Paradižu pri Sv. Barbari v Halozah. Skoda ni krita z zavarovalnico.

čarani. In ledenjaki ali sredozimci: Pankracij, Servacij in Bonifacij, povrh »mrzla Zofka«, 12.—15. maja, tudi lahko še močno nagajajo.

Pa dovolite, gospod ravnatelj, ali dajo ljudje tako malo na Vašo besedo, na Vaše strokovne nasvete?

Veste, gospod urednik, stvar je takale: Ako bi bili naši napredni vinarji, ki me poznajo, in takih ni baš malo, brali mojo dobrohotno besedo in moj nasvet, bi se bili že kaj bolj zganili. Vsaj razmišljali in poskušali bi bili po danih navodilih v večjem obsegu. Toda ljudje premalo čitajo in take priobčitve mnogokrat prezrejo. Zopet drugi so poslušali bolj tiste bojazljivce brez dovolj trdne lastne ocnje, ki nam skušajo dopovedati, da bi rez v zeleno povzročila preveliko oslabitev trsne rasti. To pa ne drži. Saj vinsko trto prav za prav vse leto tako rekoč skubemo ob pletvi ali mandanju, prikraševanju mladja itd., ne da bi jo s tem oslabili, nasprotno! Priznavam pa, da rezatev v zeleno še ne zagotavlja vselej tudi rešitev trsa pred smrtjo. Žive besede v tem smislu pa ni bilo, dasi je pri nas naročenega ali službenega pouka tudi že precej.

Kako naj to razumem, gospod ravnatelj?

Pamtite, gospod urednik: O trsnih rezi v zeleno doslej še niso dovolj govorili ne pisali v tujini. Razumete zdaj? Pa končajva: O letošnjih uspehih in neuspehih se lahko pomeniva o drugi priložnosti. Pričakujem namreč zanesljivih poročil o tem od naprednih vinarjev in prijateljev. Ko po Sloveniji, je letošnja zima tudi drugod povzročila večje ali manjše, mnogokje težko popravljive ali sploh nepopravljive škode. Splošnega obveznega zavarovanja proti takim ulmam pa ne poznamo.

Hvala, gospod ravnatelj! Sicer poštnjem pristno, zlato vinsko kapljico, z vinarstvom se pa sam ne maram pečati. Ostanem raje pri novinarstvu. Na svidenje!

-lg.

Maribor

III. Umetnostni teden v Mariboru

Z nocojšnjo otvoritvijo slikarske razstave ob 20. uri v Unionu (Sokolskem domu) na Aleksandrovi cesti se pričinja III. Umetnostni teden v Mariboru, ki ga prireja kot svojo že tradicionalno kulturno manifestacijo Umetniški klub. Prirediteljev se pričinja v času, ko divja po Evropi zopet vojna vihra. Stari Rimljani so sicer dejali, da v vojnem času muze molče, toda sedanost je to mnenje temeljito ovrgla. Po vsej Evropi, posebno še v državah, ki so v vojni, opažamo prav sedaj pospešeno kulturno delovanje in umetniško ustvarjanje. Milijoni ljudi iščejo prav v umetnosti pribežališča pred tegobami sodobnosti. V Franciji, Angliji, Nemčiji, na Češkem itd., pa tudi v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu niso bile gledališke predstave, razstave in druge podobne prireditve nikoli tako dobro obiskovane, kakor so prav sedaj.

Tudi umetniki iz Maribora in mariborskega kulturnega območja zaradi vojne vihere v Evropi niso nehali ustvarjati novih umetnin in s tem kulturnih dobrin, ki naj dalje grade našo slovensko narodno stavbo. Zato smo trdno prepričani, da bo tudi naše občinstvo sledilo njihovem pogumu in zgledu, od drugod ter posvetilo te dni vsu potrebno pozornost prireditvam III. Umetnostnega tedna v Mariboru. S tem bo najlepše manifestiralo našo trdno vero vase in odločno voljo, da hočemo živeti in bomo živeli dalje. Živeli kot svobodni, kulturno zdravi in plodni narod v družbi z brati Hrvati in Srbi v nam vsem enako dragi in edini domovini Jugoslaviji. Da bo pa ta volja še bolj manifestirana, se je Umetniški klub odločil povabiti ob priliki svojega III. Umetnostnega tedna v Maribor tudi hrvatske književnike. Njihov prihod v

našo severno trdnjavo bo pomenil velik dogodek, pomemben še toliko bolj zaradi časa, v katerem se izvrši.

Na razstavi, ki bo drevi slovesno odprta z nagovorom klubovega predsednika dr. Maksa Šnuderla, bodo zastopani naši slikarji, Golob, Jirak, Kavčič, Kos, Mušič, Sušmelj in Zornik. Nastop hrvatskih književnikov bo v sredo 15. t. m. ob 20. uri v Narodnem gledališču. Nastopili bodo: Vladimir Nazor, Tin Ujevič, dr. Ilija Jakovljevič, Dobriša Cesarič, Dragutin Tijadinović, Ivo Kozarčanin, Iv. Goran-Kovačič, Novak Simić in Olinko Delorko. Za nastop vlada tako zanimanje da opozarjamo občinstvo na nujno potrebo, da si čim hitreje preskrbi vstopnice, kajti pozneje bo prepozno! V petek 17. t. m. bo koncert tria Klasinc-Poljanec-Bajde, v soboto 18. t. m. pa krstna predstava Golouhove komedije »Krisalida«.

Šahovski klub »Vidmar«

Ker zadeva za ocenitvijo prekinjene partije iz matcha proti Celjskemu šahovskemu klubu formalno še ni urejena, jutri, v nedeljo, 12. t. m., ni pričakovane-ga matcha z Ljubljanskim šahovskim klubom.

* Akademija učencev in učenk marib. srednjih šol se radi prireditve Jadranske straže ne vrši v četrtek, dne 9. maja temveč v torek, dne 14. maja. — Jug. C. Liga.
* Sokol Maribor II. Pobrežje priredi ob priliki 10. letnice 18. maja telovadno akademijo, 19. maja telovadni nastop.
* Pavešče! Binkoštno nedeljo in ponedeljek obojki na raznju.

ZA BIRNO...!

Vas vladno vabi

FOTO »PELIKAN«

Gospodsk. ulica 23 — Sp. Stajarska posojilnica

* Pevec »Jadran-Nanos« se zberejo jutri ob pol 10. uri pred kavarno »Jadran«. Vsi in točno. Pevovodja.
* Pozor! Prostov. gas. četa Rače priredi v nedeljo, dne 19. maja t. l. veliko tombolo, v Grajskem parku. Prosimo sosedna društva, da ta dan upoštevajo. Odbor.
* Nočna lekarniška služba od 11. do vključno 17. t. m.: Mestna lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri Sv. Roku, vogal Aleksandrove in Meljske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Esplanade kino. Binkoštni spored: Najnovejši Harry Piel film »Arena smrti«. Harry Piel in nešteto dresiranih živali izvajajo vratolomne akrobacije.
* Grajski kino. Danes »Kraljevič in be-rac« prekrasni film o dveh dvojčkih, Erol Flynn.
* Kino Union. Do vključno torka »Blokada« prekrasni film o špijonaži in državljanski vojni. V glavnih vlogah Madeleine Carroll, Henry Fonda in Vladimir Sokolov.
* Kino Pobrežje 11., 12. in 13. maja prekrasni film »Povratek iz pekla« in Fox Mouvieton Novosti.

Mariborsko gledališče

Sobota, 11. maja, ob 20.: »Kovarstvo in ljubezen«. Znižane cene. V korist Združenja gledaliških igralcev.
Nedeljo, 12. maja, ob 14. in 16.: »V kraljestvu palčkov«. Prirediteljev ženskega krožka Jadran-Nanos. — Ob 20.: »Cigan baron«. Znižane cene.
Ponedeljek, 13. maja, ob 15.: »Gejša«. Znižane cene. Gostovanje J. Povheta. — Ob 20.: »Trideset sekund ljubezni«. Znižane cene. Zadnjič.
Binkošti v mariborskem gledališču. V soboto se ponovi v korist Združenja gledaliških igralcev Schillerjeva veličastna drama »Kovarstvo in ljubezen«. — Na binkoštno nedeljo popoldne ob 14. in 16. uri priredi ženski krožek Jadran-Nanos otroško predstavo »V kraljestvu palčkov«, zvečer pa se še enkrat ponovi priljubljena in melodiozna Straussova opereta »Cigan baron«. — Na binkoštni ponedeljek popoldne bo zadnja popoldanska predstava: uprizori se simpatična in zabavna angleška opereta »Gejša«, v kateri gostuje g. Josip Povhe, zvečer pa — menda zadnjič — nadvse zabavna komedija iz rimskega življenja »Trideset sekund ljubezni«. Pri vseh predstavah veljajo znižane cene.
Predstava za Združenje gledaliških igralcev, bo drevi, na binkoštno soboto, v mariborskem gledališču. Upozori se, ob znižanih cenah, učinkovita Schillerjeva drama »Kovarstvo in ljubezen«.
Gostovanje g. Josipa Povheta se vrši na binkoštni ponedeljek popoldne v mariborskem gledališču. Ta še iz mirnih časov znani slovenski komik, bivši član ljubljanskega in mariborskega gledališča nastopi v fini in zabavni angleški opereti »Gejša«, kot čajarnar Wun-hsi.
Znižane cene veljajo za vse letošnje binkoštno predstave v mariborskem gledališču.

DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Drugo žrebanje 40. kola

Din 301.000.—:	33023
Din 100.000.—:	46029
Din 80.000.—:	63056
Din 50.000.—:	39474
Din 30.000.—:	51152
Din 25.000.—:	65385
Din 10.000.—:	30174 41366 60962 89465 89585
Din 5000.—:	2848 7795 9871 46875 58928 67223 73923 88256 91044 94288
Din 3000.—:	3848 7923 20861 21778 37750 40917 41297 44305 51345 51731 58338 59738 60529 61465 69882 78610 87907 88606 91240 96043
Din 1000.—:	3996 11655 15363 28608 44058 44310 50862 51492 53772 54212 54365 54982 55287 61186 62987 65502 68363 73173 74466 78778 80255 85453 91526 96536 96946 97369 97660 99253

(Brez jamstva)

Prihodnje žrebanje bo 11. junija.

Pooblaščen članica Mariborske drž. razredne loterije banka poslovalnica BEZJAK, Maribor, Gospodsk. ulica 25.

URADNA ODREDBA GLEDE PROMETA

Ob priliki sv. birne na binkoštno nedeljo in ponedeljek v mariborski stolnici določa predstojništvo mestne policije v Mariboru glede dovoza in odvoza k stolni cerkvi in stajališča avtomobilov, izvoščkov in privatnih vozil ta-le cestno policijski red:

Iz I. okraja desno od Slovenske ulice, iz I. okraja desno od Slovenske ulice, iz II. okraja levo od Aleksandrove ceste, iz III. okraja brez izjeme, iz IV. okraja desno od Samostanske ulice.

Dovoz: Slovenska ulica, Gospodsk. ul., Ulica 10. oktobra.

Odvoz: Gledališka ulica.

Iz II. okraja desno od Aleksandrove ceste, iz V. okraja brez izjeme, iz IV. okraja levo od Samostanske ulice.

Dovoz: Glavni trg, Stolna ulica.

Odvoz: Orožnova ulica.

Kot stajališča ob tej priliki se določijo:
1. Za avtotaksije in izvoščke: desna stran Orožrove ulice proti Strossmajerjevi počenši od vremenske hišice ob parku
2. Za privatna vozila: desna stran Miklošičeve proti Gospejci.

Ob glavni fronti poslopja mestne hranilnice med Miklošičevo in Orožnovo ulico ne sme stati nobeno vozilo.

Ta vojni red in določitve stajališč velja za vsa motorna vozila in vožnja s konjsko priprego.

Predstojništvo mestne policije: S. Kos, s. r.

JUGOSLOVANSKO-NEMŠKA MEJA ZAPRTA

Od včeraj jutraj je nemška meja proti Jugoslaviji zaprta. Jutranji osebni vlak je pripeljal v Maribor popolnoma prazen ter v njem ni bilo niti nemških uslužbencev, ki opravljajo službo na mariborskem mednarodnem kolodvoru. Osebni promet med obema državama je popolnoma prenehal.

BREZPLANČA PRIREDITEV ZA REVNE MATERE

Materi! V počastitev materinskega dne uprizori ženski krožek društva Jadran-Nanos v Narodnem gledališču na binkoštni ponedeljek 13. t. m. ob 10. popoldne igro »V kraljestvu palčkov« brezplačno za naše uboge matere, v kateri namen se je razdelila tukajšnjim šolam okrog 500 kart, da iste razdeli med najpotrebnejše matere, da si tudi one lahko ogledajo prelepo igro kjer se prikazuje vzvišena ljubezen otroka do matere.

V nedeljo pop. pa vabi botre in botrice, da popeljejo svoje birmance v gledališče, kjer se bosta vršili dve predstavi in sicer prva ob 14. druga pa ob 16. Napolnite gledališče, kajti čisti dobiček je namenjen obdaritvi obmejnih mater.

SOKOLI - KOLESARJI!

V nedeljo 12. t. m. je kolesarski izlet mariborskega okrožja v Marenberg. Udeležba je obvezna za kolesarske odseke sokolskih društev: Maribor-matica, Maribor II., in III., Pesnica Jarenina, Št. Ilj in Selnica. Društva pohorskega okrožja br. vabljeni. Zbor in odhod z letnega telovadišča Maribor-matica ob pol 6. uri. Na kolesih imejte zastavice. Hrano vzemite s seboj. V slučaju dežja, je izlet v ponedeljek ob istem času. Zdravo!

OTVORITEV KOPALIŠČA NA MARIBORSKEM OTOKU

Kopališče na Mariborskem otoku se bo odprlo danes. Pristojbine za letošnje sezono so izpremenjene. Kdor kupi izkaznico za omarico ali kabino, mu ni treba plačati vstopnine, ki znaša letos din 2.—

za odrasle, za otroke do 10 let starosti pa 0.50. Vožnja z avtobusom stane z Glavnega trga do otoka ali nazaj din 3.—, povratne karte pa so po din 4.—. V teh cenah pa ni všteta vstopnina na otok, ki se plača posebej. Radi pocenitve je omogočeno, da si tudi posamezniki kupijo izkaznice za omarice in kabine, pri katerih je že všteta vstopnina.

MEZDNO VPRAŠANJE KROJAŠKIH POMOČNIKOV PRED ZAKLJUČKOM

Mezdno vprašanje krojaških pomočnikov in pomočnic se približuje h koncu. Krojaški delodajalci so spoznali upravičenost zahtev pomočnikov in se bodo tekom prihodnjega tedna ponovno sestali z delegacijo pomočnikov ter je upanje, da bo to pereče vprašanje končno rešeno. Iz poteka dosedanjih pogajanj je razvidno, da ne bodo prizadeti s tem odjemalci ne delodajalci, pomočnikom in pomočnicam pa bo v teh kritičnih časih pomagano.

TOREK IN PETEK BREZMESNA DNEVA

Ministrski svet je podpisal uredbo o štednji z mesom in moko. Po novi uredbi je prepovedano prodajati ob torkih in petkih meso kakršne koli vrste, ker sta ta dva dneva proglašena za brezmesna. Ob torkih in petkih gostilne, restavracije, hoteli, menze in sploh gostinski obrati ne smejo pripravljati mesnih jedi. Za prekrške so predvidene visoke zaporne in denarne kazni. Podrobnosti bomo še objavili.

m Sodni tolmač za angleščino, francoščino, italijansko in nemščino odv. pripravnik g. Odon Sorli posluje do nadaljnjega v Mariboru v uradništvu »Večernika« Kopališka ul. 6. Tel. 25-67.

m Stari borci umirajo. Umrli je pretekle dni v Ljubljani znani mariborski avtoizvošček Karl Čep l po dolgotrajni in mučni bolezni v starosti 50 let. Pokojnik se je pod poveljstvom pok. gen. Maistra udeležil v činu konjš. štab. narednika osvoboditve Maribora in koroške ofenzive. Bil je pri tem tako hrabrer, da je bil zato odlikovan z rednim odlikovanjem in sicer z zlato kolajno za hrabrost. Naj bo vrlenu Karlu Čepu lahka zemlja, za katero se je boril.

Darujte obleko in perilo za revno deco! Ne prezrite važne akcije Zenskega društva!

m Moški podružnici CMD v Mariboru sta poklonila Kegljaški klub poštinih uradnikov v Mariboru 200.— din in trgovca g. Babič Ivan 100.— din.

m Mladi piloti se še sprejemajo. Javnost se obvešča, da Mariborski Aeroklub še sprejema mladeniče za pilotske šole. Obiskovalci pilotskih šol uživajo velike ugodnosti tako n. pr. brezplačno hrano in stanovanje, prosto vožnjo po železnici, prvenstvo pri sprejemu v državno službo itd. Interesenti se naj čim prej javijo v prostorih mariborskega Aerokluba (Aleksandrova c. 12) v večernih urah (17.—19.), kjer bodo dobili natančnejša pojasnila.

m Zdravniško dežurstvo OUZD ima v nedeljo (binkošti), 12. t. m. g. dr. Stanko Pogruje, Maribor, Tyrševa ulica 14/I; na binkoštni ponedeljek, 13. t. m. pa g. dr. Teobald Zingast, Maribor, Kralja Petra trg štev. 3/I.

m Binkoštna št. »Totega lista« je prav izšla in bo od srea razveselila vse botre, botrice in srečne birmance.

m Protituberkulozni dinar je dosegel aprila vsoto 571.839.— din za zgradbo doma jetičnim bolnikom. Izven stanovanjske akcije so prispevali v sklad dr. Jedličke Vilko v spomin na blagopokojnega gosp. Korošca Antona din 100.—, tovarna »Mirim« iz sklada delavskih glob din 261'50, g. Alfred Kuhn iz Ruš din 100.— in g. predsednik okrožnega sodišča Adolf Hudnik din 200.— v spomin na blagopokojnega sodnika g. dr. Vladimira Travnarja.

Najmodernejše otroške vozičke dobite pri torki Justin Gustinčič, Maribor, Kneza Kocjla ul. 14

m Kolesa krađejo. Vlakovodji Mihaelu Hermanu je nekdo ukradel s Tvrniške ulice 2 kolo »Brilland« z ev. štev. 129175. Kolo je bilo ukradeno tudi tekstilnemu tehniku Renatu Lupincu z Aleksandrove ceste. Ukradeno kolo je znamke »Styria« z ev. štev. 11069.

m Karambol. Na križišču Betnavske in Stritarjeve ulice sta trčila dva osebna avtomobila, ki sta se močno poškodovala.

LE NEGOVANA ŽENA JE LEPA!

1/4 ure nege obraza

po sodobnih načelih kompletno 30 din, oblikovanje obrvi 12 din
Odstranite še sedaj dlake in sončne pege z obraza

Stolna 1/II. Nike cene. Diskretna postrežba

m Tombola Glasbene Matice bo v slučaju lepega vremena na binkoštni ponedeljek 13. t. m., ob 15. uri na Trgu svobode. Ne zamudite srečne prilike, ko se vam nudijo bogati dobitki.

* Hotel, kavarna in restavracija »Orel«. Binkoštno nedeljo in vsako soboto koncert. Morske in sladkovodne ribe, kuhinjske specialitete, Laško pivo. Izbrana ljufomerska vina. Cene zmerne.

* Propagandne razglednice »Zlata Mariborske Sokolske župe« se dobijo v trgovini »Olimpya«, Tyrševa ulica, Avtomatski bife, Slovenska ulica, Tiskovna zadruga, Aleksandrova c. 13, tel. 25-45 in Kolodvorska prodajalna časopisov na kolodvoru. Kupujte propagandne razglednice »Zlata Mariborske Sokolske župe«.

* ŠOLSKA MLADINA! S CILJEM ZVEČILNIM GUMIJEM VESELO NA DELO! Založila za Jugoslavijo: Maks Jeras, Ljubljana, Miklošičeva 34, tel. 38-36.

* Ure in zlatino prejmete poceni, tudi na obroke, pri M. Ilgerjev sin, urar in juvelir, Gospodsk. 15.

* Restavracija »MARIBORSKI OTOK« otvarja v nedeljo 12. maja t. l. letošnje sezono. Kopalci in prijatelji otoka, za Vas je preskrbljeno z vsem, kar vam srce poželi. Prvo vrstna kuhinja, dobre pijače, točna postrežba in solidne cene. Za obilen obisk se priporoča restavrater Majcen.

Botri in botrice! Pripravite Vašim birmancem veselje in jih pripeljite v restavracijo »Mariborski otok«.

* Sokolski oder Tezno gostuje na binkoštno nedeljo, 12. maja, ob 8. uri zv. v Sokolskem domu na Pobrežju, z veselo igro »Charleyeva teta«.

* Mesto glasbe, veselja, lepote je Budimpešta — kraljica Donave! Edinstveno priliko za obisk vam nudi izlet »Putnik-a« Maribor z luksuznim avtokarom od 23. do 26. maja. Na poti ogled slovitih mondenih kopališč na Blatnem jezeru. Izredno pester in bogat spored krožne vožnje po mestu in ogled znamenitosti. Kolektivni potni list! Točne prospekte in informacije pri »Putnik-u«, Maribor, Celje, Ptuj. Zadnji rok za prijave 15. maj! Zasi-gurajte si mesta!

Kultura

Pred hrvatskim literarnim večerom v Mariboru

Kakor je naš list že objavil, bo v okviru Mariborskega tedna tudi hrvatski literarni večer. Ne bomo na široko razpravljali o gostih, ker jih bomo najbolje spoznali na literarnem večeru in ker smo o njih že pisali ob priliki njihovega gostovanja v Ljubljani, temveč bomo samo poudarili pomembnost njihovega prihoda v Maribor, ki danes simbolno predstavlja za vse Slovence in Jugoslovane našo severno mejo.

Prihod hrvatskih književnikov v Maribor po gostovanju v Ljubljani ne pomeni samo normalizacije kulturnih odnosov, ki so skoraj prenehali zaradi političnih prilik, temveč bo njihov prihod tudi nacionalno pomemben dogodek. Do-

VLADIMIR NAZOR

Vladimir Nazor je med hrvatskimi književniki, ki bodo v sredo, 15. t. m., nastopili v Mariboru, najstarejši, a tudi pri-

nas najbrže najbolj znan. Rojen je bil 30. maja 1. 1876. v Postirah na otoku Braču. Studiral je v Splitu gimnazijo in v Gradcu univerzo. Služboval je kot profesor ter ravnatelj na raznih srednjih šolah, zlasti v Istri in na Hrvatskem Primorju, med drugim tudi na učiteljski v Kopru pri Trstu. Sedaj živi v pokoji v Zagrebu. Nazor je pričel pisati že kot dijak gimnazije in je pozneje izdal zelo veliko število zbirk pesmi, pravljic, romanov itd. Posebno se je uveljavil tik pred svetovno vojno in postal vodilni hrvatski pesnik. V Mariboru bo čital tudi svoj prevod Gregorčičeve »Soče«.

TIN UJEVIĆ

Tin Ujević je pesnik neomejenih sposobnosti, ki prehajajo v neverjetnost in bizarnost. Predvsem je intelektualističen

pesnik. Med Hrvati in tudi med Srbi je izredno popularen po svojem svoječasnem bohemskem življenju. O njem krožijo povsod neštete anekdote. V zadnjem času je pa bohemstvo opustil. Pesniti je pričel že zgodaj. Prvič je nastopil v »Hrvatski mladi liriki« in objavil potem celo vrsto pesemskih zbirk, ki so zbudile veliko zanimanje. Njegovo zbrano pesniško delo bi obsegalo najmanj 10 zajetnih knjig, a prav toliko bi jih napolnil tudi njegovi izvrstni esei. V vseh delih se opaža Ujevićeva intenzivna in originalna osebnost. Razen tega je dober poznavalec orientalske književnosti.

kazal bo, da naša vzajemnost in bratstvo niso le prazne besede in da obstaja na obeh straneh resna želja, spoznati se, spoznati v jedru in vseh odtokih.

Hrvatski književniki, ki jih bo vodil dr. Jakovljević, predsednik DHK, bodo isti, kot so bili v Ljubljani: Cesarić, Tadijanović, Simić, Kozarčanin, Goran-Kovačić, poleg njih pa še Nazor, Ujević in Olivko Delorko, ki so bili zadržani in niso nastopili v Ljubljani.

Težišče sodobne hrvatske literature je v liriki, ki se je presenetljivo naglo razvila po vojni. Hrvatska književnost ima celo vrsto dozorlih lirikov, ki so sicer rasti v raznih modernih smereh, a niso zgrešili duha svojega naroda. Pri vseh se

ILIJA JAKOVljević

Dr. Ilija Jakovljević, glavni urednik »Hrvatskega Dnevnika« in predsednik Društva hrvatskih književnikov, je obenem tudi glavni urednik odlične hrvat-

ške revije »Savremenik«. On je sedaj v središču hrvatskega javnega življenja, odlični književnik in prav tako sijajni časnikar. V zadnjih letih je napisal nad 1000 člankov, »esejev« itd., ki kažejo posebno jasno njegovo duhovno podobo. V vseh teh delih je predvsem analitik. Toda poleg tega je napisal tudi celo vrsto čisto leposlovnih del, med njimi roman »Na razpotju«, iz katerega bo čital v Mariboru krajši odlomek. Tudi njegove novelistične zbirke se odlikujejo po ostri-

izraza ljubezen do domovine, do njihovega človeka, predvsem do onega malega, ki se ubija po kraških skalah, po slavovskih ravninah, na bosanski zemlji in v zagrebških predmestjih.

V pripovedništvu, ki ima svoje težišče v novelistikah, se zrcali vsa problematika sodobnega življenja hrvatskega človeka. Vse današnje ustvarjanje nosi na sebi močan socialni poudarek, saj so skoraj vsi pisatelji izšli iz kmetijskih in delavskih vrst. Tudi v pripovedništvu imajo Hrvati nekaj močnih talentov, ki pa vendar precej zaostajajo za poezijo.

Nadoknaditi, kar je zamujenega, kulturno čimbolj zvežati oba naroda, taka je sedaj hrvatska in slovenska kulturna politika.

MIVI

ni gledanja in analitičnem prikazovanju psiholoških momentov. Mimo vsega je Jakovljević tudi pesnik.

IVO KOZARČANIN

Kozarčanin spada med najplodnejše hrvatske pisatelje mlajše generacije. Objavil je doslej dva romana, dve knjigi novel, dve knjigi lirike, in celo vrsto del po raznih književnih časopisih. Njegova

dela so intimne izpovedi, v glavnem avtobiografskega značaja, kakor tudi analiza malomeščanske družbe. Zelo bogato je tudi ostalo kulturno, predvsem kritično delo Iva Kozarčanina, ki je sedaj že dve leti kulturni urednik »Hrvatskega Dnevnika«. Dalje piše kritike in eseje v raznih revijah, predvsem v »Savremeniku« in »Hrvatski reviji«. Pozna zelo dobro tudi slovensko književnost, o kateri je mnogo pisal.

(O ostalih bomo pisali prihodnjič.)

Že stoletja zdravi **ROGAŠKA SLATINA** s čudotvorno močjo svojih zdravilnih vrelcev razne bolezni: želodca, črev, jeter, zlatenico, žolčnih kamnov, presnavljanja, debelosti, ledvic, mehurja, sladkorne bolezni itd.

Znana strogo dietetična kuhinja, krasno sportno kopališče. Idealno okrevališče. Pred in po sezoni znatni popusti.

Zdravljenje pozimi in poleti.

Informacije daje ravnateljstvo zdravilišča

ROGAŠKA SLATINA

Glasbena Matica Maribor v svojem 21. letu

Ob zaključevanju svojega 21. društvenega leta je naša Glasbena Matica krepko stopila pred javnost, ki naj sodi o njenem tihem, a vztrajnem in smotrenem delovanju. Njen pevski zbor se nam je predstavil z odličnim koncertom, glasbena šola je počastila 100-letnico rojstva velikega ruskega skladatelja Petra Čajkovskega, orkester pa je dal v tej sezoni že svoj drugi koncert. To vsestransko delavnost moramo pohvalno omeniti, kajti redka so bila leta, ko je utegnulo društvo enako delovati na vseh svojih treh glavnih področjih. Uspešno delo je možno le, če je deljeno in če so na čelu vsakemu oddelku sposobni vodje in ljudje, ki hočejo delati, ki vedo, kaj hočejo, pri tem pa le zasledujejo skupni smoter: glasbeno izobrazbo mladih src in občinstva, gojitev različne glasbene literature, v prvi vrsti narodne ter vsestranski napredek.

Najprej je po daljši pavzi, ki jo je uporabil za svojo izpopolnitev, koncertiral pevski zbor, in sicer 17. aprila z obrednimi pesmimi. Takoj naj bo njegovemu zborovodji g. Milanu Pertotu izrečena posebna zahvala za tako skrbno izbrani program. Obredne pesmi so zajete iz naroda, iz njih spoznamo marsi-

katere običaje in šege, tako se naučimo nam njih mnoge skrite narodne zaklade, ki nam jih naši skladatelji prikazujejo v umetniški obliki. Občinstvo je imelo priliko slišati belokranjske svatovske pesmi v Tomčevi in hrvatske svatovske v Papandopolovi obdelavi, dalje različna kola in druge plesne, kot uvod pa duhovne pesmi Tajčevića in Adamića, do čim se je koncert zaključil s slovito istrsko naricaljko »Čače moj!« Ivana Matetić-Ronjgova. Zares pester, zanimiv in poučen program, na katerega je pevski zbor Glasbene Matice lahko ponosen. Uvodne Tajčevićeve tri pesmi so povsem cerkvenega značaja (besedilo iz psalmov) in širokopotezno zgrajene, pri tem pa zaodete v neizbežno mistiko orientalske cerkvene muzike. Adamićeva obdelava dveh duhovnih pesmi iz 16. stoletja (Jutranja pesem in Poslednji čas) je nekaj skoraj diametralnega z njimi, vsekakor pa manj učinkovita. Na naših koncertih smo menda prvič slišali komponista Borisa Papandopula-Pečića, ki se na Hrvatskem uveljavlja že lep čas kot glasbenik nacionalne smeri. Njegove Svatovske (Kad krenu svatovi, Kad igra kolo, Kad odvedu nevestu, Kad djevojka prima dobro molitvu) so zelo zanimive skladbe, ki so našle tudi primeren odmev v

občinstvu. Našega dobrega znanca Matija Tomca nam je pevski zbor predstavil s šopkom belokranjskih svatovskih pesmi: Tri curice zborile, Slaviček, Mjesečino in Jaz sem golobica. Obdelava v glavnem spominja na Devove obdelave istih pesmi, z razliko, da vodi Tomc glasove linearno. Komponist je iste pesmi v enakem šopku obdelal za moški zbor; pred leti nam jih je podal Akademski pevski zbor. Isto velja tudi o njegovem belokranjskem kolu. Tomčeve priredbe so prvovrstne in pričajo, da je skladatelj dobro prisluhlil narodnemu petju in opazoval odnosne običaje. Manj posrečena je Adamićeva priredba Črnomeljkega kola v primeri z izredno učinkovitim originalom, ki smo ga imeli priliko slišati in videti lansko leto ob priliki Mariborskega tedna. Tri razigrane skladbe (Pahorjevo bosansko kolo, Rimovčeva Marko skače in Adamićev Potkan ples) so bile sprejete z velikanskim odobravanjem, zlasti poslednja. Koncert je končal z goraj omenjeno naticaljo, umetniško redkih kakovosti. Pri tej skladbi je prišla na pomoč tudi gđ. Minka Zaherlova s pevskim zborom Il. dekliške meščanske šole, ki se je prav lepo uveljavila poleg zrelih pevcev matičnega zbora. V mnogih pesmih pa je sodelovala operna pevka gđ. Igljevićeva Jelka, ki je s svojim simpatičnim in zvonkim sopranom mnogo doprinesla k tako lepo uspelemu koncertu. Pevski zbor sam (30 pevcev in 30 pevk) je zopet v formi, glasovi so uravnovešeni, izrazna sposobnost je ugledna. Želeli bi, da hodi strogo po tej umetniški poti dalje, izpopolnjuje se tehnično in vzgajajoč dober naraščaj. Pevovodja g. Pertot, ki je s tem koncertom podal tako močan dokaz svojega znanja in svojega umetniškega hotenja, je najboljši jamstvo za uspešen napredek pevskega zbora, v katerem vidimo svoj vodilni zbor, poklicane, da naš seznanj z umetninami, ki jih v tehničnem in umetniškem pogledu ne premorejo druge pevske skupine.

Proslava Čajkovskega dne 26. aprila v veliki dvorani Narodnega doma predstavlja krepak korak matične glasbene šole. O tej prireditvi je ravnokar izšlo poročilo izpod peresa g. L. M. Dodal bi le to, da je ravno ta šolska prireditev najjasnejši dokaz, da vrši Glasbena Matica s svojo glasbeno šolo zelo pomembno kulturno delo in da že zaradi tega zasluži, da ji gre javnost izdatno naroko.

Naj omenim še nekaj o simfoničnem koncertu z dne 3. maja, ki ga je vodil vojaški kapelnik Jos. Jiránek. Tokrat nas je orkester povedel med Norvežane, pri tem pa se ni mogel ločiti od lepe češke muzike. Eno bi smeli namreč povedati: orkestralni koncerti so pri nas v glavnem bolj redki, vendar nam je v zadnjih dveh letih ponudila Matica kar štiri, kar je seveda zelo razveseljivo dejstvo; neprijetno pa je, da orkester ne posveča nobene pažnje jugoslovanski instrumentalni glasbi. Ne samo v zadnjih dveh letih, že dolgo, menda kar sploh pogrešamo skladbe naših slovenskih, hrvatskih in srbskih skladateljev na programih našega orkestra! In vendar bi nam morala biti prva skrb gojitev lastne instrumentalne muzike, kakor to običavamo z vokalno. Seveda se pri tem upošteva tudi instrumentalna glasba drugih slovenskih in neslovenskih narodov. Vedno se poudarja, da gojimo premočno orkestralno muziko, tišči pa, ki so poklicani, da ji dajo oporo, se držijo daleč od nje. Tako bomo imeli vedno le pretežno vokalno muziko; instrumentalna ne more živeti in se razmahati, ako se naše orkestrske edince zanj ne brigajo. Pomnimo, da glasba napreduje samo, če jo gojimo in to, če jo gojimo dosledno, samozvestno in s ponosom!

Program je torej obsegal dve norveški in eno češko delo. Glavni Norvežan, Edvard Grieg, znan zlasti pianistom, je bil zastopan s svojim slovitem klavirskim koncertom v a-molu, njegov rojak Svendsen pa z norveško rapsodijo op. 3. Oba sta romantika, ki zajemata globoko iz naroda in sta se baš radi tega tako uveljavila v evropskem glasbenem svetu. Grieg je vsekakor močnejši pojav. Češko glasbo smo čuli v večno lepi Dvořakovi 5. simfoniji v e-molu, ki ji je komponist, ki je bil nekaj let ravnatelj konservatorija v Newyorku, dal tudi podnaslov »Iz novega sveta«. To slovito delo velikega mojstra vedno radi zopet slišimo, zlasti zaradi njegovega drugega dela (Largo, ki ima nekaj elegičen značaj) in zaradi tretjega bolj šaljivega dela, ki pa vsled pogostih ponavljanj ni našel pravega zaključka.

Norveške skladbe so bile izborna naštudirane; zlasti je briljiral dr. Klasc in klavirskem koncertu. A tudi izvedbo dokaj težje Dvořakove skladbe si lahko beleži orkester na najlepših straneh svoje zgodovine. Orkester ima sedaj prav lepo zastopana godala, kar je prva zahteva za sočnost zvokov, vojaški godbeniki so tudi tokrat tvorili glavni del pihal. Koncert je uspel v vsakem pogledu, kar je zasluga našega priznanega dirigenta kapetana Jiránka, ki dela neumorno na izpopolnitvi orkestralnega muziciranja.

Delo Glasbene Matice v tem društvenem letu nam mora imponirati. Tem bolj želimo, da bi ji uspelo priti do potrebnih prostorov za svojo šolo. Društvo bo moralo seveda odsele računati z dejstvom, da bodo materialne skrbi večje, izdatno večje nego sedaj in da bo treba temu primerno mnogo več naperjati sile, da premosti zapreke. Postavil bi ji za vzgled ljubljansko Glasbeno Matico, ki se je iz skromnih začetkov ob smotnem vodstvu in gospodarjenju razvila do sedanje višine, kajti še vedno velja stari pregovor: uzdaj se u se i u svoje kljuse! ali pa tudi pregovor, ki pravi: pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.

M.

Atlas Slovenije

Odkar bivamo v svobodni državi, smo izdali Slovenci že lepo število obsežnih monumentalnih del, na katere smo lahko upravičeno ponosni. Tako je n. pr. omogočila požrtvovalna Zadruga gospodarska banka v Ljubljani izdajo Slovenskega biografskega leksikona, Akademsko založba se je lotila Stoletnih Monumenta artis slovenicae, medtem ko je Slovenska Matica izdala Kidričevo Zgodovino slovenskega slovstva in Melikovo Slovenijo. Kot njih prepotrebno dopolnilo se nam v najbližji bodočnosti obeta obsežen atlas Slovenije, ki bo kartografsko prikazal naše ozemlje v zemljepisnem, gospodarskem, kulturnem, političnem in zgodovinskem oziru. Uredništvo je v večjih rokah posebnega odbora strokovnjakov. Načeluje mu privatni docent dr. Valter Bohinec, ki se že dalj časa z velikim uspehom udeležuje tudi na področju kartografije. Prav zadnja leta sodeluje med drugim pri velikih stenskih zemljevidih (založba Kugli v Zagrebu), ki prvič pri nas imajo odlično švedsko osnovo.

Da nam je tak atlas prepotraben, se razume. Po njem bodo segali ne le znanstveniki, ampak bo prišel zelo prav tudi našim prosvetnim, gospodarskim in političnim čimteljem, da niti ne omenjamo tujine, ki se ji bomo tako predstavili v vsem narodom razumljivem jeziku. Priznanja vredno je, da so pomembnost tega atlanta poudarili vsi naši najvišji politični in kulturni predstavniki s tem, da so stopili na čelo akciji za njegovo izdajo. Pokroviteljstvo nad »Atlantom Slovenije« je prevzel ban dr. Marko Natlačen, razen njega pa so v izdajateljskem odboru predsednik Akademije znanosti in umetnosti univ. prof. dr. Rajko Nahtigal in rektor univerze kralja Aleksandra univ. prof. dr. Matija Slavič.

Nerešeno pa je še ostalo vprašanje, kdo bo to tehtno delo založil. Ni nam namreč jasno, zakaj banovina, ki se je za stvar tako hvalevredno zavzela, in ki daje v ta res kulturni namen ves svoj upravni aparat na razpolago ter nudi akciji tudi vso moralno podporo, kar ponovno pozdravljamo, ne poverja izdaje tega vprav sekularnega dela, ki bo gotovo deležno tudi njene krepke materialne podpore, n. pr. svoji Banovinski založbi šolskih knjig in učil in tudi ne kaki znani požrtvovalni privatni knjižni založbi, temveč da se kot založnica bodočega »Atlanta Slovenije« imenuje neka doslej nepoznana založba »Atlas«. Tu ni neka jasna. Zdi se namreč, da je ta nova založba sorodna nekdanji založbi »Uprava krajevnega leksikona«, ki je priredila l. 1937. Krajevni leksikon dravske banovine, prav tako pa tudi založbi »Jubilej«, ki je lansko leto izdala Sporninski zbornik Slovenije. Obe založbi sta bili deležni vsestranske podpore naših upravnih oblasti, enaki pa sta si bili tudi v tem, da se jima je silno mudilo čim prej izdati publikacijo na očitno škodo njene kvalitete in čimbolj napolniti knjigo z reklamnimi oglasi. Krajevni leksikon ima reklame celo na svojih zemljevidih, v Sporninskem zborniku Slovenije pa zavzemajo te celo četrtino njene vsebine! Taki naglici na eni strani pa žal ni odgovarjala podobna naglica na drugi strani, kajti tako naročniki kot sotrudniki so se pritoževali, da založba svojih obvez ne izpolnjuje. Nekatere zadeve se bodo baje reševale celo pred sodiščem. Tako čujemo, da toži založbo »Uprava krajevnega leksikona« celo neka kuharica!

Vse kaže, da ima založba »Atlas« predvsem dobičkarske in šele v drugi vrsti kulturne namene. Še preden je namreč izdala kak prospekt atlanta in sklenila s kakim sotrudnikom dogovor glede obojestranskih obvez, že iščejo njeni sotrudniki in vsega izdajateljskega odne v znesku 950 din.

Te vrstice so napisane z dobrim namenom v pojasnilo našim najvišjim političnim znanstvenim krogom in vsej naši javnosti. Vsako resno monumentalno delo, in tako naj bo »Atlas Slovenije« po zamisli uredništva, je danes. Pravo življenje se je pričelo bora, potrebuje časa, da dozori. To izpričuje obsežni atlas Češkoslovaške, na katerem se je delalo deset let, isto pa potrjujejo tudi naši domači primeri, kot so to Slovenski biografski leksikon ali Monumenta artis slovenicae, ki

Ugled učiteljstva je treba varovati!

Načelnik kmetijskega oddelka kraljevske banske uprave g. inž. Podgornik je skupno z višjim šolskim svetnikom g. Krošlom inspiciral tečajnike tretjega strokovno kmetijskega tečaja za učitelje kmetstvo nadaljevalnih šol v Mariboru. Ob tej priliki ga je kot vodja tečaja pozdravil ravnatelj ban. vinarske in sadjarske šole g. Priol, v imenu tečajnikov pa razborski šolski upravitelj g. Švarc.

Načelnik kmetijskega oddelka je nato v daljšem referatu v lepih, stvarno utemeljenih mislih poudaril važnost sodelovanja učiteljstva pri dvigu naših kmetijskih množic. Kmetijstvo je postalo veda, ki se hitro razvija in raste, zato je važno pravilno pojmovanje kmetijstva, posebno za podeželskega ljudskošolskega učitelja. Njegova poklicna naloga je namreč, da vzgaja kmetstvo mladino v dobre kmete. Prava vaška ljudska šola mora imeti svoj začetek v domačiji. Izhajati mora iz kmetijske hiše, ki je osnova in smoter pravilne kmetijske vzgoje. Ona vpliva na prvi telesni in duševni razvoj kmetijskega otroka, ki se tega podzvestno oprijemlje, saj je že s 6 življenjskim letom mali kmet ter začne že v nežni predšolski dobi sodelovati pri domačem delu. To aktivno sodelovanje kmetijskega otroka je najdragoceneše vzgojno sredstvo, v kolikor ni radi event. pretiranega in predolgega enostranskega zaposlovanja že škodljivo. Tako prihaja otrok do pojmov

ljudstvo, občina in država. Prava šola mu mora te pojme poglobiti in oživiti. Otrok mora z doživljeno dojeti, da je n. pr. država občestvo skupne usode, medsebojne odvisnosti in povezanosti vseh državljanov. Vaška ljudska šola mora v otroku okrepiti zavest dolžnosti do sosedov, vasi, občine in celotne domovine.

Vas, naše slovensko vaško občestvo, ima lastno kmetijsko kulturo, ki se ne ujema z mestno kulturo. To kmetijsko kulturo je treba spoznavati, ceniti, spoštovati in krepiti. Med mestom in vasio je potrebno medsebojno spoznavanje in spoštovanje. Posebno velja to za slovensko vas, ki s svojo samoniklostjo obnavlja narod in ga oplaja z novimi, nesmrtnimi velikani, zato ne sme biti podeželska šola nekaj manjvrednega in zastopljivega, ne po učni snovi in programu, ne po dobrem učiteljstvu in tudi ne v materialnem oziru. Naši vasi so potrebni dobri učitelji, ki poznajo vas in kmetstvo ter imajo z vzgojo vaške mladine posebno veselje. Vaški učitelj mora vedeti o življenju na vasi več kot sezonski letoviščar, ki občuduje prirodne lepote slovenskega podeželja le z lepe idilične plati. Slovenski vaški učitelj mora spoznavati potrebe kmetijskega ljudstva, mora se znati poglobiti in videti tudi, kar na naši vasi ni lepo in zdravo, razumeti mora gospodarske potrebe, skrbti in stiske va-

ščanov ter jim pomagati.

Vaški učitelj je pravi pionir prosvete, nega in gospodarskega napredka slovenske vasi. On je oblikovalec kmetijskega človeka. Res se naši kmetje ne zavajajo v polnem obsegu važnosti šole in učiteljstva ter jim ovirajo uspešno delo. Priznati pa moramo, da se stanje boljša in se mora izpremeniti. Dom in šola morata sodelovati. Popolno medsebojno zapiranje in priateljstvo je pogoj vsakega uspeha. Kmetje ne smejo videti v učitelju svojega nasprotnika, ampak obratno svojega sodelavca, pomočnika, svetovalca in prijatelja. Le pod temi pogoji se bo uspešno dvignila izobrazba kmetijske mladine, da bo dosegla mestno mladino ter jo še prekosila v ljubezni do očetove hiše, domače grude in domovine. Tudi kmetijska mladina rabi nujno primerno poklicno vzgojo in strokovno izobrazbo. Kmetijska stanovska in gospodarska društva ter zadruge se morajo še dograditi in priti v roke najspretnjšega kmetijskega naraščanja, tako da bo nova kmetijska elita sama vodila h gospodarskemu dvigu slovenske vasi.

Kmeta je treba prosvetno in gospodarsko dvigniti, okrepiti in organizirati, ker s kmetiskim stanom stoji in pade naš narod, zato so pa dobri učitelji neobhodno potrebni za to najvažnejšo narodno obrambno delo.

Poostren boj proti draginji

Za strožje izvajanje uredbe o pobijanju draginje je ministrski odbor na večrjnji konferenci sklenil naslednje:

1. Pravosodni minister ima nalogo, da izda navodila sodiščem, naj v smislu uredbe od 25. februarja 1923 prvenstveno rešujejo prijave po zakonu o pobijanju draginje in da izrečejo po zakonu predvidene kazni brez slehernega odlašanja. Sodišča bodo o vseh teh sklepih predlagala poročila pravosodnemu ministru.

2. Minister notranjih zadev bo izdal potrebne ukrepe in navodila upravno policijskim organom, da bodo v smislu prej

imenovane uredbe najbolj skrbno in nujno izvrševali svoje dolžnosti in da bodo po svojem osebnem prevzeli izvrševanje neposrednega nadzorstva in poskrbeli za prijavo oblastem vsake osebe, ki bi se pregrešila proti odredbam uredbe o pobijanju draginje.

3. Zaradi koordinacije in izvedbe stalnega nadzorstva nad vsemi temi posli, se bo ustanovil osrednji državni odbor pri predsedništvu ministrskega sveta, ki bo prevzel dejansko vodstvo in nadzorstvo nad striktnim in strogim izvajanjem zakonskih predpisov za pobijanje draginje.

Klic obmejnih davkoplačevalcev

Mirno lahko trdimo, da ni posestnikov, delavcev itd., ki bi jih sedanje razmere zadele tako težko, kakor ravno ob naši severni meji. Neštetokrat smo že priobčili klice, apele, javne in uradne potome na vse pristojne in sodočujoče činitelje naslovljene prošnje, toda — kakor bob v steno — vse za m a n ! Nočemo ponavljati, kako katastrofalno je bilo lansko leto za vse naše obmejno ljudstvo. Kdor še dvomi, naj si pride pogledat revščino v obmejne hiše, pogleda naj klavirno oblečeno deco in odrasle v teh krajih, njih blede upadle obraze! A še je ta rod potrpečljiv, še odporen in pripravljen za dom in kralja na vse! Toda naravnost izigravanje je to, kar mora to ljudstvo prenašati zaradi brezobzirno strogih davčnih izterjav. V dolinah valovi in smrdi vsled poplav narasla voda. Ne-

prestani dež onemogoča zadnja setvena dela. Živini poplave iznova blatijo pašo, ki naj bi bila edina rešitev po letošnji lakotni zimi, ko je zmanjkalo celo slame za krmo.

Kakor najbolj zakrknjen nenaklonjenec pa gre preko vse te grozne usode obmejnega ljudstva davčni rubež. Ne vidi niti, kaj prepreza lepa dolinska zemljišča in kaj zija iz tajnih hribskih pobočij v obrambo prizadetih tam in v ozadju! Vse te dajatve razume domoljubno srce našega mejaša! A da še poleg tega in preko vsega tega straši davčni rubež, to vse pa izgleda, da je naš mejaš preziran obsojenec! Kličemo: Vsaj z izterjavami davkov pokažite malo več obzirnosti do mejašev, da si gospodarsko vsaj opomorejo!

Ljubljana

a Razstavo Srečka Magoliča v Jakopičevem paviljonu je priporočila tudi banska uprava šolski mladini s posebno okrožnico, naj jo vse državne in zasebne srednje in učiteljske šole, državne in zasebne meščanske in ljudske šole ter gluhonemnice obiščejo, zlasti zato, ker je ves dohodek in 20 odst. izkupiček za prodane slike namenjen mestnim revežem. Vstopnina za šolsko mladino pod vodstvom profesorjev in učiteljev je samo 1 din. V nedeljo ob 11. uri bo po razstavi vodil sam jubilat Srečko Magolič ter razložil vse slike.

a Ornitološki observatorij je preselil svojo pisarno iz Bleiweisove ceste 48 v Kolodvorsko ulico št. 11-dvorišče in obvešča vse svoje sodelavce, da so do nadaljnjega uradne ure za stranke ob delavnikih od 10.—12½ oz. neobvezno popoldne od 16.—17. ure. Istočasno prosi vse prijatelje ptic, da mu blagovolijo sporočiti vse zanimivosti iz ptičjega življenja, posebno pa kar zadeva najdbe obročkanih ptic. Vsi taki dopisi so poštine prosti.

a Navje v cvetju vabi Ljubljance k počaščenju za mesto in narod zaslužnih mož, pa je vsak dan prav dobro obiskati.

še do danes niso v celoti izšli. To kulturna javnost razume, to pa vedo tudi založbe. Geograf.

čin ima vsakdo, ki se bo poslužil te knjižice, pri roki vse potrebne zakonske predpise, ki se nanašajo na zadruge, ter mu jih ni treba iskati po raznih virih. Velikega praktičnega pomena bo ta knjižica za vse one, ki imajo dan za dnem opravka z zadrugnim pravom, posebno torej za številne zadrugne funkcionarje, nameščence itd. Knjižica, ki ima običajno obliko izdaj raznih naših zakonov, je naprodaj v knjigarnah po 16 din, naroči se jo pa lahko tudi neposredno pri eni izmed založnic.

o Grozen zločin. Ni še minil mesec od zadnjega delomora v Šmartnem, že so zopet našli mrtvega novorojenca, katerega je brezsrčna mati po usmrtni odločili v cerkvi v Šmartnem pri Slovenjem Gradcu. Orožništvo se trudi, da najde brezsrčno mater.

„POT V SOLO“

(I. Samosvoj)

V »Večerniku« za mladino« št. 15 z dne 14. aprila t. l. sem pod gornjim naslovom objavil članek, v katerem sem popokoma neupravičeno in brez vsake podlage žalil učenko Sapinovo. Izjavljam, da nisem imel zato nikake podlage. Obžalujem, da sem ji s tem škodoval na ugledu in se zahvaljujem njenemu očetu, da mi jo odpustil. I. Samosvoj.

Križanka št. 74

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I									
II									
III									
IV									
V									
VI									
VII									
VIII									
IX									
X									
XI									
XII									
XIII									

Besede pomenijo:

Vodoravno: I. ptica; II. del telesa; afriško mesto; III. vrsta kisika; teža zavoja; IV. okrajšava za denarno enoto; posledica ognja; V. predlog; češko ime; VI. hrvaški predlog; turška mera; kvarta; VII. posledice uspešnega bojevanja; VIII. malopridnež; IX. mesto ob Črnem morju; boljša gospa; X. gora v Švici; kraj Jugoslavije; XI. narobe pogojnik; stara dalmatinska škofija; grška črka; XII. žensko ime; sveta gora; XIII. turško ime; žensko ime.

Navpično: 1. grušč; del Palestine; 2. površina; prva postelja; 3. staro mesto v Sloveniji; del besede; skrajšana vprašalnica; 4. staro božanstvo; kar mora biti vsakomur najdražje; 5. v bližini hiše; 6. oseba iz sv. pisma; mesto v Srbiji; 7. sultanov ukaz; pripadnik izumrlega naroda; zaimek; 8. vrsta davka; ime umrlega romunskega politika; 9. azijska država; špansko mesto.

Šah

Turnirja v Amsterdamu in Rotterdamu

Kot smo že poročali, sta skoraj istočasno pričela šahovska turnirja v Amsterdamu in Rotterdamu. Obeh turnirjev se udeležuje tudi bivši svetovni prvak dr. Max Euwe, ki pa je na obeh zaostal. Nizozemska ima namreč nekaj odličnih mojstrov, ki so na turnirjih zelo nevarni nasprotniki tudi velemojstru dr. Euweju. Na Nizozemsko je sedaj prišel tudi nekdanji prvak Češkoslovaške, velemojster Safo Flohr, ki pa se za enkrat še ne udeležuje nobenega turnirja.

Na turnirju osmorice v Amsterdamu je bilo po 5. kolu naslednje stanje: Prins 4, dr. Euwe 3½, Schellhout 2½, De Groot 2, Van Scheltinga 1½, Crabbendam 1, Scheffer ½ in Felderhof 0 točk. Dr. Euwe je s tremi remiji zaostal za Prinsom, čeprav je ta izgubil proti dr. E. S tega turnirja je naslednja partija:

64. Falkbeerjev gambit

Beli: L. Prins Črni: Schellhout
1. e4, e5 2. f4, d5 3. exd5, e4 4. d3, Sf6 5. dxe4, Sxe4 6. Sf3, Lc5 7. De2 (na 7... Lf2+ 8. Kdl, Dxd5+ pride beli po 9. Sfd2 na presenetljiv način do vidne prednosti), Lf5 8. Sc3, De7 (izsiljeno, na 8... 0-0 pride seveda 9. Sxe4, Te8 10. Se5!) 9. Le3, Lxe3 10. Dxe3, Sxc3 11. Dxe7, Kxe7 12. bxc3, Lxc2 (beli pride sedaj v prednost, boljše je 12... Le4!), ker črni na 13. c4 odgovori z Lxf3! ter popolnoma razbije bele kmete) 13. Kf2 (močnejše je 13. Kd2, Lg6 14. Tel+), Kd8 15. Sd4 kot je igral v Margate 1939 Wheatcroft proti Keresu), Thd8 14. Sd4, La4 (14... Lg6 je slabo zaradi 15. f5) 15. Lc4, c5 16. Sf5+, Kf8 17. Se3 (treba je kriti d5, ker grozi črni z b5), Sd7 18. Lb3, Lb5 19. c4, La6 20. a4, Sf6 21. Lc2, g6 22. g4 (beli poseže po odločnih sredstvih), Se8 (skakač mora na d6, da blokira prostega kmeta in grozi točko c4) 23. g5, Sd6 24. Ld3, b6 25. h4, Lc8 26. h5, Kg7 27. Th2 (beli je v močni prednosti ter popolnoma obvlada teren), Ld7 28. Tahl, Td8 29. h6+, Kf8 30. Tel (da prepreči črnu kralju izhod čez e linijo), f5 (edina pot, da črni poveže stolpa) 31. gxf6 e. p., Kf7 32. f5, gxf5 33. Tg2, Kxf6 34. Tg7 (beli je sicer žrtvoval kmeta, toda popolnoma osvojil črni tabor), Lxa4? (težka napaka, ki takoj velja partijo; sicer pa črni ni imel več zadostne obrambe, dasi bi s 34... Sf7 35. d6, Le6 mogel še dolgo nuditi odpor) 35. Sg4+! (presenetljiv in lep zaključek), fxc4 36. Te6+ mat. — (Glose dr. Euwe).

V Rotterdamu pa je v teku še večji turnir za Kammstrov pokal ter se ga udeležujejo najboljši nizozemski mojstri z velemojstrom dr. Euwejem na čelu. Zrebr je določil naslednji vrstni red: dr. Euwe, Kmoch, H. Blok, Vlags-

ma, Goris, S. Landau, Mühling, P. v. d. Tol, E. Mulder in R. Samelius. Po 3. kolu je v vodstvu s tremi točkami V. d. Tol, dočim so vsi trije favoriti doživeli poraze, Landau je izgubil proti Gorisu, dr. Euwe je nepričakovano izgubil v 2. kolu proti Kmochu, v 3. kolu pa je Kmoch podlegel Sameliusu. V naslednjem Kmochova zmaga nad dr. Euwejem.

65. Niemcovičeva obramba

Beli: dr. Euwe Črni: Kmoch
1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, Lb4 4. Dc2, Sc6 5. e3, d5 6. cxd5, exd5 7. Lb5, 0-0 8. Lxc6, bxc6 9. Sge2, Ld6 (na 9... c5 10. 0-0, cxd4 11. exd4 pride beli do prednosti na damskem krilu) 10. Sg3 (na 10. 0-0 bi bilo nevarno 10... Lxh2+, 11. Kxh2, Sg4+ 12. Kg3, Dg5 itd.), Tfe8 11. 0-0 (s tem pride beli v težave, potrebno je bilo 11. Sce2 ali 11. Sf5), Sg4 (z neprijetno grožnjo 12... Dh4. Na 12. h3 — 12. f3?? Sxh2! — lahko sledi 12... Lxg3 13. hxc3, Ld6 ali 13. fxc3, Sxe3 s prednostjo za črnega) 12. e4 (velja dva kmeta, vendar pa je relativno za belega še najboljše zaradi končnice z neenakima lovčema), Lxg3 13. hxc3, dxe4 (beli seveda ne sme igrati sedaj 14. Sxe4? zaradi 14... Lf5 15. Tel ali f3, Dxd4 z lahko zmago črnega) 14. Ef4, Dxd4 15. Sdl (grozi namreč Dd4—c5—h5; na 15. Lxc7 je nevarno e3!), La6 16. Tfel, Dd5 17. Se3 (pointa obrambe!), Sxe3 18. Lxe3, Ld3 19. Dc5, Dxc5 20. Lxc5 (črni ima sedaj raztrgane kmete, zato njegova materialna prednost ni tako občutna kot bi bila sicer), a5 21. Tecl, f6 22. Te3, a4 23. Ta3, Lb5 24. b3, Ted8 25. bxa4, Txa4 26. Txa4, Lxa4 27. Tcl (grozi Tc4), Lb5 28. a4, Lxa4 29. Tc4, Td+ 30. Kh2, Lb5 31. Txe4, Td7 32. g4, Kf7 33. Kg3, Ld3 34. Tel, Lc4 (da po Le6 oprosti stolpa za manevriranje) 35. Tcl (boljše 35. f3; s to in sledečo potezo pa beli zapravi izgleda na remis), Td3+ 36. Le3 (še vedno je bilo boljše f3), Ld5 37. Tal, Ke7 38. Ta8, c5 39. Ta5, c4 40. Kf4, c3 (boljše kot 40... Lxg2 41. Txc5) 41. g3, h6 (pripravlja matno mrežo) 42. Kf5, Kf7 43. Ta7, g6+ 44. Kf4, Ke6 in beli preda, ker grozi 45... g5+ mat; na 45. g5 pa pride 45... fxc5+, 46. Kg4, Kf6 itd.

Š. V Kranju je tik pred zaključkom šahovski turnir za prvenstvo Kranja, ki ga je organiziral tamošnji Kranjski šah. klub. Po 8. kolu je v vodstvu s 6 točkami Martelanc, poi točke za njim pa Virnik.

Š. Mojster Ozren Nedeljkovič je za pravoslavno Veliko noč odigral v Zagrebu simultanko proti 21 igralcem. Po 6urni borbi je mojster Nedeljkovič dobil 15 partij, 3 izgubil in 3 remiziral.

Od šahovnice h knjigi

Po šahovskem matchu proti dr. Euweju se je velemojster Pavel Keres vrnil domov na Estonsko, kjer sedaj nadaljuje v mestu Tartu svoje visokošolske študije. Keres študira tehniko. Časnikarjem je izjavil, da se letos verjetno ne bo udeležil nobene šahovske prireditve, ker bi rad končal študij.

Estonska šahovska zveza se pogaja z Moskvo in Leningradom o prireditvi medmestnih tekem Tallinn-Moskva in Tallinn-Leningrad.

PRVENSTVO UKRAJINE IN BELE RUSIJE

Letošnjega turnirja za prvenstvo Ukrajine v Kijevu se je udeležilo 16 igralcev. Z 12 točkami je zmagal Boleslavsky (Dnjepropetrovsk), sledijo Poljak (Kyjev) 11½, Konstantinopolsky 10, Kajem in Kolterman 9, Kirillov 8½, Lipnicky 8 itd.

Prvenstvo Bele Rusije je osvojil med 14 igralci Veresov (Minsk) z 10½ točkami, sledijo Manevič 8½, Silič, Staševsky in Fradkin 8 itd.

MURSKA SOBOTA—PTUJ 5:3

Na praznik 2. t. m. je bila v Murski Soboti prijateljska tekma med šah. sekcijo »Murec« in šah. klubom Ptuj. Zmagala je »Murec« v razmerju 5:3. Posamezni rezultati: (prvoimeno-
novani so člani »Murec«) Nemec—Sirek 1:0, Jezovšek—Vajsenštajn 1:0, Cisar S.—Drofenik 1:0, prof. Liška—Gasperi 1:0, Cisar L.—Zelenko 0:1, inž. Hreščak—First 0:1, dočim sta bili partiji dr. Lippai—Svab in prof. Segula—Šoštarč remis. Revanžna tekma bo menda še ta mesec v Ptuj.

Š. V Zagrebu bo 26. t. m. v hotelu »Esplanade« seja Jugoslov. šah. saveza, ki bo razpravljala nekatera važna vprašanja o reorganizaciji jugoslovanskega šaha.

Š. Klubsko prvenstvo Jugoslavije. Letošnje klubsko prvenstvo Jugoslavije se bo igralo po

novem načinu. Najprej bodo odigrana klubska prvenstva Slov. šah. zveze, Hrvatskega šah. saveza ter Srbskega šah. saveza. Nato se bodo šele vsi trije prvaki srečali v posebnem tromatchu v Zagrebu. Zmagovalec tromatcha dobi naslov državnega klubskega prvaka.

Iz matcha v Celju

Iz revanžne tekme med Celjskim šahovskim klubom in šah. klubom »Vidmar« za klubsko prvenstvo Slov. šah. zveze v nedeljo 5. t. m. objavljamo naslednji partiji:

62. Francoska partija

(partija s 5. šahovnice)
Beli: Kuster (V) Črni: V. Diehl (C)
1. e4, e6 2. d4, d5 3. Ld3, dxe4 4. Lxe4, Sf6 5. Lg5, Le7 6. Lxf6, Lxf6 7. c3, Sd7 8. Sd2, c5 9. Sdf3, cxd4 10. Sxd4, Db6 11. Sb3, Se5 12. Sf3, Ld7 13. 0-0, Lb5 14. Sxe5, Lxe5 15. Tel, Dc7 16. h3, f6? 17. Dh5, Ke7 18. Tadi, g6 19. Dh4, Kf7 20. Sd4, Ld7 21. Sf3, Ld6 22. Lc2, Tae8 23. Dd4, Ke7 24. Lb3, Dc5 25. De4, e5 26. Dxb7, Tb8 27. De4, Lc6 28. Dg4, Ld7 29. Dh4, h5 30. Td5, g5 31. Sxg5, Dc6 32. Se4, Lc7 33. Tedi, Lf5 34. Sxf6, Dxf6 35. Td7+, Lxd7 36. Txd7+, Kxd7 37. Dxf6, Thf8 38. De6+ in črni preda, ker ne more kriti mata v dveh potezah.

63. Holandska obramba

(partija s 4. šahovnice)
Beli: inž. Sajovic (C) Črni: Marvin (V)
1. d4, e6 2. Sf3, f5 3. e4, d6 4. Sc3, Sf6 5. Ld3, Le7 6. exf5, exf5 7. 0-0, 0-0 8. d5, Sg4 9. Sce2, Se5 10. Sxe5, dxe5 11. c4, Sd7 12. a3, Ld6 13. f4, e4 14. Lc2, Ld4 15. b4, b6 16. g3, Dh3 17. Khl, Sf6 18. Sgl, Dh6 19. Lb2, Lb7 20. Lb3, Kh8 21. De2, Tad8 22. Tadi, c6 23. Kg2, cxd5 24. Lxf6, Dxf6 25. cxd5, Tc8 26. Sh3, h6 27. Lc4, Tc7 28. Sf2, Dc3 29. La6, Df3+ 30. Kgl, Lxa6 31. Dxa6, Tc2 32. Da4, Tfc8 33. Dd7, e3 in beli je preda v 37. potezi.

Match dr. Aljehin — Capablanca še aktualen

PO ZADNJIH VESTEH SE POGAJANJA ZA MATCH NISO RAZBILA, AMPAK SE SE NA DALJU JEJO

Okoli nameravanega matcha za šahovsko svetovno prvenstvo med dr. Aljehinom in J. R. Capablancu se je nakopičila že cela »literatura«. Še pred nedavnim je časopisje poročalo, da so se pogajanja končno veljavno razbila ter ne bo pričakovanega dvoboja. Po zadnjih vesteh, ki smo jih zasledili, pa posnemamo, da je match še vedno aktualen ter se pogajanja nadaljujejo. Pred odhodom iz Argentine je dr. A. spet nekoliko izpremenil pogoje ter popustil. Med drugim je dr. A. opustil zahtevo, da mora biti izplačan honorar v zlatih dolarjih, kot to določa londonski dogovor iz l. 1922. Iz pogajanj, ki jih je dr. A. vodil z argentin-

skim šahovskim klubom, je razvidno, da zahteva dr. A. 3000 pesos za vožnjo ter po 50 pesos dnevno za bivanje v Argentini. Pri podpisu pogodbe sprejme dr. A. 3000 pesos, tri mesece kasneje 12.000 p., mesec pred matchom 5000 p., 24 ur pred začetkom pa ostalih 25.000 p. Skupno zahteva torej dr. A. 42.000 p. honorarja ter 3.000 p. za vožnjo. Kuba bo prispevala sama 17.000 p., ki jih dobi Capablanca. Pogajanja so postala zlasti realna, ker je župan argentinskega mesta Avel laneda Don A. Barcelo poklonil za match 30 tisoč p. Poročila zatirujejo, da bodo sedaj pri-
vedla pogajanja do pozitivnega zaključka.

nja; pesem me ne more prepričati. »Znanilci« govore nekaj o nebu in »krvavo-rdečih oblakih, ki so za obzorje hiteli«. Fanté se preveč zaklepa v rime, na misel pesmi pa pozabi. Tako pravi nekoliko pred koncem, da »v oblakih sem videl znanilce zlovesče usode, ki jim človeška kri je curljala iz polne posode«. Čudoviti verzi! Tako plehko in brezsmiselno povedano... iz tistihle znanilcev je curljala človeška kri, točneje povedano, iz polne posode je curljala. To je tipičen primer prazne in »banalne dikcije«, ko »pesnik« ni vedel, kako bi napolnil verz.

V nevezani besedi je Pahič nekoliko boljši; bralca pelje v črtici »Zarja v noč« nekam v noč, kjer gori sosedova hiša, obenem pa nam pove svoje impresije in privide (o mrtvaškem sprevodu in kosteh ter »krvavo obžarjeni glavi sosedovega sina«). Vsaka vizija, pa najsi bo še tako grozotna in nemogoča, mora vzbuditi vsaj majhen vtis verjetnosti, toda »Zarja v noč« ni taka: človek se nasmehe in gre dalje svojo pot.

Edmond Müller nam skuša podati idilo v svoji sliki »Pomlad v gorah«. Idilo zapeti ni kaj lahka zadeva, zakaj marsikdo rad zaide na shojena pota in posnema, morda nehoti. Vnova pogreta jed nikoli ne diši, je v vezani besedi zapel Prešeren; v Müllerjevi sliki nisem torej našel nič kaj novega: vse že tisočkrat zapeto in naslikano.

Igo Adamič nam slika v »Katastrofi« svoje sanje o koncu sveta: »kisika je zmanjkalo, morje besni«, »zvezda je vtrgala zemljo iz območja sonca«, in tedaj se zgodi: »tresk, zemljo je razneslo... v atome«. In tedaj se je Igo zbudil; imel je vročino. Idiličen opis noči vseh letnih časov nam podaja v »Večernih«; zadeva ni slaba, le pomladni večer je preveč »šablonski«, da bi mogel koga ganiti, nasprotno pa je poletna noč še precej prebavljiva.

Številko zaključuje Vera Kovačeva s »Taborjenjem na morju«, navadno zgodbo brez vsake teže in miselne globine. Lanske počitnice se je dekle peljalo na morje na skavtsko taborjenje, in na dolgo in široko opisuje odhod iz Maribora ter vožnjo do Zagreba. In glej, končno pusti bralca v Zagrebu, točneje — na progi cestne železnice, kjer se je baje spotaknila in seve padla ter poljubila posvečena hrvaška tla. Tedaj, oh groza, privozi »tramvaj« s peklenko brzino proti padlemu dekletu in človek že zače-

leno pričakuje njeno smrt in s tem konec te storiže, ko se umotvor nenadoma zaključí, češ, prihodnjič dalje! Na žalost!

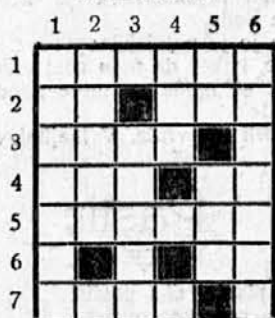
Tako, številko smo torej predelali. Resnično, napredek je očiten in še slepcu zadosti jasen. Zato pravim: naprej in naprej!

Igor Samorod

Iz stričevega koša

P. G. Murska Sobotica. Prvo pesmico objavim, seveda malo popravljeno, kajti ritem je bil šepav. Še bolj narobe je pri drugih treh, kjer so tudi rime slabe. »Doma« in »zna« je sicer dobra rima, ampak namesto »zna« bi moralo biti »ve«. Zna je v tem smislu hrvaško. Nemogoče je pa rimati »na poljani« in »na jablani«, ker je naglas preveč prisljen. Proza »Jožkova (ne Jožekova!) ljubezen« je sicer dobro napisana, toda zgodbica je tako obrabljena, da je res ne morem objaviti. Pesni bolj skrbno in oglaš se še! Ostalo pismeno.

Križanka

Vodoravno: 1. reka v Srbiji; 2. ploskovna mera, mesto v Srbiji; 3. nekaj kar boli; 4. prst, živalski glas; 5. morska ožina med Evropo in Azijo; 6. medmet; 7. kraj blizu Maribora.

Navpično: 1. slovensko mesto; 2. drug naziv za plug; 3. postrešek; 4. žensko krstno ime; 5. osební zaimek, eksotična kača; 6. komu so nedavno odkrili spominsko ploščo na domačiji?

Rešitev zadnje križanke: Vodoravno: 1. Kozjak; 2. rt, osa; 3. Arad; 4. voz, er; 5. avioni; 6. ac; 7. Arabka. Navpično: 1. kravata; 2. otrov; 3. Azija; 4. jod; 5. as, enak; 6. Katrica.

»Večernik«

za mladino

Leto 2

Maribor, 12. maja 1940

Štev. 19

Adijo, pa zdrava ostani...

VLADKO KOS

Adijo, pa zdrava ostani,
se jokaj ne bom za teboj,
prehuda, veš, burja mi piska,
a v godbi imam rad pokoj!

Zdaj drugi kapelnik mi svira,
pomlad pa prepeva sopran;
veš, mlada je, lepa ta pevka,
ti, stara, pa zdrava ostani!

Na polju mi zvončki cingljajo,
že kos si je strune napel,
na prvi koncert te povabim,
a s tabo ne bom tam sedel.

Adijo, pa zdrava ostani,
saj stara devica si le,
pomlad pa je mlada in lepa.
Ah, uh, to ubogo srce!

PO ZDRAVNIKA

SLAVKO Z.

Malka je bolehal. Ležala je blede na postelji in njene oči so nekam izgubljeno gledale proti oknu, za katerim je zelenela pomlad.

»Pri potoku morajo že cveteti zvončki«, je pomislila. »Jaz pa ležim v sobi in trpim bolečine.«

Prav tisti trenutek je vstopil njen mož Janek.

»Ali ti je kaj bolje?« jo je vprašal.

»Ne vprašuje, se odgovorila; »vedno slabše je. Bojim se. Šele prve mesece zakkonske skupnosti preživljava, pa naju že preganja usoda.«

Prišla je noč, katere se je Malka najbolj bala. Vedela je, da zopet ne bo zatislila očesa. Včasih jo je zaboletlo, da bi zavpila, a premagala se je, ker ni hotela prebuditi moža. Toda Janek ni spal. Opažoval je ženo in smilila se mu je. Sredi noči pa so se ji bolečine tako povečale, da se ni mogla nič več premagovati. Pri vsakem zbudljaju je glasno zaječala.

Janek ni mogel več vzdržati. Spoznal je, da bo moral nazadnje le po zdravnika. Vendar se je bal poti sredi noči in povernjki, ki je zalivala prehod pod klanecem za vasjo. Tiho se je dvignil in splazil iz sobe. Malki ni hotel povedati, kaj

je sklenil. Vedel je, da ga ne bi pustila na poti. Zunaj je naglo zapregel pred voz svojega vranca. Potrepljal ga je po vratu in mu zašepetal:

»Nocoj mi pač moraš pomagati! Zato boš jutri lahko ves dan počival; in dve meri ovsa boš dobil, ko se vrneva.«

Vranec je zdiral, ko da je razumel gospodarjeve besede. Kakor bi trenil sta bila zunaj vasi. Prispela sta v gozd. Tam se je pričel žalostni hudobni klanec, katerega so se bali vzniki še podnevi in ob suhem vremenu. Jankov voz je premetaval sem ter tja, da se je vsak trenutek bal, kdaj se mu bo prevrnil. Tam spodaj, kjer se je klanec nehal, je pa tekel čez pot potok. Ob suhem vremenu je bil majhen in pohleven, toda ob deževju je včasih narasel v hudournik in postal nevaren. Tedaj je bil divji in deroč.

Janka je obšel strah, ko se je spustil vanj. Proseče se je pokrival in prosil:

»Nocoj, samo nocoj, ko gre za njo, bo di še z menoj, o Boge!

Pod kolesi je zapluskala umazana voda in hip nato je že začutil v čevljih mokrot, čeprav je sedel na vozu. Voda je bila tako visoka, da je dvigala voz in ga za-

Film

Naš mladi kralj ima kino

Naš kralj Peter II. ima v kraljevski palači v Beogradu lepo urejen kinematograf. Mladi kralj je velik ljubitelj lepih filmov in kinooperaterstva. Kinopredstave obiskuje predvsem v poučne svrhe. Neka velika angleška filmska družba mu je podarila najmodernejšo filmsko

aparaturu in tri tucate raznih kulturnih in šolskih filmov. Znan ameriška družba je podarila kralju Petru II. več sportnih filmov, slavni Walt Disney pa je napravil zanj kopijo svojega filma »Veliki hudobni volk«.

Film o Krištofu Kolumbu

Velika angleška filmska družba pripravlja snimanje zanimivega filma o Krištofu Kolumbu. Prizore iz življenja Krištofa Kolumba bodo Angleži snimali v Andaluziji in je španska vlada odobrila vse, kar je potrebno za snemanje tega filma. Pogajanja v Montagu je v imenu Angležev vodil Marx.

Zanimivo je, da se je za angleški film o Krištofu Kolumbu zanimal sam general Franco, podpiral pa je načrt za snimanje tudi propagandni minister Serano Sunner. Ta film bo mnogo doprinesel tudi k zblizanju in boljše razumevanju med Angleži in Španci.

Film bo prikazal življenje slavnega Kolumba od trenutka, ko je dobil od Ferdinanda in Izabele dovoljenje za ameriško ekspedicijo. Film bo v naravnih barvah pokazal Španijo. Prikazal bo vso slavo Španije, ki je bila v tisti dobi ena od vodilnih pomorskih držav.

WARNER BAXTER (MGM)

Vsi važnejši dogodki pri odkritju Amerike bodo ovekovečeni v novem angleškem filmu, ki bo pokazal, koliko zgodovinskih zaslug imajo Španci pri odkritju Amerike.

Večina prizorov bo snimanih v La Rabidi,

Michelangelo na filmskem platnu

Nemški premierni kinematografi prikazujejo pravkar film »Michelangelo«. Ta film kaže življenje, ustvarjanje in borbo tega umetnika nad umetniki.

Film »Michelangelo« prav za prav ni filmsko delo, ni pa tudi zabavni, niti kulturni film. V filmu ne govori gledalcem sam Michelangelo, marveč govore v njegovem imenu njegova nesmrtna dela iz Florence, Rima in drugih italijanskih mest. Kljub svoji ustvarjalni plodovitosti Michelangelo ni bil srečen. O tem govore njegova pisma, ki opisujejo veliko bol njegove duše, ki je mnogo trpela zaradi neurejenih življenjskih razmer, v katerih je živel velik umetnik, in zaradi ozkosrčnosti njegovih, tudi največjih mecenov, ki ga niso razumeli. To, kar je njegova duša pretrpela, je

BANKET MICKEY ROONEYA

Najpopularnejši star v Hollywoodu je komaj 17-letni filmski zvezdnik Mickey Rooney, ki je kljub svojim mladim letom ustvaril že več nepozabnih filmov. Štejejo ga med prve ameriške filmske umetnike.

Ko si je Mickey zgradil nedavno vilo v bližini Hollywooda, je povabil k »likofu« najlepša ameriška dekleta in nekaj sovrstnikov. Za banket je sam sestavil jedilni list, ki je izgledal tako-le:

jagode v kremi
torta s sokom
jajca in šunka s praženim krompirjem
slasčice in kompot
kava
likerji
cigarete in cigare...

Prav takšen jedilni list je imel kot sin sodnika Hardyja v znanem filmu »Andy Hardy se hoče ženiti«, kjer je Mickey Rooney dosegel sijajen uspeh.

kjer se Rio Tinta izliva v Sredozemsko morje. Zelo zanimive bodo scene na parniku »Santa Maria«, ki je zgrajen po načrtu starega Kolumbovega parnika istega imena. Parnik je zgradila španska vlada in ga dala na razpolago angleški filmski družbi.

Med najzanimivejšimi prizori bo brez dvoma zasedba Granade, pri čemer bo sodelovalo 2000 ljudi. Španska vlada je dovolila, da v tem prizoru sodeluje tudi španska vojska.

f. Največji ameriški muzikalni film »Ritem strasti« je veljal nad 100 milijonov din. Delali so na njem dve leti. V glavnih vlogah nastopajo Tyrone Power, Alice Faye in Don Ameche, ki pojejo 26 najmodernejših popevk.

f. Film o Indiji in njenih zanimivostih pripravlja družba 20-th Century Fox, ki se je odločila za naslov »Deževje se bliža«. Za snemanje tega filma je družba izdala 250 milijonov dolarjev.

HILDE WEISSNER

f. Naša rojakinja zvezdnica Hilda Kralj igra glavno vlogo v novem filmu »Donavski krmariji«. Glavno moško vlogo igra Attila Hörbiger.

f. Sidney Toler-Charlie Chan. Slavni filmski igralec 20-th Century Fox družbe Sidney Toler bo spet nadaljeval z interpretacijami kitajskega detektiva Charlia Chana. Kako spleta pajek...

f. Prvikrat je nastopila božanska Greta Garbo v filmu pod imenom Greta Gustavson. Takrat je nastopila v reklamnem filmu »neke velike trgovske hiše«.

Jeni Jugo pripoveduje o sebi

Najnovejši film priljubljene zvezdnice Jeni Jugo je »Nanette«, s katerim je dosegla izredno velik uspeh. Film so za Veliko noč predvajali tudi v Sofiji, kamor so umetnico povabili, da prisostvuje premieri. Jeni Jugo je doživela v bolgarski prestolnici sprejem kakor kakšen državnik. Policija je morala vzdrževati red, toliko je bilo njenih oboževalcev in oboževalk.

Slavna Jeni Jugo se je razgovarjala z bolgarskimi novinarji in jim pripovedovala o svojem življenju in filmskem ustvarjanju. Zvezdnica je hčerka nekega dunajskega inženirja. Živela je skromno kakor ostala dekleta sred-

nega stanu. Brez pustolovščin se je povzpela do sedanje filmske slave. Ko je bila nekega dne s svojim očetom v družbi nekega Američana, je ta spoznal, da ima za film velik talent. Kmalu nato je bila angažirana pri »Ufi«, kjer je ustvarila že precej dobrih filmov. Jeni Jugo igra v glavnem komične vloge, je pa izvrstna tudi v ostalih. Enako dobro se vživljuje v vlogo siromašne cvetličarke kakor v vlogo ponosne kraljice.

Jeni Jugo bo v kratkem prišla tudi v Beograd, kjer bo prisostvovala premieri filma »Nanette«.

našala. Tudi konj se je ustavil in pričel omahovati. Janek je zbral vse moči, da bi obvladal konja in voz.

»Vranec«, je kričal, »dve meri ovsu dobiš, samo zdaj potegni! O Bog, bodi mi milostljiv! Za njo gre, za Malko, za njeno življenje!«

Tedaj je vranec res napel vse sile in voz se je zopet znašel na trdih tleh. Janek je odleglo, kakor da bi se mu kamen odvalil od srca. Molče je sklenil roki k molitvi, vranec pa je sam zdirjal dalje, kakor da bi vedel, kako se njegovemu gospodarju mudi.

Na vzhodu je rdela zora, ko se je Janek vračal z zdravnikom k bolni ženi. Nazaj grede je vozil po daljši poti, ki ni vodila čez narasli potok in nevarni klane. Vranec je dirjal kakor veter in je kmalu izenačil ovinek daljše poti.

Doma je ležala Malka nezavestna na postelji. Zdravnik jo je preiskal in ji dal zdravila. Potem se je obrnil k Janku in mu zašepetal:

»Samo nekaj minut, pa bi bilo že prepozno. Imela sva nenavadno srečo.«

»Ali bo sedaj rešena?« je vprašal Janek v upanju in strahu obenem.

»Bo«, je pritrdil zdravnik.

Janek bi bil najrajši objel svojo ženo, toda zdravnik mu ni dovolil, da bi jo dramil. Treba jo je bilo pustiti na miru, da zaspi in si opomore. Potem mu je naročil vse potrebno in se poslovil. Imel je opravke še nekeje v bližini, kamor se je odpravil peš. Janek se je pa tedaj spomnil še nekoga, ki mu je obljubil plačilo in mu ga mora dati. Stopil je v hlev k vrancu, ga pogladil po svetli grivi in mu hvaležno dejal:

»Če tebe ne bi bilo, bi bila zdaj že mrtva... Hvala ti! Nikoli ti tega ne bom pozabil!«

Nasul mu je v jasli dve zvrhani meri ovsu, in konj je veselo zahrzal ter stresel ponosno grivo, kakor da bi se hotel pobahati...

GLOSA

ANČIČ

Šola kmalu bo minila,
glej, da cveke vse popraviš,
a potem kar češ napraviš,
saj učit' se t' ne bo sila.

tam nastavlja ribam vabo.
Če prijmišjo preslabo,
lahko ribolov ostaviš,
se k romana branju spraviš,
zraven delaš še po polji,
(to bo staršem prav po volji),
a potem kar češ napraviš.

Vstajaš redno, pozno, zgodaj,
zavisi od tvoje volje,
a če si ti zdi pač bolje,
sploh ne vstajaj in kar spodaj
pod odejo, makar sto daj
ur prespati, saj zgodila
se ti s tem ne bo nemila,
velika nesreča huda,
trja te ne bo zamuda,
saj učit' se t' ne bo treba.

Ali bi radi ob koncu leta nad 200 strani debelo knjigo samih mladinskih pripevkov?

Potem izrežite in shranjujte »Večernik za mladino«!

Lakota in Beda

JELKIN

K Lakoti je prišla Beda in rekla:
»Pojdiva po svetu, sestra! Pri nas je preveč pusto in dolgočasno.«

Lakota je bila pripravljena, in odšli sta v širni svet.

Mračilo se je že, ko sta prispeli v vas. Bili sta trudni in lačni, zato sta se odločili, da potrkata na prva vrata. (Toda imeli sta smolo: v hiši je bila pojedina in odgnali so ju.)

Šli sta naprej in potrkali na naslednja vrata. Odprli jima je droben krojač.

»Ali znata šivati?« ju je vprašal.

Obe sta zaničkali.

»Potem vaju ne potrebujem. Zbogom!« je rekel krojač in zaloputnil vrata.

Beda je tedaj poprosila, da bi se smemizgnila z rameni, in odšli sta dalje.

»Morda so ti ljudje tu bolj usmiljeni, kakor so drugi, je na glas pomislila Lakota.

»Ali naj poizkusiva?« je nezaupljivo vprašala Beda.

Sestra jo je potolažila:

»Hujše, kakor da naju spet vržejo skozi vrata, se nama ne more zgoditi. Kar vstopiva!«

In odprli sta vrata. V majhni, zakajeni

in smrdeči izbi so sedeli pivci in kvartasi. Krčmar ju je zaničljivo premeril od vrha do tal:

»Kaj bi pa vidve radi?«

Lakota je poprosila za kos kruha ali vsaj rob strehe preko noči.

»Kaj pa šel« se je zakrohotal debeli krčmar. »Pečeno gos in liter vina bi morala še radi? Nimam časa. Hajde, gremo!«

Beda je tedaj poprosila, da bi se smela vsaj pogreti. Toda krčmar ju je pograbil in vrzel brez odgovora na cesto.

Ko sta se pobirali iz snega, se je približal mimo pijanec. Ustavil se je pred njima in dejal:

»Kaj pa vedve? Ali sta se takole malo povaljali po snegu? Toplo, a? Kdo pa sta?«

»Lakota in Beda«, sta mu odgovorili.

»Lakota in Beda«, sta mu odgovorili. nekaj za mojo staro! Pomagali ji bosta nabirati cunje, zbirati ogrizke in brskati po smeteh, zraven pa stradati in zmrvovati. Ho-ho-ho! Kar k njej pojdita in delajta ji družbo. V zadnji bajti na koncu vasi jo bosta našli. Jaz stopim še tu notri pogledat, če mi bodo dali kaj na kre-

doč.

ni tako po obliki, v veliki meri po zaslugi Stanka Pahiča, urednika, nekoliko pa tudi po razumevanju šolskih predstojnikov. Sodelavci streme navzgor, k luči, saj pravijo, da »naj bo »Odmev« skupna čitanka naših misli in doživetij, naj bo trdna vez v tovarštvu in dokaz našega delca.

Sedaj pa k številki kot taki! Stanko Pahič vse do sedaj ni dokazal, da je pesnik. Tudi v pesmi »Znanilci« v tej številki me ni mogel prepričati. Njegove pesmi nastajajo iz zavesti, da je umetnik vsakdo, kdor ima mehko in občutljivo dušo. Toda ni tako. Mehka čustva odkujejo mnoge ljudi, umetnik pa mora imeti še več: imeti mora poleg duševnega življenja še moč, doživljati lastno osebo z vso radostjo in trpljenjem sproščeno in brezosebno ter ne glede na lastno srečo in bolečino videti v svojem življenju samo nekaj življenjski pojav med tiščinami drugimi. (Vidmar.) Dalje pravim: Pahič nima moči besede in izražanja.

Pastir

PAVLE GAL

Na planini uka pastir,
pase pohlevne ovčice,
trga rože krasne,
rože planinske očnice.

O, lepo je biti pastir,
po sinjih planinah hoditi
in trgati cvetje krasno,
Mariji ga v dar položiti.

Peta številka
»Odmeva«

Po dolgem presledku mi je prišla v roke nova številka »Odmeva«, dijaškega lista II. drž. real. gimnazije v Mariboru. Resnično, list napreduje, kakor po vsebi-

Kmal' odpro se šolska vrata
in učenje kmalu mine,
pa dijakom vsem zasine
svoboda prelepa, zlata,
ko iz šole vsaka jata
se učencev bo spustila.
Da počitnic bo idila
bolj popolna in vesela,
loti resno zdaj se dela,
šola kmalu bo minila.

Delaj vestno in marljivo,
uči se čez dan, ponoči,
dokler se ti v glavi vroči
mešat' ne prične sumljivo.
Glej, da vsako še ranljivo
mesto v znanju si ozdraviš,
da nikjer se ne zaustaviš,
ko profesor te sprašuje.
Da se oče ne huduje:
glej, da cveke vse popraviš!

A ko to bo vse za tabo,
knjige šolske v kot poženi
in v naravo prosto kreni,

Zanimivosti

Manevrski in metodični način moderne vojne

Nemci so pristaši prvega, Angleži pa drugega načina vojskovanja

Iz londonskih vojaških krogov prinaša beograjska »Pravda« dopis, v katerem razpravlja o tehnični strani sedanje vojne in ugotavlja med drugim:

V sedanji vojni se borita dva nasprotnika, katerih eden zastopa stališče manevrske vojne, ki vse akcije stalno pospešuje z novimi sredstvi. To je Nemčija. Zavezniki nasprotno so pristaši metodične vojne, v kateri se vsi nastopi izvajajo po hladnokrvnem preračunavanju s ciljem, da se nasprotnik postopoma prisili na kolena.

S prvo koncepcijo so bili doseženi iznenadni operativni uspehi, posebno kadar je bil nasprotnik slabšeji. Napoleon je bil najizrazitejši pobornik manevrske vojne v minilem stoletju. V tem so ga nasledili Prusi, katerih generalni štab je osvojil Bonaparteovo koncepcijo. Od tedaj so ostali Nemci dosledni pristaši takšnega bojevanja izpopolnjujejo ta sistem stalno z novimi sredstvi.

Angleži nasprotno so ostali dosledni pristaši metodične vojne. Uporno se pripravljajo za drugo polovico vojne, za končni sunek. Zato pravijo, da izgube Angleži vse bitke, končno pa dobe vojno. Prav zaradi tega gledajo Angleži na vse smole, ki se vrste pred končno zmago, kakor na epizode. Odkrito priznavajo vsak svoj neuspeh, trudeč se le, da zmanjšajo njega vpliv na nadaljnji potek vojne do zmage.

Ta slovita angleška metodičnost je zlomila Napoleona. V svetovni vojni so dobili Nemci vse zmage, na kraju pa izgubili bitko. Zmago generala von Schlieffena na zahodni fronti so občutili ob začetku svetovne vojne v prvi vrsti Angleži, toda uporno so se borili dalje in končno zmagali.

V sedanji vojni je Nemčija s prodornostjo svoje dobro oborožene sile brez bojov zavojevala Avstrijo, Sudete, Češkoslovaško in Klajpedo. V bliskovitem sunku je pod-

legla Poljska, zdaj so nagli predori na Norveškem izpričali staro taktiko. Iz nekaj oporišč ob morju so Nemci predrl v notranjost in postali gospodarji južne Norveške. Vsiljuje se vprašanje, kaj bo na kraju, če se Nemcem posreči, zasesti vso Norveško. Nemčija z razširjanjem svojega bojišča škoduje končni udarnosti manevrske taktike. Cete na Norveškem so definitivno izgubljene za glavno bojišče. Za mornarico in letala so dobili Nemci nove bližje baze proti Angliji, toda njih vojne ladje so drago plačale to pridobitev z izgubo tretjine svojih sil. Ostali del pomorskih edinic bo imel mnogo opravka z vzdrževanjem stika s četami na Norveškem.

Zdaj, ko je prišlo še do nove razširitve vojne je vprašanje če je prav to cilj angleške metodične taktike bojevanja, ki hoče razkosati nasprotnikove sile ter jih tako na večih frontah oslabiti za končni sunek na zahodu.

Sv. Miklavža toži za odškodnino

Kakor vsi otroci, je tudi mali Paul Funkenstein v Bostonu oboževal sv. Miklavža in Božička, ki delita darove in veselje. Toda, najbrž edini na svetu, je prišel mali Pavle v spor s svetnikom, od katerega zahteva milijon din odškodnine za pre-stale bolečine.

Pred štirimi leti je v nekem velikem skladišču Bostona nastopil moški, maskiran kot sv. Miklavž. Sprejemal je deco in

vsak mu je lahko pošepetal na uho svoje želje in prošnje. Med otroki je bil tudi Pavle. Bil je velik naval, sv. Miklavž je v gneči nerodno stopil na nogo dečku in jo hudo poškodoval. Več tednov je moral mali Pavle ostati v postelji. Zdaj je tožba dečkovega očeta prišla pred mestno sodišče v Bostonu, ki bo razsodilo, če je sv. Miklavž res dolžan, da plača dečku zahtevano odškodnino za prestane bolečine.

Modrooki so najboljši piloti lovci

Zdravniki v angleškem zrakoplovstvu so prišli do spoznanja, da imajo najboljši piloti lovci v večini primerov modre oči. Vse pilote postavijo najprej pod strog zdravniški pregled. Prestati mora mnogo preizkušenj. Posebno pazijo na to, da kandidat dobro pozna barve, da ima izvrsten sluh in priznane. Tako morajo na večje in manjše daljave odgovarjati

na šepet. Po zunanosti, višini, obsegu pljuč se dobri piloti lovci lahko razlikujejo, skupna pa jim je prirojena fizična odpornost in duhaprisotnost. Preizkušen zdravnik lahko že na prvi pogled ugotovi, če je kdo sposoben za pilota. Praksa je pokazala, da ljudje z zelenkastimi ali kostanjevimi očmi, čeprav simpatični, niso dobri piloti.

Z bombo so vrgli svate v zrak

Med svatovanjem v okolici Kartala, predmestja Carigrada, se je primerila strašna tragedija. Vprav v trenutku, ko so se svate veselo zabavali v hiši in je mladina razposajeno plesala ob zvokih orientalske godbe, je nastala močna eksplozija. Namesto pesmi so odjeknili obupni klici na pomoč. Hiša svatovanja se je namah pretvorila v krvavo prizorišče. Pri-

hiteli so sosedi in izvlekli iz razvalin osem mrtvih in 20 težko ranjenih oseb.

Preiskava je dognala, da je nesrečo povzročila deca, ki se je igrala na dvorišču z bombo. Staro orožje je naenkrat eksplodiralo. Zanimivo je, da je od štirih otrok, ki so bili zraven, le eden izgubil življenje. Ranjene svate in mladoporočence so prenesli v bolnišnico.

Golobom je zapustil pol milijona pengö

V Gjörü na Madžarskem je pred meseci umrl bogataš, ki so ga v okolici poznali pod imenom »očeta golobov«. Do zadnjih dni življenja je izkazoval krotkim pticam vso pozornost. V velikih jatah so prihajali golobi na njegovo dvorišče in prejemale dan za dnem polna prgišča zrn.

Pred smrtjo je starec napisal oporoko, v kateri zapušča pol milijona pengö ob-

čini z namenom, da bo skrbela za rejo golobov. Eden izmed sorodnikov je naravno bil proti temu in vložil na sodišču prošnjo, da se čudni testament razveljavi.

Razprava o tem je bila nedavno, sodniki so se postavili na stališče, da je imel pokojni pravico, zapustiti premoženje tudi golobom, ki so bili njegovi milenci. Testament je bil kot pravnoveljavni potrjen.

Kaj je gnalo egiptске faraone v smrt

Raziskovalci starih egiptskih grobnic so ugotovili že spočetka zanimivo dejstvo, da so faraoni umirali zelo zgodaj. Iskali so vzroke v tem, ker so bratje poročali sestre. Toda, skrivnost je bila večja, da so mnogi faraoni umirali točno sedmo leto po nastopu vladanja. Po natančnem preiskovanju so učenjaki ugotovili, da so se faraoni po sedemletnem vladanju morali posloviti od življenja, ker so »dali svetu v tej dobi vse, kar

mora vsebovati moško srce.«

V mlajši zgodovini Egipta tega običaja ni opaziti. Leta 712 pr. Kr. je bil zadnji faraon sežgan. Tedaj so imeli Libiji, ki so sami sežigali mrliča, velik vpliv v Egiptu. Večina mumij, ko so jih preiskali z rentgenskimi žarki, je pokazala, da so umirali predniki starega Egipta prav kakor dandanes na raznih boleznih in oslabelosti srca.

Najljubši honorar slavnega Heineja

Slavni nemški pesnik Heinrich Heine je kot student doživel ta-le zanimiv dogodek: Rad je obiskoval neko malo predmestno gostilno, kjer je bila mlada in dražestna natakara. Student se je rad posajil z »malo«, kakor je kasneje sam napisal. Ob neki taki priliki je ukradel dekletu poljub, za katerega je dobil pošteno zausnico.

Po tem dogodku ga dolgo ni bilo blizu. Končno se je le odločil in spet odšel v predmestje, je pa trdno sklenil, da se za

natakario sploh ne bo zmenil. V gostilni je bilo mnogo ljudi. K mlademu Heineju je pristopila lepa deklica in mu vsa žareča dejala, da je on čisto nekaj drugega med študenti. Čitala da je njegove pesmi in da zna nekatere celo na pamet. Zato ga je pozvala, da jo sme za nagrado pred vsemi gosti poljubiti, kar je mladenič seveda prav rad storil. Heine je pozneje napisal, da mu je bil ta poljub iz predmestne gostilne ljubši od vseh zlatnikov, ki jih je kdaj koli dobil za svoje pesmi.

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

Če hočete najti hitro dobrega moža, stopite v službo pri zrakoplovni družbi. Tako menijo v USA, kjer je 600 nameščenih pri neki letalski družbi na zborovanju ugotovilo, da je 375 od njih v kratkem času našlo moža.

Angleška križarka »Caradoc« se je ustavila v Los Angelesu. Oblastva so uvedla varnostne ukrepe, da bi ne prišlo do manifestacij za zaveznike ali pa Nemčijo. Križarka bo kontrolirala prevoz ameriškega bakra v Vladivostok.

»Krčmo pri Waterlooju« so porušili. Stala je v okolici Bruslja. Tja so meščani radi zahajali. Hišica, iz katere je Napoleon zmagovalec, vojvoda Wellington poslal prvo poročilo o zmagi v London, je bila atrakcija turistov. Podreti so jo morali zaradi razširitve državne ceste.

* Korpulentnim in miščastim, pri katerih se pojavljajo znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomaga večtedensko pitje naravnega »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorstvom zdravnika — zdraviti za slujšanje.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. Sbr. 15.485. 25. V. 35.

Poroko pred carinarnico na meji je opravil neki švedski duhovnik na švedsko norveški meji. Neki šved se je poročil z mlado Norvežanko. Duhovnik je prispel z motorjem in ko je sredi ceste opravil poročni obred, je smela nevesta prestopiti mejo ter iti z ženinom v novo domovino.

Pot, po kateri bo šel svet po sedanji vojni bo odvisen v veliki meri od ameriškega naroda, je dejal državni podtajnik v poljedelskem ministrstvu USA, Wallace na nekem ženskem zborovanju.

Vodjo holandskih nacistov dr. Rosta van Tonningena so aretirali v Haagu.

Namesto kporokina nogometno tekmo

V majhnem mestu Letonske se je odigral naslednji dogodek.

Napovedana je bila poroka. Nevesta, njeni in ženinovi starši, sorodniki in svatje so se že zbrali v cerkvi. Le ženina ni bilo od nikoder. Starša sta izjavila, da bi moral biti tu, ker je že pred uro odšel od doma.

Poroko so morali odložiti in iskati so ženina po vsem mestu. Končno so našli nanj na bližnjem nogometnem igrišču, kjer je ves zaverovan sledil tekmi. Tovariši so potrdili, da je mladenič znan kot izredno strasten nogometni kibic, ki ne zamudi nobene tekme. Da je bilo to res, ni treba dvomiti, če je zagrizeni navijač odšel na igrišče in pri tem pozabil na lastno — poroko...

— Zakaj je tako klel tenorist v svoji garderobi?

— Ker je prejel samo 11 vancev.

— Kaj ni to dovolj?

— Že, toda on jih je plačal 12...

Holandske prestolonaslednica JULIJANA

K Bismarckovemu osebnemu zdravniku Schweiningerju, ki je bil na glasu kot surov mož, je zahajala neka starka. Vselej je tožila zaradi druge bolezni, ki je zdravnik ni mogel ugotoviti. Ko je pacientka nekoč spet prišla, je, še preden jo je zdravnik kaj vprašal, dejala:

— Gospod doktor, zdi se mi, da me neki možki stalno zasleduje.

— Ni mogoče, je odvrnil zdravnik. Poglejte se vendar v zrcalo in videli boste, da je takšna domišljija povsem odveč...

Neke velikonočne noči je vprašal angleški kralj Henrik VII. svojega zvezdoslovca, kaj se bo neobičajnega zgodilo na dan Vstajenja.

— Veličanstvo, je odvrnil astrolog, ne morem vnaprej reči.

— Torej se jaz bolje razumem v tvojo znanost, je dejal kralj. Vem namreč, da boš jutri v ječi...

Viljem Leibl je bil korenit Bavarec. V neki boljši družbi je vprašal nekdo, če je bil Leibl v mladih letih res ovčji pastir.

— Točno je tako, je odgovoril slikar. Ko je opazil razočarani obraz radovedneža, je dodal:

— (To mi nič ne škodi. Še zdaj spoznam na prvi pogled obraz vsakega ovna...

— Kaj vidimo nad seboj, kadar smo v prirodi? vpraša učitelj.

— Modro nebo, odgovori Jacek.

— In kadar dežuje?

— Dežnik! se odreže brumni učenček.

— Veste, gospodična, ko ste se nasmehnil, sem opazil, da nimate srca.

— Za božjo voljo, kaj sem tako globoko odprla usta...

Predsednik belgijski vlade PIERLOT

Ženski kotiček

M a t i !

Nenadkriljiva si! Skoraj nadnaravna moč ti je dana z materinstvom. Tega, kar zmoraš kot mati, ne bi zmogla samo kot žena, kot človek. Kot žena si se morala boriti in se moraš boriti še dandanes za svoje pravice, kot mati ti jih nihče ne

osporava, ker vsakdo ve, da si v tem pogledu nenadkriljiva, edinstvena, od celokupnega človeštva oboževana.

Ne bo ti odveč par laskavih, čeprav skromnih besed ob tvojem prazniku. Že tvoj praznik sam nam razkriva tvojo vedno cvetočo dušo. Izbran je izmed najlepših dni v letu, izmed dni cvetočega maja. Naj bi bilo v tvojem srcu vedno le cvetje, nikoli naj ga ne rani trnje, ki se tako rado bohotno razvija med cvetjem. Nasmehnila se boš tem besedam, ker pač dobro veš, da je to le lepa želja, v resnici pa je mnogo trnja na tvoji materinski poti. To-

da neskončno je tvoje potrpljenje in samopremagovanje; vsak vbojdlaj s trnom zakrvari v tvojem srcu, tvoje lice pa ostane cvetoče v materinski sreči.

V največjem trpljenju se ti rodi največja sreča — tvoje dete, ki ti je od prve ure cilj tvojega življenja. Z vednim trpljenjem in borbo je povezana pot vsakega zemljana, a poleg trpljenja so dani tudi vsakemu trenutki nepopisne sreče. S tvojim trpljenjem in s tvojo srečo, mati, pa se ne more meriti nikdo. Čeprav mnogo trpiš, je vendar mera tvojega veselja in tvoje sreče mnogo večja od mere trpljenja. Saj celo takrat, ko se zvijaš v mukah in pričakuješ prvi glas porajajočega se bitja, trpiš v srcu in v veselim pričakovanju. Vnaprej veš, da te čaka trpljenje in vendar ga pričakuješ z radostjo. Kdo je v tem pogledu še tebi enak, o mati? Kdo še trpi v veselju? Le ti, ti edina!

Zato pa človek, zavedaj se, kaj ti je mati in kaj si ti njej. Mati gleda v tebi dragocenost, glej, da boš te visoke cene tudi vreden. Stoj vedno na dostojni življenjski višini in ne čakaj, da ti bo mati kaj očitala, ker ona bo zadnja, ki bo kaj takega storila.

Crpajmo zdravje iz zelenjave

Le me gospodinje vemo, s kakšnim hrepenenjem smo dočakale prvo zelenjavo! Ko so potekali zadnji zimski in prvi pomladanski dnevi, smo prehajale včasih že v obup, ker nismo vedele, kaj bi dale v lonec in na mizo. Dolgočasna je bila hrana, dolgočasna kuha, a dolgočasni so bili tudi obrazi družine za mizo. Krompir, meso, riž in obratno. Repe in zelja smo se že preobjedli. Ko se je pojavila na trgu prva solata, je bila dražja od mesa, torej za večino zopet nedosegljiva, dasi so se oči kar pasle na njej. Sedaj pa je že bolje. Pojavili so se veliki kupi berivke, ki ni več draga. Pa tudi druge zelenjave je že mnogo. Saj pa je tudi skrajni čas, kajti meso je postalo tako smešno drago, da ga bomo odslej uporabljali samo kot dišavo, ali pa postali sploh izključno rastlinojedci.

Trenutno nam ni treba žalovati, kajti

preko zime smo itak zaužili preveč mesa, zelenjave pa premalo. Torej le udarimo sedaj po zelenjavi. Krožnik solate z jajci, krožnik špinata z opečenim kruhom, mlada kolerabica s krompirjem, ohrovtovi zrezki s solato, špinata kot solata s kruhovimi cmoki in nebroj sličnih kombinacij nam lahko preko vse pomladi popolnoma izpodrine meso. Naša kri se je preko zime polenila, izčrpala, dajmo ji novih moči, nove svežine. To pa ji lahko nudimo le z uživanjem zelenjave. Krepljeno moč špinata ni treba šele oznanjevati. Vsebuje mnogo železa in baš železo oživlja in jači kri. Zdravilnejša pa je v surovem stanju, torej kot solata, dočim se pri kuhanju izluži mnogo zdravilnih in redilnih snovi. Ohrani jih pa še vedno toliko, da ne bi smela manjkati sedaj na nobeni mizi. Torej le udarimo po zelenjavi.

Ali ste tudi Vi ona,...

ki komaj čakajo moža, da se vrne iz službe, samo zato, da mu še pred kosilom zdrdrate vse neprijetnosti, ki ste jih doživeli ali se jih spomnili preko dopoldneva, čeprav bi si lahko mislili, da ima mož sam polno glavo skrbi?

ki hodijo v trgovino po vsako stvar posebej, potem pa tožijo, koliko imajo dela in poti?

ki imajo vedno dovolj časa za klepetanje s prijateljicami, nikoli pa tistih par minut, ki bi bile potrebne za pregled otrokove domače naloge?

ki hočejo imeti v stanovanju najrazličnejše dragocene naprave, a se jih nikoli ne poslužujejo?

ki hočejo imeti vsaj enkrat mesečno nov klobuk, čeprav vedo, da si mož ne

more privoščiti niti vsako leto enega?

ki zavidajo svojim najboljšim prijateljicam vsako lepo obleko, nov klobuk ali pa uspeh v družbi?

ki ugodijo vsaki, še tako neumni želji svojih otrok, samo zato, ker jih imate radi, a jih s tem napravite s časom za okolico naravnost neznosne, ne da bi se tega zavedali?

ki izdajo mesečno za puder in podobne stvari več, nego za sadje ali kruh?

ki se znajdejo v siloviti zadregi, če se pojavi nenapovedan obisk v hiši?

Kuhinja

Spomladanska juha. Naberite zelenega peteršilja, trpotca, rmana, prav majhno vejico luštreka, pehtrana, mete, melise, jagodovega perja, solate, špinata, kopriv, janeža, krebujice in drobnjaka; vse lepo osnaži, operi in drobno zreži (večja skupaj naj bo za dve pesti). Nato razgrej v kozi za jajčno velikost surovega masla ali masti ter prideni zelenjavo, med katero si zamešala dve jajci in 2-3 pesti na kocke zrezanega kruha. To duši med večkratnim mešanjem četrte ure; nato prilij 2 l tople vode ali kostne juhe, prideni še prežganje, katero si napravila iz žlice masti in žlice moke, osoli, pokrij in kuhaj pol ure.

Smetanova juha. Razmota v lončku četrte litra kisle smetane z žlico moke in šestimi stinko litra vode. Razmotano zlij v 1 l zavrele osoljene vode, v katero si dala ščepec kumne, vse skupaj še prav dobro razmota in kuhaj počasi 25-30 minut (med kuhanjem večkrat premešaj). Nato juho vlij na opečene krušne rezine.

Mavrahova (smrčkova) juha. Osnaži tri pesti mavrahov, operi jih, razreži na rezance, prekuhaj in odcedi; deni v kozico dve žlici presnena masla, prideni mavrahe, praži jih nekaj časa, potresi z 2 žlici moke, potem pa zalij z 1/8 l vina in zelenjavino juho ali vodo. osoli ter pušči, da vre še pol ure. V lonec za juho vmešaj 2 rumenjaka, ter jo z mešanjem vlijav juho v lonec in prideni opečene zemlje.

Ječmenček pečen. Razgrej v kozi žlico masti, v razgreti stresi nekaj koscev čebule in osminko litra okroglega, debelega ječmenčka; mešaj, da se nekoliko po-

praži, prilivaj počasi tri četrte litra tople vode, prideni 10 dkg prekajenega mesa ali klobaso, osoli in kuhaj počasi 2 uri. Kuhaneju ječmenčku prideni ščepec popra in 2 žlici nasriganega bobinjskega sira. Namaži močno skledo z maslom, stresi vanjo ječmen, pomaži po ječmenu 2 žlici kisle smetane, zmešane z enim rumenjakom in postavi v pečico, da se nekoliko zarumeni. Pečeni ječmenček postavi kot samostojno jed s solato na mizo.

Jetrni riž za juho. Razgrej žlico masti, zarumeni v njej nekoliko drobno zrezane čebule in zelenega peteršilja. Nato odlij mast v skledo in primešaj 1 jajce, 2 v vodi namočeni in oželi žemlji, ščepec popra in majaronovih plev, 8 dkg nasriganih jeter ali vranice (za 2 žlici), pol žlice moke in strok s soljo stolčenega česna; vse to premešaj in prelači skozi krušni strgalnik v zavrelo juho. Tako v juho prelaščeni jetrni riž kuhaj pokrit 2 minuti, nato pa ga poberi v penovko ter stresi v drug lonec, kjer naj ne vre. Delo nadaljuj, dokler imaš kaj zmesi; ko je ves gotov, ga zalij še z juho, in ko nekaj minut vre, ga stresi v namizno skledo.

Praktični nasveti

Kako očistiš voščeno platno ali linoleum? Platno drgni z volneno krpo, napojeno nekoliko s petrolejem. Tako se dajo voščena porojnala dobro očistiti, z drugimi tekočinami čiščena pa navadno ne izgube madežev.

Kako varčuješ s petrolejem in kako napraviš, da gori kljub varčevanju s svetlejšim plamenom? Če hočeš, da ti pogori kolikor najmanj petroleja in da postane kljub temu plamen svetiljke svetlejši, primešaj vsakemu litru petroleja štiri grame terpentinovnega olja in dva grama kafe. Ako misliš, da boš veliko prihranila na petroleju, če boš stenj samo malo privila, se nahajaš v veliki zmoti. S tem boš kvečjemu okužila zrak.

Kadar gori razlit petrolej, pomni, da je mleko edino sredstvo, ki goreči petrolej res pogasi. Če pa nimaš pri roki mleka, je dober tudi pepel, s katerim posuj ogenj. Če si zanesel pepel že v pepelnik, potem zgrabi kakovo večjo volneno cunjico in zaduši z njo goreči petrolej s tem, da ga s cunjico hitro pokriješ.

Postave v modnih revijah in v resnici

Mnogim ženskam velika, nekaterim edina ali skoraj edina skrb je urejevanje garderobe. Na najboljšem so one, ki si zmorejo nabaviti letno le dve do tri obleke in jim torej ta »velika skrb« skoraj popolnoma odpade.

Izbiranje oblek torej ni lahka stvar. Preden se odločimo za kroj, je že dovolj brige z izbiranjem blaga. Ali naj bo svetlo temno, rožasto, enobarvno, črta ali karirano? Koliko pomislekov! In vendar bi postalo to vprašanje popolnoma enostavno, če bi vsaka stopila najprej pred ogledalo in s kritičnim očesom premerila svojo postavo. Ni vse za vsako! Zelo močne in majhne naj se odločijo za enobarvna in črta blaga, slabotne za rožasta, karirana in svetla blaga — le srednje si lahko privoščijo to in ono.

Se večje težave so pri izbiranju krojev. Pri tem se navadno poslužujemo različnih modnih revij, potem katerih pa si mnogo-

krat blago enostavno uničimo. To, kar našim očem na skici v modnem zvezku nadvse ugaja, premnogokrat ne odgovarja naši postavi, toda na to na žalost navadno ne pomislimo. Postave v modnih zvezkih so vse poprej nego naravne. Prikažejo pretegnjene, kačam podobne figure, kakršno vidimo le tu in tam pri kašni filmski zvezdi, v življenju pa le redkokdaj. To sploh niso postave resničnih ljudi, temveč le naslikane obleke. Temejlito je treba torej premisliti, preden se odločimo za obleko, ki jo vidimo na takšni dolgokraki figuri. Ona pa, ki si brez premisleka izbere takšno obleko in se že v duhu vidi v vsem veličastju nove obleke, ne sme biti razočarana, ko pogleda sebe, ko prvič natakne točno po takem modelu izdelano obleko. Tudi v modi prihaja zelo individualnost do veljave, ker pač nismo in ne bomo nikoli vse enake.

FLORENCE RIDDELL

LJUBEZEN NA EKVATORJU

ROMAN

68

Da, Filip jo sovražil! Zbežati mora! In kam naj bi šla: k oni drobnji luči, ki ji sije nasproti iz daljne teme. Zdelo se ji je, da hodi že celo večnost, toda luč je bila še vedno tako daleč. Zeblo jo je in le stežka je vlekla noge za seboj. Suha trava se ji je zapletala med noge. Kako rada bi legla in si odpočila. Ustavila se je... Zakaj naj gre vendar naprej? Zakaj? Mar bi ne bilo boljše, če leže in zaspi? Spati... spati... ne da bi se še kdaj prebudila...

Zgrudila se je med suho travo. Utrujenost jo je premagala. Toda iz daljave ji je drobna luč neprestano pošiljala tolažbo in upanje. Obrnila je glavo, da bi ne videla luči. In glej, zdaj je luč pred njo. Dve lučki, svetli in žgoči! In premikata se... Z grozo je gledala v lučki, ki sta se približevali, se ustavljali in spet približevali... Potem se je izvil iz teme zatleglo renčanje...

Spati? Za vselej zaspati? Ne... tu ni spanja! Ostri zobje bi zasekali v njeno telo, ko bi planila nanjo zver. Zakričala je ter skočila s tal.

Oči zveri so izginile. V visoki suhi travici je zašumelo. Morda se je zver zbala njenega krika ter se jela umikati. Glen je

pričela bežati. Leopard se je ustavil ter zatleglo zarenčal. Potem se je naglo obrnil ter pričel skokoma teči po sledi bežečice Glenisone.

Glenison je tekla, kolikor je mogla. Pravkar si je še želela smrt. Toda mislila je na smrt, ki bi prišla tiho, ljubeznivo, z lepim snom. Ne smrt med čekani krvoločne zveri, ki jo je zasledovala. V trenutku je minila utrujenost in zavest je postala ostrá in čista. Podzavestno se je vsak hip ustavljala, kričala ter mahala z rokami. In vselej je za nekaj trenutkov odgnala krvoločno zver. Potem se je spet poglala naprej, se znova ustavila ter z grozo kričala in strmela v temo.

Svetlo okno je bilo blizu. Morda je še nekaj korakov do njega. Stresla jo je ledena groza. Teči ni več mogla in čakala je, kako bo iz teme planila nanjo zver...

»Colin! Colin! je skoraj nezavestna vpila v temo. Tik za njo je zarenčala zver.

»Colin! je še enkrat zavpila na ves glas.

Potem se je pretresljivo trenutek bliskovito razvozljala. Skozi odprta vrata se je najprej vsul snop svetlobe in nato krič

človeških glasov. Potem jo je nekdo dvignil s tal ter jo odnesel v tiho in toplo sobo.

Sprva se Michell niti ni ozrl v obraz žene, ki jo je bil zadnji trenutek rešil iz krempljev smrti. Videl je samo leoparda, ki se je z dolgimi skoki pognal nazaj med visoko travo. Šele ko je dvignil ženo ter jo v sobi položil na preprogo, je spoznal v njej svojo bližnjo sosedo Glenison Castlejevo. Presenečen je vzkliknil. Glen je stežka dvignila veke. Hotela mu je nekaj reči, a ni mogla.

»Ležite mirno! Ne govorite!« ji je nežno dejal.

Ubogala ga je. Koj nato je čutila na ustnicah žgočo tekočino.

»Ah — Colin — skoraj bi me dohitela zverina! Zasledovala me je in že sem se bala...«

»Molčite! Ne govorite o tem! Izginila je! Ko se bo zdanilo, jo poiščemo. Toda, Glen, kaj ste vendar iskala sama sredi noči na stepi?«

Sedla je, Z rokami se je oklenila kolen in se zagledala v tla.

»Colin... zbežala sem od Filipa. Jaz... jaz... se ne vrnem več, ne morem se vrniti. Saj ne vem, zakaj sem prišla sem. Nisem mogla jasno premisliti... Morda bi bilo boljše, da sem ostala zunaj...«

Michell jo je nežno objel. »Nikar tako ne govorite. Hvala Bogu, da ste prišla sem in da sem še pravočasno zaslišal vaš glas! Glen — povejte mi vendar, kaj

se je zgodilo? Morda zaradi one žene?«

Glenison je samo prikimala. Michell pa se je jedva vzdržal robate kletvice.

»In Filip me sedaj sovražil!«

»Sovražil vas? To je nesmisel! Ali bi vendar ne mogel...«

Prekinila ga je: »Ne, saj je vendar res. Strašno krivico sem mu storila. Lagala sem mu in ga prevarala. Hotel me je ubiti...«

Michell je razburjeno skočil pokoncu. Glen pa ga je pomirljivo prišla za roko.

»Zasluzila sem, Colin. Vi vendar... ne veste, kaj sem storila. Ogoljufala sem ga. Ah, ne, ničesar ne recite ter me ne glejte. Dovolite mi, da govorim. Nekomu moram povedati, sicer me zaduši... Prosim vas...«

Trdno je stisnil njene roke v svoje dlani. »Glen, zlato dekle, pripovedujte. Mirno vas bom poslušal. Vse mi povejte. Bodi kar koli, skušali bomo popraviti. Za vas storim vse, kar želite. Mar tega že davno ne veste?«

Ni mu odgovorila na vprašanje, toda toplina in prisrčnost njegovih besed sta ji odprli srce in razvezali jezik. Pričela je pripovedovati poglavje za poglavjem. In pred njim je nastajala živa podoba o njuni nesreči. Michella je prevzelo nežno merno sočutje. Zdal je šele spoznal, da je ta žena trpela od prvega dneva, ko je vstopila v zakon. Vse mu je povedala. Ni je prekinjal, vedoč, da se mora izpovedati.

(Dalej)

Razvoj Murske Sobotne

GOSPODARSKI IN KULTURNI CENTER PREKMURJA

Prebivalstvo: leta 1890 je iznašalo 2234 prebivalcev, leta 1910 je iznašalo 2748, leta 1921 2950, leta 1931 3.500, po dokaj točnih podatkih danes 5000.

Gospodarsko se je Murska Sobota zelo počasi razvijala in je v letu 1919 posedovala le neznatno imovino v približni vrednosti din 1.000.000.—. Tudi v letih od prevrata do 1930, torej v dobi najboljše gospodarske konjunktore se je gospodarstvo občine in s tem tudi napredek Sobotne gibal v zelo tesnem okviru. V tej dobi je pridobila Murska Sobota edino elektrifikacijo po zaslugi takratnega gerenta Benka Josipa. Šele z izvolitvijo veleposest. g. Hartnerja Ferdinanda v letu 1933 za župana so bili položeni prvi temelji novega občinskega gospodarstva in so že v kratkem času rodili jako lepe uspehe, akoravno je bilo to v dobi najhujše gospodarske krize. Zadovoljstvo prebivalstva z novim županom dokazuje, da je bil g. Hartman leta 1936 soglasno ponovno izvoljen za župana.

Župan in predsednik Tujkoprometnega društva v Murski Soboti

FERDINAND HARTNER

Odločnost občinskega odbora na čelu z g. županom je zmagala tudi v vprašanjih, katerim so pripisovali drugi klavni konec. Vsaka zadeva, ki se je lotil naš velezaslužni župan in občinski odbor, je uspela in danes je premoženje občine in razvoj na zavidljivi višini. Pri vsem tem pa občani niso trpeli prav nobenih novih obremenitev.

Pridobitve od leta 1933 naprej:

Nakup gozda takozvana »Fazanerija« od Jugosl. udružene banke v Zagrebu z površino približno 100 kat. oralov. Ta gozd je z dovoljenjem nadrejene oblasti proglašen za naravni park.

Najvažnejša kupčija je bila odkup gradu s parkom, zemljišča ob koncu Grajske ulice in Radgonskega marofa. Na pobudo župana g. Hartnerja se je del parka in marof parceliral v stavbišče ter je bila s prodajo parcel krita skoraj cela kupčina, razen tega pa je občina pridobila krasen Glavni trg in ji je preostal grad in št. približno 26 oralov parka.

V gradu so nastanjeni danes razni dr-

žavni uradi, predvsem okrožno sodišče, državno tožilstvo, davčna uprava, katastrska uprava, glavni oddelek finančne kontrole, občinske pisarne ter grajski kino.

Občina je odkupila tudi stavbišče ob Radgonski cesti približno 34 oralov, ki ga je parcelirala. S to kupčijo je omogočen nadaljnji razvoj občine.

Delavski dom je ena izmed najlepših stavb v Murski Soboti, ki je zgrajena na stavbišču ki ga je občina dala brezplačno na razpolago, z brezobrestnim posojilom javne borze dela. Tu so nastanjeni: borza dela, delavski azil in sresko načelstvo, občinsko električno podjetje in občinska hranilnica. Posojilo se amortizira z najemninami ter postane delavski dom po preteku 25 let last občine.

Letno kopališče. Na pobudo g. župana Hartnerja se je leta 1935 zgradilo krasno letno kopališče v Fazaneriji. Gradbeni stroški so v večjem delu bili zbrani med prebivalstvom v obliki daril, in je občina tako na cenen način prišla do podjetja, ki je za samo občino visoko aktivno, vrhu tega pa še v korist vsem občanom ter tujskemu prometu.

Glavni trg, ureditev cest, kanalizacija itd.: Murska Sobota ima glavni trg, ki bi služil v ponos tudi večjim mestom. Posebno pažnjo je posvečala občina izboljšanju cest, ki so bile še pred nedavnim v obupnem stanju. Z nemalimi žrtvami so se nedostatki odpravili, tako da so ulice Aleksandrova, Cerkvena, Kolodvorska, Slovenska in Lendavska popolnoma urejene, in izvedena tudi delna kanalizacija.

Grajski kino: Občina je leta 1939 uredila moderen kino, opremljen z najmodernejšo aparaturom in udobnim inventarjem. Tudi to podjetje se je zelo posrečilo in je visoko aktivno.

Škropilni avto: Leta 1938 je župan g. Hartner načel nabiralno akcijo za nabavo modernega škropilnega avtomobila. Akcija je tako lepo uspela, da se je nabavil avto brez vsake obremenitve občinske blagajne. Avto je zelo moderen in se lahko rabi tudi za gašenje požara.

Stadion Viteškega kralja Aleksandra I. Sobota je lahko ponosna na svoje prve meščane v prvi vrsti na svojega agilnega župana in bansk. svetnika g. Hartner Ferdinanda, ki se niso zbal ne denarja ne truda, da so someščanom in sportnikom zgradili krasne sportne naprave.

Nova osnovna šola: Zelo pereče pa je vprašanje zgraditve nove osnovne šole. Vendar se je občinski odbor lotil tudi tega vprašanja ter nabavil potrebno posojilo za zgraditev moderne in vsem potrebam ustrezajoče nove osnovne šole. Načrti so odobreni in se bo s zidavo v kratkem začelo.

Bolnišnica, gimnazija, vojašnica, kolodvor: Bolnišnica, ki je bila postavljena pred 50 leti ne odgovarja današnjim zahtevam in je veliko premajhna če upoštevamo, da služi izven soboškega sresa tudi za lendavski, ljutomerski in gornjeradgonski srez. Občina je dala na razpolago potrebno stavbišče za novo bolnišnico, ki jo bo v kratkem zgradila banovina.

Skrebi? ...

Obrnite se na grafologa

F.T. Karmaha

ki se odlikuje posebno z analizo človeškega značaja. dela na strogo znanstveni bazi krafolozije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete. ki vam bodo koristili vse bodoče življenje. Kupec knjige dobi brezplačno življenjsko analizo. Knjiga je velike važnosti in koristi za spoznavanje samega sebe in bližnjih. Pri brezplačni analizi lahko stavite grafologu 3 od 10 navedenih vprašanj, katera vam razjasni:

1. Vaš karakter, njegove kvalitete, njegove napake;
2. Vaše izgled v lubeznosti;
3. Vaše izgled v kupčijah;
4. Vaše izgled v pododovanju;
5. Vašo življenjsko dolžost;
6. Vašo orlatelje in protektorje;
7. Vašo sovražnike, zahrbtnost, krive obdolžitve itd.;
8. Potovanja, spremembe bivališča;
9. Zadeve v rodbini;
10. Vse, kar želite vedeti o loterijskih zadevah.

F. T. KARMAH, svetovno znani eksperimentalni psihografolog — pisec epohalne knjige »NAS ŽIVOT I OKULTNE TAJNE«. Grandiozno delo ima preko 200 slik v luksuzni izdaji katero lahko kupite pri piscu. Natančen naslov: **F. T. KARMAH, ŽALEC, dravska banovina.** Knjiga stane din 30.—, denar se pošlje na ček, račun št. 17.455. V roku 48 ur boste dobili v zaprtim ovoju svojo življenjsko analizo, ki vas bo pričala, da boste izkoristili sleherno možnost in da boste srečno obrnili kolo svojega življenja. Ni vam treba storiti ničesar drugega kakor poslati tori označene podatke. Ne odbijajte tega uspeha v današnjih mračnih časih!

Ravno tako ne odgovarja sedanjem zahtevam poslopje popolne gimnazije, ki je nameščena v bivši meščanski šoli. Tudi v to svrhu je dala občina na razpolago potrebno stavbišče.

Za zgraditev vojašnice je občina dala 23 oralov zemljišča vojaški oblasti na razpolago in je upati, da bo v kratkem zgrajena moderna vojašnica.

Z ozirom na velik železniški promet bi bilo nujno potrebno, da se sedanji kolodvor, ki je premajhen in zastarel, preuredi in poveča. Vsi dosednji napori občine so ostali do sedaj žal brezuspešni.

Trgovski dom: Po zaslugi agilnega vodstva gremija za srez Murska Sobota, je bil leta 1939 zgrajen in odprt kra-

sen dvonadstropni Trgovski dom, kjer je zraven pisarne gremija nastanjena tudi dvorazredna trgovska šola.

Tujsko prometno društvo — na čelu s svojim agilnim predsednikom županom g. Hartner Ferdinandom — je leta 1939 priredilo nad vse dobro uspeli prvi Prekmurski teden. V kratkem bo izdan propekt Prekmurja in Murske Sobotne, ki bo veliko pripomogel do razvitka tujskega prometa.

Ako rekapituliramo vso občinsko nepremično premoženje, dobimo da izkazuje vrednost nad 10.000.000 dinarjev, čisto premoženje pa nad din 12.000.000, kar je zelo mnogo ako upoštevamo, da je znašalo čisto premoženje še pred leti le 2.500.000 din.

Sport

Binkoštni nogometni turnir

Ker je SK Mura odstopil obe točki ISSK Mariboru brez tekme, je SK Železničar preložil svoj nogometni turnir, ki bi se po prvotnem razporedu moral odigrati v ponedeljek, na nedeljo. Čeprav letošnji turnir ne bo imel prvorazredne zasedbe, tudi Železničar bo tekmoval z rezervnim moštvom, bo vendar po svoje zanimiv ter zasluži vso pozornost naše sportne publike. Na delu bomo videli vrsto klubov, od najmlajših članov SNZ s koroške meje preko starih drugorazrednih moštev pa do rezervnega moštva prireditelja, ki po svoji jakosti in znanju gotovo ne zaostaja mnogo za prvim teamom.

Dopoldanski spored obsega tri tekme s pričetkom ob 9. Po vrsti bodo nastopili pari Slovenjgradec-Zelezničar, Drava-Slovan in Slaviša-Slovenjgradec. Popoldne se bo turnir ob 14. nadaljeval s srečanjimi Slovan-Slaviša, Slovenjgradec-Drava, Železničar-Slovan in Slaviša-Drava. Tekme bodo trajale po 2x20 minut, za končni rezultat turnirja odloča število doseženih točk, po potrebi tudi razlika golov. Kratke tekme v turnirjih mnogokrat prinesejo presenetljive rezultate, pogosto menjavanje nastopajočih pa bo tudi povečalo pestrost sporeda, tako da bo turnir vseeno pomenil privlačno prireditev za prazni ke.

MARIBOR—MURA 3:0 P. F.

Pisarna SNZ je obvestila ISSK Maribor, da Mura v Mariboru ne bo nastopila in mu prepušča obe točki.

Drevi Makabi — PSK

Drevi ob 20. bo v Zadružni gospodarski banki zanimiv boksarski večer. Nastopili bosta moštvi zagrebškega Makabija ter mariborskega Pekovskega sportnega kluba, vsako s po 5 tekmovalci. Imena atletov, ki jih prinašamo niže, nam jamčijo za napet in interesanten potek borbe, ki bodo obenem služile kot merilo za primerjanje mariborskega boksarskega sporta z zagrebškim. V okviru konkurence med obema kluboma, kateri pa bodo bržkone dodali še nekaj propagandnih nastopov, se bodo borili sledeči pari (prvoimenovani atleti so zagrebški gosti): bantam: Jungwirth-Meglič I, peresna: Rosenblat-Meglič II, welter: Sternfeld-Svajger, srednja: Polak-Štrukelj, težka: Hladni-Ipavec.

s Kolesarsko društvo »Edelweiss 1900« bo v proslavo 40 letnice priredilo 26. maja na Rapidovem stadionu veliko medklubsko dirkališčno kolesarsko dirko z začetkom ob 14.

s Na mednarodnem teniškem turnirju je sedaj izločen tudi še Mitič, ki je v četrtfinalu premagal Madžara Dallosa s 6:4, 6:4, nato pa ga je izločil najboljši Madžar v tenisu Asboth v petih setih s 4:6, 6:2, 5:7, 6:2, 6:4. V drugem semifinalu je Gabory premagal Punčecvega zmagovalca Szentpetryja z 1:6, 6:4, 2:6, 7:5, 6:2. Tako prideta v finale oba Madžara.

s Pariški Racing je osvojil letošnji francoski cup. Pred 30.000 gledalci je premagal Olympique iz Marseilla z 2:1.

Delikatesa, Ulica dr. Gregorja Zerjava

Lep senčnat vrt

Vse

kuhiniske dobrote,

dobro vino in vedno sveže pivo dobite pri

Rosi Zampacutti - Celje

Potrni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nas je za vedno zapustil, po daljši bolezni, naš iskreno ljubljeni soprog, oče, brat, svak, stric, gospod

IVAN KAFFOU

železniški inspektor v pokoju

v petek, ob 24. uri, v 58. letu starosti.

Pogreb blagopokojnega bo v nedeljo, 12. maja, ob 16. uri v Prevaljan

Prevalje, dne 11. maja 1940.

Zalujoča soproga Zinka; otroci Marica, Milica, Boženka in ostalo sorodstvo.

Mali oglasi

Razno

KAJENJE ŠKODUJE VAŠEMU ZDRAVJU
NIKOTINOL neškodljivo v nesljivo sredstvo odvadi v 2-3 tednih kajenja tudi najstrastnejše kadilce. Cena velika steklenica din 70.—, mala din 60.— Po povzetju razpošilja Jugopotent. Ljubljana, Dvořakova 8. Sprejemamo preprodajalce. 13542-1

GOSPODINJE!

Pozimi ie umivanje oken neprijetno. Nabavite si najmočnejši, praktični patentirani brisalec za umivanje in sušenje oken. Cena z navodilom din 36.— Dobite ga v vseh boljših trgovinah ali direktno pri Jugopotent. Ljubljana, Dvořakova 8. Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun števil 14.627 Vam pošliemo poštne prosto. — Sprejemamo preprodajalce. 13544-1

IDEJE — IZUME

vnovčuje in plasira v tu- in inozemstvu Jugopotent. Ljubljana, Dvořakova 8. 13543-1

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE

vseh vrst v najmodernejših lastnoročnih izdelavah dobite zalogi pohištva Aleksandrova c. 48. 4311-1

Za biance

venčke, bele nogavice, rokavice, kombineze, hlačke, kortudi krasne poletne damske bluze v veliki izbiri pri

„LUNA“

Maribor, samo Glavni trg 24 (avtobusna postaja)

Priporočja se cenj. občinstvu
staroznana delikatesnica

Ludvik Junger
CELJE, Prešernova ulica

Sivalne stroje in kolesa

prodaja poceni in na male
mesečne obroke mehanik
DRAKSER Vetrinjska ul. 11
Prevzame vsa popravila ši-
valnih strojev in koles kakor
emažiranje, ponikljanje in
pokrovanje po najnižjih ce-
nah.

PONIKLANJE.
pokrovanje predmetov vseh
vrst dobro in poceni pri »Ru-
da«, Maribor, Trstenjakova
ulica 5. 6177-1

BRITJE DIN 2
striženje din 4. Obiskujte ce-
nelišo brivnico »Rapid« Mel-
jska c. 1. 2825-1

**DARILA ZA BIRMANCE IN
BIRMANKE**
kakor ročne torbice, denar-
nice, nogometne žoge, nahrbt-
nike itd. v veliki izbiri pri-
poročja Ivan Kravos, Mari-
bor, Aleksandrova c. 13. 3115-1

ZA BIRMO
ure, zlatino in razna darila
dobite najceneje pri Ernest
Osebk, Stolna ul. 2. 3114-1

JEMČEV VRT
vabi, da si nabavite za Vaš
vrt razne cvetlične in zele-
njadne sadike. Maribor, Pre-
šernova ulica. 3045-1

LEPI TRAJNI KODRI.
vodna ondulacija, friziranje,
barvanje, manikiranje, bele-
nje ter masaža. Se priporočja
salon Wirth, Kralja Petra
trg 9. 2945-1

DOBRO POSTREŽBO
nudi gospodom brivski salon
Wirth, Kralja Petra trg 9. 2946-1

OTROŠKI VOZIČEK
kolo ali šivalni stroj najbolje
in najhitreje prodate, kupite
ali zamenjate v trgovini Jo-
sip Uršič, Celje, Narodni dom
2820-1

MARTIN SAFRAN.
Sobo, črkoslikar in pleskar.
Krekova ulica 16. Prevzame
vsa v to stroko spadajoča
dela. Zmerne cene, delo so-
lidno. 2465-1

Otroški vozički

vseh vrst, tudi pleteni,
najnovejši modeli naj-
ceneje pri
»OBNOVA« F. Novak
Jurčičeva 6

Novo- otvorjeni atelje Foto „Jana“

Sodna ulica 1, II. nadstr., nasproti Bata
se vpljudno priporočja. Solidno delo, točna po-
strežba, zmerne cene!

NEŽICA PUČKO.

Za birmo nižje cene!

FRANC WEBER, mehanik, CELJE

Gospodsk ulica 10

se priporočja za vsa v stroko spadajoča dela

Hotel „Pošta“, Celje

(poleg kolodvora) - Restavracija, avtogaraža,
lastna mesarija in prekaševalnica, moderno ure-
jena, tujske sobe s tekočo toplo in mrzlo vodo

ABOZA OBLEKE

moško perilo,
kravate, nogavice,
klobuke

največja izbira
najnižje cene

M. KOTNIK

MARIBOR - GRAJSKI TRG 1

Prepričajte se.

da dobite v vseh nujnih zadevah najtočnej-
ša navodila na strogo znanstveni podlagi pri
Astrografologiniji MME FELICITAS
ob torkih in petkih Sodna ulica 26/III., vrata 8.

VSA TAPETNIŠKA DELA
izvršuje solidno in dobro
Ferdo Kuhar, tapetnik, Ve-
trinska 26. 3154-1

MILOSTIVA!
Vaše krzno, kakor tudi vso
drugo zimsko garderobo, pre-
proge itd. lahko hranite do-
bro in poceni v moji moder-
ni, novourejeni trgovini. Pre-
vzamem tudi prekrojevanja
po najmodernejših dunajskih
in pariških modelih. Peter
Semko, Maribor, Aleksan-
drova 13. 3266-1

Na dobro
DOMAČO HRANO
se sprejme več oseb. Jago-
dič, Koroška cesta 47. II. nad
stropje. 3257-1

OPOZORILO
Kdor bo širil in govoril ne-
resnične vesti o meni bom
proti njemu sodnijsko postop-
pal. Gradišer Josip. 3307-1

AVTOPREVOZI
vseh vrst se po solidnih ce-
nah sprejemajo. Vprašati Pe-
klar, Tomšičeva ulica. 3299-1

POHISTVO

Ni vseeno kje kupujete
pohištvo. Priporočja se
»EFKA« mizarstvo za
stanovanjske opreme,
Maribor, Frančiškanska
ul. 12, Kopališka ul. 11

Korošec

MOTORNO KOLO
poceni napredaj. Draksler,
Vetrinska 11. 3309-4

VINOGRAD
Zlahtna trta velik sadovnjak.
gozd in viničarijo ugodno pro-
dam. Krasna visoka lega
ugodna avtobusna zveza Pol-
čane-Makole. Oddam tudi
del lovišča v podzakup So-
ster. Makole 17. 3300-4

Napredaj globok
MODERN VOZIČEK
Tezno, Trubarjeva 5. 3306-4

STANOVANJE
se odda takoj, soba in kuhi-
nja. Smetanova 50. 3302-5

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem šefu kirurgič-
nega oddelka mariborske bolnišnice gosp.
primariju dr. M. ČERNIČU, kateri mi je
kljub moji priletnosti s hitro in spretno
operacijo rešil življenje.

Hedviga Lorber, maserka.

**Fina desertna in namizna vina, keksi,
čokolada, bonboni** vedno sveže na zalogi

IVAN LAH, Maribor, Glavni trg 10
Specerija Delikatese Kolonialno blago

Kam greste za počitnice?

V lepem Prekmurju nudi ugoden pension z vsemi udobnostmi

HOTEL „SLON“

V letnem času lep senčnat vrt, avtogaraže, odlična kuhinja, izbrana vina

... v Mursko Soboto!

Gramofonske plošče

na več luksus, ker dobite že
za **din 35-** najnovejša slagerja,
plesne, narodne s petjem s har-
moniko. Stalno na zalogi razne
igle, električni radio gramofoni
in ves ostal pribor za gramofone.

Glavno zastopstvo za Maribor: Meinel & Herold
Zahtevajte brezplačne sezname!

Posesti

ENODRUŽINSKA HIŠA
v mestu napredaj. Naslov v
ogl. odd. »Večernik«. 3289-2

**POSESTVO S TRGOVINO
IN TOČILNICO**

v Prlekiji din 140 tisoč, mo-
derni mlin z žago in pose-
stvom v Savinjski dolini, pri
pravno za tovarno din 225
tisoč, 2 posestvi v okolici Ma-
ribora po 5 oralov vseh kul-
tur 42 in 45 tisoč. Hiše od
25 tisoč, posestva od 30 ti-
soč naprej prodaja Posredoval-
nica Maribor, Meljska c. 12.
3288-2

**VARNA NALOŽITEV KAPI-
TALA!**

Se nekaj gradbenih parcel na
prodaj. Vprašati v gradbeni
pisarni Peklar, Tomšičeva
ulica. 3298-2

Maniše enodružinske hiše od
15.000 naprej. — Dobrodoča
gostilna, 2 hiši, vrt 350.000.
Trgovska hiša, centum, ra-
di družinskih razmer, zelo
poceni, delno plačilo. — Ve-
lika rentabilna moderna hiša
delno plačilo, še stara cena.
Vinogradno posestvo blizu
mesta, 7 oralov 80.000. — Po-
sredovalnica »Rapid«, Gospo-
ska 28. 3292-2

ŠTIRISTANOVANJSKA HIŠA
z velikim vrtom na Pobrežju
Aleksandrova cesta za ceno
din 75.000 takoj napredaj.
Vprašati pri vratarju hotela
»Zamorc«, Maribor. 3295-2

Posestvo ali zemljišče

v Celju vzamem v na-
jem. Plačam za celo leto
naprej. Ponudbe na upra-
vo »Večernik« v Celju.

9% ČISTEGA

Vam nese kapital če kupite
tik mesta Maribora lepo do-
nosno vinogradno posestvo,
velik sadonosnik, dva orala
vinograda, vodovod, električ-
na razsvetljava, garaža itd.
Le resne ponudbe na ogl. odd.
»Večernik« pod »Posestvo«. 3088-2

STAVBENA PARCELA

617 kv. m na prodaj. Zelo
sončna lega v mestu Maribo-
ru levi breg. Vprašati v ogl.
odd. »Večernik«. 3091-2

V BOSNI

je na prodaj mnogo posestev
in hiš. Točne informacije da-
je pooblaščenca mnogoletna pi-
sarna brezplačno. Marinko
Udijak, Banjaluka. 2304-2

NJIVO

tri četrti orala, in stavbišče
prodaj. Izve se Sp. Rad-
vanje 74, Ivan Verdonik.
3184-2

Spomnite se CMDI

Iz prvega vira izveste vse
razburljive svetovne dogodke
Poslušajte poročila sami!
Radio Vam to omogoča!

R uha sveta
RADIO MARIBOR, GLAVNI TRG

Kupite le kvalitetni aparat
iz zaloge

Velika razprodaja

manufakturnega blaga radi nemogoče dobave blaga v čisti volni. Prodajamo od 20-30% ceneje od znano nizke stare cene. Zato pohitite vsi v ...

Ne zamudite prilike, dokler zaloga še traja!

Češki magazin
(pri glavni policiji) Maribor

„GRAJSKI KINO“ • MURSKA SOBOTA

Za binkošti:

V soboto in nedeljo

VESELOIGRA „NEZVESTI LJUBIMEC“

Theo Lingner, Hans Moser, Hedvig Bleibtreu, Lucie Englisch
Film poln veselih, skrajno zapletenih prizorov in situacij...
V ponedeljek dne 13. V. 1940 ljudska predstava ob 11.15
»NEZVESTI LJUBIMEC« Znižane cene: din 2.—, 3.—, 5.—
Dodatek: Najnovejši »Fox-ov Journal« in šala

V ponedeljek in torek

Češka opereta „VESELI BOHEMI“

Hana Vitova, Jarmila Kširova, A. Novotny, J. Kreuzmann
Zabavni doživljaji na težki poti mladih umetnikov do veljave, slave in sreče... Prisrčen — naš humor in sijajna — slovanska muzika...
BIRMANCE

V sredo dne 15. V. 1940 izredna predstava ob 15. uri
češki vefilm »VESELI BOHEMI« Znižane cene: 2, 3 in 5 din
Dodatek: Najnovejši »Metro« tednik

Prednaznanilo:

od 16. V. do 19. V. 1940: Pasijonski vefilm: »KRALJ KRALJEV« — Od 19. V. do 21. V. 1940: Vefilm »SPOVEDNIKOVA MOLČENOST«

BRUSIMO STEKLA
IZDELJUJEMO OGLEDALA
V LASTNIH MODERNIH DELAVNICAH
STEKLARNA KOVAČIČ
MARIBOR, SLOVENSKA 10 KOROŠKA 10

LEPA HIŠA

v bližini Elektrarne Fale poceni v najem ali na prodaj. 3100 m² zelenjadnega vrta, sadnega vrta in gozda. Zelo prikladno za letovišcarje. Poizve se pri Keber, Elektrarne Fala. 3203-2

VINOGRAD.

sadonosnik, parcela tri četrt orala na Meljskem hribu se prodaja za 32.000 din. Maribor, Meljski hrib 4 (za tovarno Mirim). 3182-2

PRODA SE V BOSNI:

hiša s posestvom, 8000 m², pri Banjaluki, za 15.000 din; hiša, dve sobi in kuhinja v Banjaluki za 45.000 din. Poleg gornjih prilik še 80 različnih nepremičnin. Realitetna pisarna Tripalo & drug, Banjaluka, Bulevar kralja Aleksandra 2. 3187-2

POSREDOVALNICA

I V A N G O D I N A

Maribor, Aleksandrova c. 30

prodaja:

Trinadstropno, veliko hišo v Mariboru, cena 680.000 din; dvonadstropno, blizu gl. kolodvora, 650.000; enonadstropno z vrtno parcelo, center, 300.000; enonadstropno, masivno, novozgrajeno z lokalom, 350.000; nogozgrajeno, enonadstropno vilo z vsem komfortom, 350.000; dvonadstropno, 18-stanovanjsko, 700.000; trgovsko in stanovanjsko, prometna točka, 480.000; dobro vpeljana, veliko tovarniško podjetje, poleg II. nadstropno hišo, 650.000; krasno vilico s 3600 m² obdelanega vrta, 250.000; dvostanovanjsko vilo, kopalnico, vrt, 150.000; enonadstropno, 5 stanovanj, vrt, 190.000; enonadstropno, 6-stanov., vrt, 2 stavbeni parceli, 300 tisoč; tristanovanjsko, novozgrajeno vilo (komfort), 225 tisoč; petstanovanjsko na Tezno, letni donos 12.000 din za 80.000; tristanovanjsko z velikim vrtom, 65.000; novozidano, 3 sobe, 2 kuhinji, 1000 m² vrta, 42.000; enodružinsko, vrt, 25.000; kompleks, 12 parcel po 18 din za m²; 5000 m² stavbenih parcel, 85.000; posestva: Vzorno vinogradno pri Plesnici, 180.000; krasno vinogradno posestvo, blizu Maribora, 280 tisoč; tik kolodvora, 15 oralov z novozidano hišo, 135 tisoč; hišo z gostilno, mesarijo in 12 oralov polja, 160 tisoč; blizu kolodvora, 12 oralov, 80.000; manjše vinogradno pri Hočah, 38.000; čedno hišico, sadovnjak in vinograd, 25.000. Dalje iščem vseh vrst posestev, hiš, vil itd. za svoje kupovalce. 3156-2

MALO POSESTVO

za din 10.000. Vprašati pri Špengler, Rače pri Mariboru. 2699-2

NAJPODPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA
HOHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLIČEVA 10
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

HOHNER

harmonike
so od vseh
najboljše

ENONADSTROPNA VILA
5 minut od trga in cerkve v Mariboru. Letni donos 40.200 din. Cena 350.000 din. Dve tretjini se izplača, se prodaja. Maribor, Smetanova ul. 54, gostilna Dravograd. 3208-2

VELIKA HIŠA

za 30.000 din na prodaj. Sp. Dobrava št. 134, Kranjc Karol. 3185-2

FILATELIST

kupi »Austrija« dobrotvorne, jubilejne znamke. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Filatelista«. 3105-3

PISALNI STROJ.

rabljen, dobro ohranjen, novejši, nizek model, kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3233-3

NOV ENOVPREŽEN VOZ
prodam zelo poceni. Tezno, Ptujška 58. 3174-4

BRIVSKO-FRIZERSKI SALON

dobrodoč, se poceni prodajo ali da v najem. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3146-4

STARO POHIŠTVO

zelo poceni prodam. Celje, Aškerčeva ulica 8. 3195-4

Damski poletni čevlji

od 120.—160.—

Izredna prilika!

Hotel Zamorec, Gosposka 30
Oglejte si stransko izložbo!

HIŠA V MARIBORU

se zamenja za gozdno ali vinogradno posestvo. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Gozd«. 3194-2

PARCELA

z dograjeno betonsko kletjo 10x12 se poceni prodaja. Vprašati: Dalmatinska ul. 8. 3181-2

MALO HIŠO

iščem v najem s 1. junijem. Wawerka, Kovina — Tezno. 3162-2

STAVBENE PARCELE

pri kolodvoru na prodaj. Povprašaj Limbuš 43. 3168-2

STAVBENE PARCELE

prodam v Studencih. Ob železnici. Vprašati: Studenci, Obrežna 81. 3237-2

Blizajo se večji dnevi...

Jestulne bodo vedno sveže

le v hladilni električni omari

AEG-SANTO

A. Sprager • Maribor

Vetrinjska ulica 4 — Brezobvezen ogled!
Ne zamudite nakupa po še ugodnih cenah

HIŠA

v Mariboru se zamenja za gozdno ali vinogradno posestvo. Ponudbe pod »Hiša« na ogl. odd. »Večernika«. 3131-2

TRISTANOVANJSKA HIŠA

z vrtom in sadnim drevjem se prodaja. Obrežna cesta 25, Studenci. 3238-2

Čedno enodružinsko HIŠO

z lepim vrtom na prometnem kraju prodam ali dam v zakup. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3259-2

Kupim

SPORTNI VOZIČEK.

dobro ohranjen, kupim. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3201-3

3 DEŠKE OBLEKE

dobro ohranjene, prodam. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3241-4

KRATEK GLASOVIR.

skoro nov, poceni na prodaj. »Jugospedite«, Aleksandrova 51. 3240-4

MOTORNO KOLO.

popolnoma novo, 250 cm, znamke »Triumf«, ugodno prodam. Celje, Aškerčeva ulica 8. 3196-4

RUSKI HLEVSKI PINČ

(Russischer Stallpintsch) čiste pasme se prodaja. Pobrežje, Cankarjeva 17. 3228-4

PRODAM HUDEGA PSA

volčjaka, kredenco, samokolnico, kadi (bane) za perilo in različno pohištvo. Tezno, Prešernova 5. 3177-4

PRODAM KREDENCO.

stenski obešalnik in prodajalni pult. Mlinska ulica 21. 3283-4

OTROŠKI VOZIČEK

se prodaja. Aleksandrova 43, dvorišče, levo. 3277-4

Prodam novi, pogrezliivi, prvovrstni

ŠIVALNI STROJ

za vezenje po ugodni ceni. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod št. 3276«. 3276-4

Stanovanje

STANOVANJE.

2 sobi in kuhinja, se odda. Melje, Erjavčeva 10. 3187-5

DVOSOBNO STANOVANJE

s kuhinjo se odda. Studenci, Aleksandrova 45. 3175-5

Lepo foto-kopije in povečave izdeluje
KANC

STANOVANJE

z veliko sobo in kabinetom se odda do 1. junija v Stritarjevi 17. Maribor. 3176-5

Dve sončni STANOVANJE

po 2 sobi, kuhinja in kopalnica se oddata. Ogleda se v Maistrovi ulici 9a, vprašati pri hišniku. 3171-5

Sončno suho STANOVANJE.

I. nadst., dve sobi, kuhinja, predoba, jedilna shramba, se takoj odda mirni stranki. Brezner, Jerovškova 34 (Magdalenska). 3159-5

STANOVANJE.

soba, kuhinja, z vrtom se odda stranki brez otrok. Pušnikova 14, za Rapidovim igriščem. Vpraša se Koroška 22, v gostilni. 3165-5

SOBO IN KUHINJO

takoj oddam. Pobrežje, Stranska ulica 5. 3148-5

SOBO IN KUHINJO

pri postaji oddam mali družini. Slivnica 57. 3135-5

LEPO MANSARDNO STANOVANJE

soba, kabinet, kuhinja, pritlikline oddam takoj za 280 din. Betnavska 39. 3225-5

STANOVANJE

soba in kuhinjo, takoj oddam Pristan 2. 3223-5

SOBA IN KUHINJA

se odda. Tržaška c. 1. bufet. 3229-5

ENOSOBNO STANOVANJE

lepo, sončno, am s 1. junijem ali 15. julijem. Betnavska 59. 3219-5

SOBA IN KUHINJA

se odda 2 ali 3 osebam. Vprašati Koroška cesta 70. 3239-5

STANOVANJE.

soba in kabinet, se odda. Kosarjeva 38. 3218-5

Aka

želite oglaševati,
pokličite telefon:

25-67

BLIŽAJOČI SE PRAZNIKI ZAHTEVAJO
LEPE, ČAS PA, V KATEREM ŽIVIMO,
TUDI DOBRE ČEVLJE,

ZATO

KARO

ona

kupuje pomladanske obleke, kakor tudi nogavice in rokavice v specialni damski in konfekcijski trgovini

konfekcijski
greta
maribor
grajski trg

KOMFORT. STANOVANJE
4-sobno, se odda s 1. junijem. Vprašati v Frankoparovi ulici 18 v lekarni vsak dan od 3.—5. ure pop. 3217-5

DVORIŠČNO STANOVANJE
2 sobici, kuhinja, se odda upokojencu. Vprašati v ogl. odd. »Večernika«. 3215-5

TRISOBNO STANOVANJE
z vsem komfortom, event. z garažo, se odda v novi hiši, Valvazorjeva 30. Poizvedbe pri hišniku ali pri dr. Sedaj. Gosposka ul. 2, tel. 21-60. 3213-5

SOBO IN KUHINJO
s pritlikinami in sobo s številnikom takoj oddam. Strma 15. 3211-5

STANOVANJE
eno in dvosobno s kuhinjo, se odda. Smetanova 54. gos. ul. 3207-5

Lepo sončno STANOVANJE
3 sobe s kopalnico sredi mesta oddam s 1. junijem mirni stranki. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3199-5

DVOSOBNO STANOVANJE
lepo, sončno, se odda. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3200-5

LEPO STANOVANJE
soba in kuhinja, se odda. Studenci, Radvanjska cesta 6 3186-5

SOBO IN KUHINJO
oddam s 15. majem ali 1. junijem. Pekre 202 pod Kalvarijo. 3190-5

V Studencih, Vodnikova ulica 53, se takoj odda
SOBA IN KUHINJA
ter sobica brez štedilnika. Informacije pri Lang. Erjavčeva ulica 19. 3197-5

Dvo, tri in štirisobno STANOVANJE
takoj oddam v novi zgradbi pri tezenskem postajališču. Ptuiška cesta 33. 3271-5

ENOSOBNO STANOVANJE
z vrtom takoj oddam. Ptuiška cesta 44. 3270-5

Stanovanje išče

Starejši profesor (2 osebi) išče udobno

DVOSOBNO STANOVANJE
s kopalnico. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Sončno«. 3144-6

Sončno SOBO in KUHINJO
za 1 osebo, po možnosti v bližini magdalenskega parka, iščem. Naslov pustiti v ogl. odd. »Večernika«. 3117-6

MEISTER KOLESA
VELIKA IZBIRA KVALITETNO BLAGO

RADIO STARKEL
MARIBOR, TRG SVOBODE 6

Soba odda

Veliko, sončno, prazno ali **OPREMLJENO SOBO** oddam. Ulica kneza Koclja 27-III. 3226-7

Lepo OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhodom se takoj odda. Koroševa 5, pritličje, levo. 3256-7

Steznik

ki Vam bo dobro pristojal samo iz specialne prvovrstne delavnice

Meljska c. 3

LEPA SOBA
v bližini parka se odda boljšemu gospodu. Maistrova 14, vrata 7. 3262-7

Lepo SOBO S ŠTEDILNIKOM
takoj oddam. Studenci, Ciril Metodova 17, nasproti pošte. 3263-7

Lepo OPREMLJENO SOBO
in kabinet s posebnim vhodom oddam. Koseskega 35. 3264-7

Lepo OPREMLJENO SOBO
z dvema posteljama in posebnim vhodom takoj oddam. Jerovškova 74. 3268-7

LEPO SONČNO SOBO
z eno ali dvema posteljama takoj oddam. Slovenska ulica 36, pritličje. 3273-7

BOLJŠO GOSPODIČNO
sprejem v čist. sep. kabinet. Betnavska c. 92. 3281-7

Sprejem gospoda ali gospodično na **HRANO in STANOVANJE** Meljska cesta 59-I, vrata 7. 3274-7

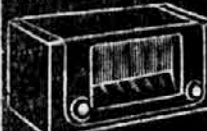
Sončna prazna ali opremljena SOBA
se odda. Marijina 24, pritličje. 3287-7

SONČNO SOBO
opremljeno, z uporabo kopalnice, oddam takoj, lahko tudi 2 boljšima osebama. Tomšičev drevored, Dr. Ipavčeva 3. 3286-7

SOBO
oddam solidni gospodični. Ralčeva 13-I, vrata 2. 3284-7

Oddam čist **OPREMLJEN KABINET**
s posebnim vhodom. Jerovškova 42. 3282-7

Lepo opremljen KABINET
takoj oddam. Strma 15. 3211-7

TELEFUNKEN
IZVRSTEN GLAS

RADIO STARKEL
LEPA OBLIKA

Gospod ali gospodična se sprejme na **HRANO in STANOVANJE**. Vprašati Stražunjska ul. 17, Pobrežje. 3227-7

Sprejme se **BOLJŠI SOSTANOVALEC**
z vsi oskrbo. Jerovškova 44 (Magdalenska). 3163-7

OPREMLJENO SOBO
s posebnim vhodom oddam. Zrinskih trg 6-II, vrata 9, blizu kolodvora. 3236-7

VELIKO SONČNO SOBO
klet, vrt, dam v najem. Meja Studenci—Limbuš 144, rob gozda. 3161-7

OPREMLJENA SOBA
z eno ali dvema posteljama in uporabo kopalnice se odda. Kralja Petra trg 1-II, desno. 3160-7

SOBA S ŠTEDILNIKOM
se odda. Bolfenkova 3, Nova vas. 3149-7

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30
Ljubljana, Prešernova ul. 44

OPREMLJENA SOBA
s posebnim vhodom se odda s 1. junijem t. l. Puškinova 3, pritličje. 3152-7

Gospod se sprejme na **STANOVANJE**. Taborska 11-II. 3140-7

Službo dob

KUHARICA
pridna, čista in vestna, ki ima tudi razumevanje za ostala hišna dela, se išče k 4 član ski rodbini. Plača po dogovoru. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3141-9

ZASTOPNICO
za specialne predmete po mer in slično iščemo. Meljska cesta 3. 2942-9

DVA ČEVLI. POMOČNIKA
sprejem. Lipošek, Koroška cesta 18. 3235-9

HIŠNIK
se sprejme s 1. julijem 1940. Prednost imajo državni nastavljeni. Ponudbe poslati na ogl. odd. »Večernika« pod »Hišnik«. 3209-9

KROJASKEGA POMOČNIKA
iščem za mešano delo. Sprejme se takoj. Mesto je stalno. Ponudbe na Murko Maks. Ptuj, Ormoška 1. 3193-9

KUHARICA
katera opravlja tudi druga hišna dela, z dobrimi spricvali, se sprejme v večji trgovski hiši v stalno in prijetno službo. Vpraša se v pisarni, Dravska ul. 5. 3202-9

Le 1x
v življenju greš k birni, in tedaj se Vam priporočam
Foto atelje Japelj
Gosposka ul. 18/I.
Poceni! Lepo!

PRILETNA OSEBA
samostojna, ki si želi udoben dom in dobro kuhinjo ter se razume na domača dela, se za stalno sprejme k manjši preprosti družini. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Vestna in poštena«. 3189-9

LOŃČARSK. POMOČNIKA
za lončarsko šajbo sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Reišp, lončar, Fram 13. 3272-9

IZURJEN ŠOFER
vojaščin prost, mlad in priden, dobi takoj mesto v tovarni v Mariboru. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Zanesljiva«. 3280-9

IZURJEN KLJUČAVNIČAR
vojaščin prost, mlad in priden, dobi takoj mesto v tovarni v Mariboru. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Apretura«. 3279-9

PRVOVRST. MEHANIKA
iščemo za moderen auto-servis. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Auto-servis«. 3278-9

DELAVEC
za skladišče se išče z takojšnjo nastop. Lepa pisava pogoj. Pisana ponudba na ogl. odd. »Večernika« pod »Značko« Skladišni delavec«. 3275-9

POMOČNIKI in POMOČNICE
katere so dobro izveščane v izdelovanju uniformskih in drugih čepic, se takoj sprejmejo. Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 3267-9

NAKUPOVALCA
ki zna voziti in ravnati s kornim, se takoj sprejme v svrhu nakupovanja laje v ptujski okolici. Potrebno je jamstvo. Ponudbe na »Večernik«. Ptuj. 3192-9

Službo išče

BOLJŠE DEKLE
gre za gospodinjko k samostojni dami ali starejšemu go-podu. Cenjene dopise na ogl. odd. »Večernika« pod »Poštena«. 3111-10

DEKLE
ki opravlja vsa hišna dela ter z znanjem kuhe želi spremeniti službo. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 3258-10

Iščem službo kot **BLAGAJNIČARKA**
s kavicjo ali kot sotrudnica v modni trgovini. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Blagajničarka«. 3265-10

MOŽ SREDNIH LET
izobražen, pošten in zanesljiv, želi zavoljo osebnih zadev spremeniti dosedanje službo. Gre za skladiščnika, inkasanta, vratarja ali podobno; tudi izven dravske banovine. Cenjene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Stalno mesto«. 3269-10

PISARNIŠKA MOČ
z dobro šolsko izobrazbo in nekaj prakse išče službo. Ponudbe pod »Izven Maribora« na ogl. odd. »Večernika«. 3167-10

Dopis

PROFESOR
33 let star, z mesečnimi dohodki 3000 din, s pravico do pokojnine išče zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3251-12

DRAŽESTNA ŽIDINJA
30 let stara, z doto v gotovini 800.000 din, išče zakonskega tovariša. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3252-12

Le 1x
v življenju greš k birni, in tedaj se Vam priporočam
Foto atelje Japelj
Gosposka ul. 18/I.
Poceni! Lepo!

PRIDNA GOSPODINJA
snažna in poštena, išče mesta k samostojnemu gospodu. Marica Gradišnik, Selnica ob Dravi. 3150-12

POMORSKI KAPETAN
34 let star, ima v gotovini 100.000 din, mesečno plačo 3300 din ter pravico do pokojnine, išče zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3253-12

VDOVA
38 let stara, z doto v gotovini 1.500.000 din, iščem zakonskega tovariša. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3254-12

URADNIK
upokojenec, 51 let star, z rento in mesečnimi dohodki 6000 din, išče zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3255-12

VDOVA
popolnoma sama, 37 let stara, dota v gotovini 500.000 din, išče zakonskega tovariša. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3242-12

VLAKOVODJA
34 let star, mesečni dohodek 2000 din, išče zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3243-12

GOSPODIČNA
20 let stara, s 130.000 din dote, išče trgovca, obrtnika ali slično. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3244-12

ZDRAVNIK
31 let star, ugodne zunanjo-sti, mesečni dohodek 5000 din, išče zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3245-12

URADNICA
zelo lepa, z doto v gotovini 100.000 din, išče trgovca, uradnika ali slično. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3246-12

MESTNI URADNIK
33 let star, z mesečnimi dohodki 2000 din ter s pravico do pokojnine, išče zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3247-12

ŽIDINJA
zelo lepa, z doto v gotovini 10.000 din, išče trgovca ali slično. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3248-12

DAVČNI URADNIK
38 let star, z mesečnimi dohodki 1950 din, s pravico do pokojnine, išče zakonsko družico. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3249-12

ŠIVILJA
zelo lepa, 30 let stara, z doto 40.000 din v gotovini, išče obrtnika ali slično. Navodila daje »NADA«, Zagreb, Jelačićev trg 10. Za informacije pošljite 10 din. 3250-12

INTELIGENTEN MLADENIČ
drž. uslužbenec, želi znanja s pošteno, miroljubno gospodično lepih lastnosti. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Značajna«. 3138-12

Pouk
ITALIJANŠČINA, NEMŠČINA, FRANCOŠČINA
po lahki, hitri metodi. Individualen pouk. Zajemčen uspeh. Gregorčičeva 3, pritl. desno (nasproti realke). 3234-13

Lokal
LOKAL
se poceni odda. Ptuiška c. Denk, Tezno. 3214-14

V nalem
40 LET OBSTOJEČA TRGOVINA IN GOSTILNA
na prometnem kraju, z velikim prometom se radi bolezni odda. Ponudbe na ogl. odd. »Večernika« pod »Veliki promet«. 3179-15

Kapital
AKO RABITE POSOJILO
ne čakajte zadnjega trenutka, temveč javite se takoj pri hranilni posojilnici »Moj dom«. Ljubljana, Dvořakova ul. 8. 11778-16

HRANILNE KNJIŽICE
drž. vredn. papirje, valute prodate najbolje pri Bančno kom. zavodu Maribor, Aleksandrova 40. Kupujte pri nas srečke drž. loterije. 2950-16

Kam, kie?
Dobro **PRISTNO VINO**
od 5 l naprej dobite le na posetvu gospe dr. Povalej, Košaki, nasproti trgovine Stojan. 3087-17

od 5 litrov naprej pri Majorju, Razvanje. Pivola, odprt. 3166-17

Gasilska četa Zrkovci privedi na binkoštni ponedeljek v gostilni Sagadin **ZABAVO S KONCERTOM**. Za obilno udeležbo vabi odbor. 3285-17

Moško perilo
po meri
Izvršujemo vsakovrstna popravila pri moškem perilu. Sprejemamo naročila v **Gosposki** ulici 24 in **Slovenski** ulici 28. Tel. 25-78
IVAN BABIČ
Maribor

Za praznike KONCERT.
Gostilna Papež, Pobrežje. 3261-17

VINOČOČ A. TKALEC
Za Kalvarijo 2 odprt. 3260-17

Na binkoštni ponedeljek **PRLEŠKE GIBANICE**, pristno ljutomersko vino, v gostilni »Prleški dom«. Se priporoča gostilničarka Matilda Samuda. 3145-17

Vsako nedeljo in praznik KONCERT.
Dobra kapljica, meso iz kible. Vljudno vabita gostilničarja Lebe, Razvanje. 3232-17

Restavracija »LOVSKI DOM«
nad Tremi ribniki Vam nudi prvovrstni ljutomerčan in pekrčan. Tudi za prigrizek je preskrbljeno. Prepričajte se sami! 3230-17

BOTRI IN BOTRE!
Za binkošti dobite najboljšo vino po zelo nizki ceni pri Senici, Ulica kneza Koclja 5. 3224-17

Na prijeten **MAJNIŠKI ZRAK** pohitite na Pesnico v gostilno Likavec, kjer nudi dobra domača vina, pivo iz sodčka, domače narezke, ocvrte kozličke, vse po zmerni ceni. 3222-17

VINO
ob sredah in sobotah nad 5 litrov po 7 din. Vaupotič, Košaki. 3210-17

Na binkoštno nedeljo vsi na **MAJNIŠKO VESELICO** v gostilno Lebarič pri pekarni Košaki. Vabi gostilničar. 3206-17

SPLOŠNO ZNANA GOSTILNA NA MAREK
Maribor, Vojašniška ul. 10, točji dnevno sveže Tscheligljevo pivo iz sodčka, čaša 3.50 din. Prvovrstne domače klobase po 4 din. naravna štajerska vina po 10 din. 3198-17

VRH HABAKUKA
otvorjen vinotoč. 3180-17

Zlato in srebro, briljante, zastavljalne listke išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka ulica 15

Zbirajte odpadke

Staro železo, baker, medenino, svinec, cink, star papir, cunje, krojaške odrezke, tekstilne odpadke, glaževino, ovčjo volno, govejo dlako kupuje vedno po najvišjih cenah Arbeiter. Dravska ul. 15. Te' 26-23.

Thoma & Co

Brzoiavi: Thoma Maribor

mehanična tkalnica svilenih proizvodov z lastno moderno barvarno, apreturo in tiskarno

Izdeluje vsakovrstno blago kakor:

Crepe de Chine, Crepe Satine, Crepe Mongol, Crepe Moracain, Crepe Imprime - Moderna svila v različni izdelavi - Svilena podloga - Svileni brokati, vse vrste jacquard blaga za žepne rute, brokat za odeje, Charpes, Schwals

Telefon 21-77

Maribor-Pobrežje

POSOJILNICA NARODNI DOM

v Mariboru z. z. o. j. • najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru

REZERVE BLIZU DIN 12.000.000.—

Najnovejši modeli

Najnižje cene
Ceniki franko

otroških vozičkov, dvokoles, in delov, šivalnih strojev, prevoznih triciklov, pnevmatike pri

„TRIBUNA“ F. B. L., MARIBOR

Aleksandrova cesta 26 • LJUBLJANA, Karlovška c. 4

Preveč blaga

Ima firma

J. TRPIN

Oglejmo si izložbel

zato prodaja tako poceni

ANGLEŠKO in ČEŠKO

BLAGO

najodličnejše kakovosti sodobnih znamk »Smartex«, »Vontex«, »Piccytriply« za praktične, sportne, promenadne in potovalne obleke.

Za turizem in lov:

pristni tirolski ločen za sportne in lov-ske obleke ter za „Hubertus“ plašče.

Ima stalno na zalogi po zmernih cenah trrdka

FRANJO MAJER, MARIBOR - GLAVNI TRG 9 STOLNA ULICA 1

Oglašujte!

Položili smo v petek, 10. maja 1940, našo ljubljeno

mamo

k večnemu počitku.

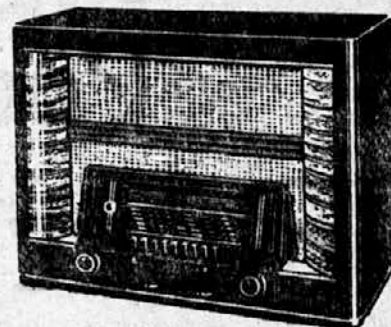
Vsem, ki so ob priliki težke izgube sočustvovali z nami, naj-iskrenejša hvala.

Maribor — Ljubljana, 11. maja 1940.

GVIDON MAZI, sin in vsi sorodniki

NAJNOVEJŠE SVETOVNE DO-GODKE LAHKO POSLUŠATE,

ker si po najugodnejših pogojih lahko nabavite tudi v sedanjem času . . .

Philips RADIO

T. Karbeutz, Maribor, Gosposka ul. 3
Telefon 26-42

Čeh Franc

TRGOVINA

z mešanim blagom, vseh vrst deželnihi pridelki in jajci

N A D E B E L O

Murska Sobota

Hotel „CENTRAL“

FAFLIK — MURSKA SOBOTA

Tekoča hladna in topla voda ■ Moderno urejene sope ■ Odlična kuhinja ■ Kavarna

VODOVODE
KLEPARSKA DELA
STRELOVODE

Zahtevajte ponudbe in proračune!

Vam napravi solidno in po konkurenčni ceni ter izvršuje tako tudi vsa popravila

Dolžan Franja, Celje

Za Kresijo 4

Telefon 245

Štampiljke

signimo

SOFRA
MARIBOR

Gregorčičeva ul. 24

SPOMNITE SE CMDI

TOVARNA PERILA

MURSKA SOBOTA

Šiftac

Podpirajte
Rdeči križ

V ZAGREBU...

kupite najmodernejše tkanine za poletne toalete

**francoske čiste svile,
Santung, lanena platna**

in vse vrste poletnih tkanin
v najnovejši izbiri in
najlepših uzorcih v znan

MODNI KUĆI

Lebinec
ZAGREB - RADIĆEVA UL. 1

Naročniki kupujte pri naših inseren-
tih ter oglašujte!

JOSIP BENKO

MURSKA SOBOTA • TEL. št. 8

tovarnica mesnih izdelkov in mesnih
konserv, l. jugoslovenska proizvodnja
bakonov in eksportno podjetje

P R I P O R O Č A

svoje priznane

okusne mesne

izdelke kakor:

šunke, ala Praha

razne specialne

rolade, vse vrste

konserv, kons.

šunke, hrenovke

konserv. guljaž,

različne pastete

POSTREŽBA SOLIDNA!

Vedno sveži izdelki!
Zahtevajte cenike!

PRODAJALNE:

Maribor, Glavni trg 16

Maribor, Aleksandrova 19

Celje, Kralja Petra c. 13

Celje, Glavni trg 8 in

Gornja Radgona

Najbolj varna naložba denarja,

ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo - - Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Hranilnica dravske banovine Maribor

Centrala Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Podružnica Celje
nasproti pošti, prej Južno-
štajerska hranilnica

SPREJEMA VLOGE NA KNJIZICE IN TEKOCI RACUN PO NAJUGODNEJŠEM OBRESTOVANJU!

Moški! Pri spolni slabosti

(spolni impotenci) poizkusite hormonske pilule

HORMO-SEKS

Dobivajo se v vseh lekarnah. 30 pilul din 84, 100 pilul din 217, 300 pilul din 560. — Zahtevajte samo prave in originalne Hormo-Seks pilule. Po pošti diskretno razpošilja: KR. DV. LEKARNA PRI SV. AREHU, Maribor. — Glavno skladišče: Farm. kem. laboratorij „VIS-VIT“, Zagreb, Langov trg 3. Del. rec. S. br. 5845-39.

Kdor uporablja Henko pere lažje in ceneje!

Henko odloči vso umazanino in odstrani madeže. S pranjem boste prej gotovi, če se poslužite prednosti, ki Vam jih nudi Henko.

Henko za pranje in čiščenje

Elektroinstalacijsko podjetje

Sinič Gustav

Maribor, Meljska 1

Izvršuje vsa popravila elektroaparatov, elektroinstalacije novih stavb. Solidno in poceni.

Dijak

ki bo dovršil malo maturo in ki ima veselje do trgovine, se bo sprejel kot učenec v manufakturno trgovino. Ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Mala matura«

Velika izbira sortiranih vin iz ljutomerskega in jeruzalemskega provinenta

Nadai Jožef

vinogradništvo

Vinske kleti

Murska Sobota via Ljutomer št. 11, 25, 19

Radioaparati

Minerva - Körting - Mende - Orion - Braun

Motorna kolesa Zündapp - DKW — Zeleznina — Strokovna delavnica
Zahtevajte ponudbe!

Nemec J., Murska Sobota

Predilnica in tkalnica a. d.
preje

DOCTOR IN DRUG MARIBOR

„Odpri srce, odpri roke,
otiraj bratovske solze ...“

S. Gregorčič.

Podpirajte

Protituberkulozno ligo!

PRIPOROČA SE INSTALACIJSKO PODJETJE ZA
ELEKTRIKO, VODOVOD IN CENTRALNO KURJAVO

Belak Franjo
Celje, Za kresijo 12a

TELEFON 243

**PREKMURSKA TISKARNA
TRGOVINA**

IZIDOR HAHN
MURSKA SOBOTA

CARINSKO POSREDNIŠTVO

Cingerli Anton

CELJE, Kolenčeva 6 Tel. 284

SOKOLSKO DRUŠTVO MARIBOR MATICA • GRADBENI ODSEK

priredi v nedeljo, 16. junija 1940, do sedaj

največja tombola

kjer dobite za **din 5⁻** — prve tri tombole
v skupnem znesku

din 20.000⁻

Nadaljnjih 20 tombol: šivalni stroj, 8 koles, bala platna, dve moški obleki, vreča moke, 20 kg sladkorja in nebroj drugih dobitkov. — Vrednost vseh dobitkov je **din 60.000⁻**